בבית משפט מחוזי מרכז **ת"צ 18-07**

בשבתו כבית המשפט לעניינים מנהליים

בלוד

בעניין:

1. יחזקאל גולדרייך

נושא תעודת זהות מס' 203758818

2. התנועה להגינות שלטונית (ע"ר)

עמותה רשומה מס' 580365229

על ידי בא-כוח עורך הדין אורי ישראל פז (LL.M.), מ"ר 68110
מרח' שדרות שזר 1, בנייני האומה, ירושלים
מרכז הקונגרסים, קומה 7
ת"ד 36318, ירושלים 9136301
טל': 072-2150666 ; פקס: 072-2150999
דוא"ל: uri@uplaw.co.il
אתר: www.uplaw.co.il

המבקשים (התובעים)

- נגד -

1. רותם מיטרו יבוא וסחר (2015) בע"מ

חברה בע"מ ח"פ 515253334

רח' אבא אחימאיר 22, פתח תקווה 4937074
טל' 03-5103633, 03-5070490 ; פקס': 03-5107225

1

2. יוסף סטרום

נושא תעודת זהות מס' 51558534
רח' הנשיאים 26, פתח תקווה 4955028

3. מרב – מזון כל בע"מ (המכונה "אושר עד")

חברה בע"מ הנושאת ח"פ 513461053
רח' דרך יפו 157 חיפה

4. מאור הכשרות

עמותה רשומה מס' 580611754

רח' הרוא"ה 20 רמות, ירושלים
ו/או רח' ירמיהו הנביא 24/26 בית שמש
טל': 02-6571111

5. מעדנים שירותי כשרות בע"מ

חברה בע"מ הנושאת ח"פ 515552222
רח' ירמיהו הנביא 24, בית שמש

6. הרבנות הראשית לישראל

על ידי עו"ד הראל גולדברג
היועץ המשפטי של הרבנות הראשית לישראל
רח' אהליאב 5 ירושלים
טל': 02-5313147 | פקס': 02-5714256

המשיבים (הנתבעים)

מהות התביעה: חוזית, נזיקית, הצהרתית

סכום התביעה: אינו ניתן להערכה

סכום התביעה האישי: 199.90 ₪

בקשה לאישור תובענה כייצוגית

בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006

בית המשפט הנכבד מתבקש כדלקמן:

א. לאשר למבקשים 1-2 או למבקש 1 להגיש תובענה ייצוגית נגד המשיבים, ביחד ו/או לחוד, בהתאם להוראות חוק תובענות ייצוגיות התשס"ו-2006 (להלן: "**חוק תובענות ייצוגיות**"), ובפרט סעיף 5(ב) לחוק תובענות ייצוגיות, וכן תקנה 2 לתקנות תובענות ייצוגיות, תש"ע-2010 (להלן: "**תקנות תובענות ייצוגיות**") שעל פיו;

[א'] נוסח התובענה הייצוגית שאת הגשתה מבוקש לאשר, מצורף לתצהיר התומך בבקשה ומסומן כנספח א'

ב. לקבוע, בהתאם לסעיפים 10 ו-14(א)(1) לחוק תובענות ייצוגיות, כי התובענה תוגש בשם קבוצת ציבור של כל שומרי הכשרות בישראל, המקפידים על שתיית ויסקי אך ורק בהשגחה כשרותית. כל זאת, החל מלפני 7 שנים שקדמו למועד הגשת בקשה זו לאישור התובענה כייצוגית בטרם הגשת בקשה זו ועד הגשת התובענה הייצוגית לאישורה (לפי סעיף 21 לחוק תובענות ייצוגיות); לחילופין בית המשפט הנכבד מתבקש לקבוע הגדרה אחרת לקבוצה (להלן: "**הקבוצה**" ו/או "**חברי הקבוצה**");

2

ג. לקבוע, בהתאם לסעיפים 4(א)(1) ו-14(א)(2) לחוק תובענות ייצוגיות, כי המבקשים, ביחד ו/או לחוד, יהיו התובעים הייצוגיים, וכי בא-כוחם החתום על בקשה זו יהיה בא-כוח הקבוצה;

ד. לקבוע, בהתאם לסעיף 14(א)(3) לחוק תובענות ייצוגיות, כי המעשים המתוארים בבקשה זו מקימים עילות תביעה בגין הפרת חובה חקוקה לפי סעיף 63 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש] (להלן: "**פקודת הנזיקין**"), ובכלל זה: חוק איסור הונאה בכשרות, תשמ"ג-1983; תקנות איסור הונאה בכשרות (תעודת הכשר), תשמ"ט-1988; חוק עשיית עושר ולא במשפט, תשל"ט-1979; חוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973; חוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה), התשל"א-1970; חוק הגנת הצרכן, תשמ"א-1981; צו הגנת הצרכן (סימון ואריזה של מוצרי מזון), תשנ"ט-1998; חוק העונשין, תשל"ז-1977; תרמית לפי סעיף 56 לפקודת הנזיקין; רשלנות לפי סעיף 35 לפקודת הנזיקין; חוק עוולות מסחריות, התשנ"ט-1999; חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006; חוק הרבנות הראשית לישראל, תש"ם-1980; חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו; וכן חוק יסוד: חופש העיסוק; הפרת חובת האמון המוגברת החלה על רשות מינהלית כלפי אזרחי המדינה; וכל עילה אחרת שעולה מן העובדות שבבקשה זו;

ה. לקבוע, בהתאם לסעיף 14(א)(4) לחוק תובענות ייצוגיות, את הסעדים לתובענה ייצוגית זו, וכי אלה יהיו הסעדים בתובענה הייצוגית:

1. ליתן צו עשה כנגד המשיבים 2-1 להפסיק לאלתר את שיווק המשקאות החריפים המיובאים על ידם מסוג ויסקי סקוטי 18 שנה שיבאס ריגאל וכן משקה שיבאס ריגאל חתימת הזהב ויסקי סקוטי 12 שנה, המיוצר על ידי האחים שיבאס שד' שפילד, קית', בנפשייר 555 סקוטלנד, ומיובא על ידי המשיבה 1 לישראל אשר נושאים את סימון הכשרות המזויף של "מאור הכשרות" (משיבים 5-4) באישור המשיבה 6;

2. ליתן צו עשה כנגד המשיבים 2-1 ו-3 להסיר מהחנויות למכירת מזון ו/או משקאות חריפים את כל המשקאות החריפים המיובאים על ידי המשיבה 1 מסוג ויסקי סקוטי 18 שנה שיבאס ריגאל וכן משקה שיבאס ריגאל חתימת הזהב ויסקי סקוטי 12 שנה, המיוצר על ידי האחים שיבאס שד' שפילד, קית', בנפשייר 555 סקוטלנד, ומיובא על ידי המשיבה 1 לישראל אשר נושאים את סימון הכשרות המזויף של "מאור הכשרות" (משיבים 5-4) באישור המשיבה 6;

3. ליתן צו עשה כנגד המשיבה 1 לפרסם בעיתונות היומית ובאתרי האינטרנט אזהרה לרכישת כל המשקאות החריפים המיובאים על ידה מסוג ויסקי סקוטי 18 שנה שיבאס ריגאל וכן משקה שיבאס ריגאל חתימת הזהב ויסקי סקוטי 12 שנה, המיוצר על ידי האחים שיבאס שד' שפילד, קית', בנפשייר 555 סקוטלנד, ומיובא על ידי המשיבה 1 לישראל אשר נושאים את סימון הכשרות המזויף של "מאור הכשרות" (משיבים 5-4) באישור המשיבה 6;

4. להורות על השבת סכומי הכסף ששולמו על ידי המבקש 1 ולכל חברי הקבוצה הנפגעת עבור המשקה החריף שיבאס ריגאל;

5. לקבוע פיצוי כספי נוסף לחברי הקבוצה;

6. לפסוק גמול הולם למבקשים הייצוגיים;

7. למנות בעל תפקיד ניטרלי אשר יפקח על ביצוע פסק הדין;

8. בנוסף או לחילופין, היה ויגיע בית המשפט הנכבד למסקנה כי סעד של פיצוי לחברי הקבוצה, כולם או חלקם, אינם מעשיים בנסיבות העניין, מכל סיבה שהיא, יתבקש בית המשפט הנכבד לעשות שימוש בסמכותו על-פי הוראות סעיף 20(ג) לחוק תובענות ייצוגיות, ובתוך כך, להורות על מתן כל סעד אחר לטובת הקבוצה, כולה או חלקה, או פיצוי לטובת הציבור, כפי שימצא לנכון בנסיבות העניין.

3

ו. להורות, בהתאם לסעיף 25 לחוק תובענות ייצוגיות, כי ההחלטה בבקשה זו תפורסם באופן שייקבע על-ידי בית המשפט הנכבד, לרבות משלוח הודעה אישית לחברי הקבוצה, וכי המשיבים, ביחד ו/או לחוד, יישאו בעלות הפרסום ומשלוח ההודעות;

ז. לאשר, בהתאם לסעיף 13 לחוק תובענות ייצוגיות, את התובענה כתובענה ייצוגית, בנוסח המוצע או בכל שינוי עליו בית המשפט יחליט, הכול כפי שייראה בעיני בית המשפט הנכבד ראוי לשם הבטחת ניהול הוגן ויעיל של התובענה הייצוגית;

ח. להורות על **<u>קיום דיון דחוף</u>** בבקשה נוכח הצורך לברר במהרה את השאלות הניצבות בבסיס התובענה הייצוגית, וכדי להביא מזור לציבור שומרי הכשרות שכל יום שעובר מוכשלים בעבירה על חוקי ההלכה היהודית;

ט. ליתן כל הוראה באשר לדרך ניהולו של ההליך, וכן כל סעד אחר או חליפי לאלו המפורטים בבקשה זו או בכתב התביעה, או כל סעד חליפי שיראה לבית המשפט נכון וצודק בנסיבות, וההולם את מעשיהן ומחדליהן של המשיבות (הנתבעות).

י. לחייב את המשיבים, ביחד ו/או לחוד, בהוצאות התובענה, בגמול הולם לתובעים ובשכר טרחה לעורך דינם, אשר טרח ונקט בהליך משפטי זה;

יא. על-פי הוראות סעיף 5(א)(2) לחוק תובענות ייצוגיות, לפי בדיקת בא-כוח המבקשים בפנקס התובענות הייצוגיות, נכון ליום הגשת הבקשה לא נרשמה בקשה או תביעה המעלה שאלות מהותיות בעובדה או במשפט הדומות לשאלות נשואות תובענה זו בפנקס התובענות הייצוגיות בנוגע למשיבות.

יוער כי כל ההדגשות אינן במקור, אלא אם כן נרשם במפורש אחרת.

4

תוכן עניינים

חלק ראשון – מבוא – עמ' 6

חלק שני – רקע עובדתי

הצדדים להליך – עמ' 6

השתלשלות עובדתית בבסיסה של התביעה האישית – עמ' 9

מיצוי הליכים – עמ' 10

חלק שלישי – הטיעון המשפטי ונימוקים שבחוק

המישור הנורמטיבי ועילות התביעה – עמ' 12

א. עילת ההטעיה הצרכנית ואי-גילוי – 13

ב. איסור ההונאה בכשרות – עמ' 18

ג. זיוף תעודת כשרות ושימוש אסור במסמך מזויף – עמ' 22

ד. תרמית – עמ' 22

ה. הפרת חובה חקוקה – עמ' 23

ו. עשיית עושר ולא במשפט – עמ' 23

ז. רשלנות – עמ' 25

ח. הפרת חובת תום לב במסגרת יחסים חוזיים, הטעיה והפרת חוזה – עמ' 26

הסעדים הנתבעים על ידי הקבוצה – עמ' 27

עילת תביעה אישית כנגד המשיב 2 – מר יוסי סטרום – עמ' 29

חובת המשיבים לשלם פיצוי לנפגעים, גמול למבקשים ושכ"ט לעו"ד – עמ' 29

מתקיימים כל התנאים לאישור התובענה כייצוגית – 31

סוף דבר – עמ' 36

ואלה נימוקי הבקשה:

חלק ראשון – מבוא

1. למבקשים נודע ממקור מוסמך, שהוא מפקח ראשי בגוף הכשרות "מאור הכשרות" (המשיבים 5-4), הרב עזרא לוינגר, כי המשיב 2, מר יוסי סטרום, בעל חברת רותם מיטרו (המשיבה 1), **זייף את חותמת הכשרות** וסימל את השיבאס בכשרות של המשיבים 5-4 באישור המשיבה 6 אשר לכאורה הוצא במרמה.

2. לטענת הרב לוינגר לפני יו"ר המבקשת 2, המשיבים 4 ו/או 5 מעולם לא נתנו תעודת הכשר למשיבה 1, ואף פנו אל המשיבה 1 מספר פעמים בדרישה להפסיק את סימון ושיווק המוצר בחותמת הכשרות שלהם, וחרף הבטחות שווא שחילקו להם נציגי המשיבה 1 – המשיבה 1 ממשיכה לשווק את מוצרי המשקאות החריפים שיבאס ריגאל המיובאים על ידה לישראל (לצד יבואנים נוספים ביבוא מקביל) בסימונם כביכול בהכשר של תעודת כשרות של "מאור הכשרות", ועוד באישור הרבנות הראשית לישראל.

3. ביום 27.4.2018 רכש המבקש מס' 1 בסופרמרקט "אושר עד" השוכן ברח' הקישון 11 בבני ברק (המשיב 3), מוצר ויסקי שיבאס ריגאל, המיובא על ידי המשיבה 1 ונושא את סימון הכשרות המזויף של "מאור הכשרות" (המשיבים 3-2), תמורת **199.90** ₪.

4. המבקש 1 מקפיד על צריכת משקאות בעלי הכשר, ונגרם לו **נזק לא ממוני**, שמרכיביו: עוגמת נפש, תחושת גועל ופגיעה באוטונומיה שלו כצרכן, וזאת נוסף על **נזק ממוני** שנגרם לו בשל התשלום ששולם עבור המשקה החריף.

5. לאחר שהמבקשים מיצו הליכים ופנו בפניות קודמות אל המשיבים, מוגשת בקשה זו לבית המשפט הנכבד לאישור התובענה כייצוגית.

6. ההפרות של המשיבים, ביחד ו/או לחוד, מקימות למבקש 1 עילות תביעה מכוח חוק איסור הונאה בכשרות, הפרת חובה חקוקה, הטעיה צרכנית ועוד, ומכוחן זכאי המבקש 1 לפיצוי בגין הנזק הממוני והלא ממוני שהוסב לו, לרבות פיצוי בגין פגיעה באוטונומיה.

חלק שני – רקע עובדתי

הצדדים להליך

7. **המבקש מס' 1** – הינו אזרח ישראלי המשתייך למגזר החרדי ומתגורר בעיר בני ברק. המבקש מס' 1 רכש ביום 27.4.2018 בסופרמרקט רחב ממדים בשם "אושר עד" (המשיב 3) השוכן ברח' הקישון 11 בבני ברק, מוצר ויסקי שיבאס ריגאל, המיובא על ידי המשיבה 1 ונושא את סימון הכשרות המזויף של "מאור הכשרות" (המשיבים 5-4), תמורת **199.90** ₪.

8. **המבקשת מס' 2** – הינה עמותה, הרשומה כדין, הפועלת לטובת אינטרס ציבורי רחב של הגינות שלטונית, והיא אחראית להישגים משפטיים בתחום הכשרות הממלכתית של הרבנות הראשית לישראל בכך שהצליחה אך לאחרונה בזכות עתירה לבג"ץ לניתוק הקשר הכספי שבין משגיח למושגח, בכך שמשגיחי הכשרות יפסיקו להיות מועסקים על ידי בעלי

העסק ויעברו להיות מועסקים בידי המועצות הדתיות. הישג ציבורי חשוב זה משליך על איכות ואמינות הכשרות הממלכתית בישראל (ראו: בג"ץ 3336/04 **התנועה להגינות שלטונית נ' מועצת הרבנות הראשית לישראל**, פורסם בנבו, 9.5.2017). עתירה מוצלחת זו נדונה במשך 13 שנה(!), והסתיימה בתיקון ליקויים רבים בסדרי ההשגחה של הרבנות הממלכתית, מבחני הסמכה של משגיחי כשרות וקריטריונים להעסקתם וגם בפסיקת הוצאות לטובת העותרת.

9. המבקשת 2 היא עמותה הפועלת מספר שנים בתחומי המשפט המנהלי והציבורי וחרתה על דגלה לטפח, לקדם ולהשריש נורמות של מנהל תקין וטוהר המידות בגופי שלטון מנהליים, ולהגן על זכויות האזרחים מול מוסדות השלטון. בין פעולותיה ניתן לזהות התמקדות בנושאים אזרחיים שונים לתועלת אזרחי המדינה. על פועלה של המבקשת 2 ועמידתה על המשמר בכל הקשור להתנהגות שלטונית תקינה והוגנת, לרבות **שירותי הדת, הרבנות הראשית לישראל והמשרד לשירותי דת**, ניתן ללמוד למשל משורה של מקרים שנדונו והוכרעו בבית המשפט העליון:

א. **<u>בג"ץ 1829/05 התנועה להגינות שלטונית נגד מועצת הרבנות הראשית</u>** – בדרישה לקבוע כי רב עיר חייב לחתום בעצמו על תעודות הכשרות בעיר. נקבע כי אכן חתימה על התעודה היא חובתו של רב העיר. בכך נעשתה תרומה להעלאת רמת הכשרות בערי ישראל. מעתה בכל הערים החלו רבני העיר לחתום על תעודות הכשרות בעירם;

ב. **<u>ע"א 1518/02 התנועה להגינות שלטונית נ' עיריית בני ברק</u>** – ביהמ"ש העליון ציווה על העיריה למסור העתק דו"חות חודשיים בנושא אכיפת חוק התכנון והבניה לאחר שנמצא כי מעולם לא נערכו;

ג. **<u>בג"ץ 135/02 התנועה להגינות שלטונית ואח' נ' שר המשפטים</u>** (9.9.02) – בעקבות העתירה חלה הפחתה ניכרת באגרת בית המשפט לענייינים מנהליים;

ד. **<u>בג"ץ 476/02 התנועה להגינות שלטונית נ' עיריית בני ברק</u>** (אוחד עם בג"ץ 6273/01 **נגד עיריית ירושלים** ובג"ץ 5671/01 **נגד עיריית תל אביב**) – ביהמ"ש העליון אימץ נוסח שהוצע ל"נוהל הפעלת הסמכות לנתק מים", שבו נקבעו קריטריונים לניתוק המים לצרכני רשויות מקומיות. בנוסף הונחו עובדי עיריית בני ברק לאפשר לתושבים לשלם חובות צריכת מים בנפרד מחובות ארנונה;

ה. **<u>בג"ץ 1527/06 התנועה להגינות שלטונית ואח' נ' משרד התחבורה ואח'</u>** – ביהמ"ש העליון הורה להגביל את מספר הנוסעים בעמידה באוטובוסים בין-עירוניים, למען צמצום תאונות הדרכים בישראל;

ו. **<u>בג"ץ 5122/06 התנועה להגינות שלטונית נ' שר המשפטים ואח'</u>** – בעקבות הגשת העתירה המדינה הודיעה שתפסיק לגבות אגרת רישום פרוטוקול בביהמ"ש העליון ונעשו שינויים בדרך ניהול הפרוטוקולים, במטרה לשקף את מהלך הדיון ככל שניתן, בהתאם לתקנות סדר הדין האזרחי וחוק סדר הדין הפלילי.

10. המבקשת מס' 2 עומדת בעניינו בכל הקריטריונים שנקבעו בהלכה פסוקה להגשת תובענות ייצוגיות על ידי ארגונים חברתיים, כגון: **נוהג דתי, חשש מהתנכלות, חשש לצאת נגד**

ציבור הרבנים וכיוצא באלה – המצדיקים אף הם את אישור התביעה כייצוגית (ראו: ת"צ (מחוזי י-ם) 23955-08-12 **קולך – פורום נשים דתיות נ' רדיו קול ברמה**, פורסם בנבו, 9.9.2014, פסקה 103; דברים אלה אושרו על ידי בית המשפט העליון, ראו: רע"א 6897/14 **רדיו קול ברמה בע"מ נ' קולך – פורום נשים דתיות**, פורסם בנבו, 9.12.2015, פסקה 45). ככל שהמבקש מס' 1 יתברר חלילה כמי שלא עומד בקריטריונים להיותו תובע ייצוגי המייצג את הקבוצה, הרי שהארגון החברתי, המבקשת מס' 2, יכנס לנעליו, לפי כל דין.

11. מעבר לכך, אך לאחרונה הרחיב **<u>המחוקק</u>** את האפשרות של ארגונים חברתיים להגיש תובענות ייצוגיות, באמצעות תיקון חקיקה שייעדן את המגבלה הקובעת שארגון רשאי להגיש תובענה ייצוגית רק אם קיים קושי להגיש את הבקשה בידי אדם שיש לו עילת תביעה. הרחבה זו משתלבת עם ההצעה הממשלתית ולפיה ארגונים שהגשת תובענות ייצוגיות אינה פעולתן העיקרית – **פטורים מאגרה** (ראו: מתווה פשרה מטעם יו"ר ועדת החוקה בכנסת, מיום 29.11.2017; ופרסום ברשומות, מס' 7980, תקנות בתי המשפט (אגרות) התשס"ח-2018, מיום 8.4.2018, בסעיף 3(ב)(1)).

[ב'] מתווה פשרה מטעם יו"ר ועדת החוקה בכנסת, מיום 29.11.2017, והפרסום ברשומות מיום 8.4.2018 – מצורף לתצהיר התומך בבקשה ומסומן כ<u>נספח ב'</u>

12. על חשיבות תפקידם של ארגונים בהגשמת יעודה של התובענה הייצוגית ככלי לשינוי חברתי, ראו לאחרונה: ע"א 7842/16 **אדם טבע ודין - אגודה ישראלית להגנת הסביבה נ' צדוק לוי פירסק ואח'** (פורסם בנבו, 27.9.2017).

8

13. אך לאחרונה אפיין כב' השופט (בדימוס), ד"ר יורם דנציגר, כיצד "**אנו עדים בשנים האחרונות לשימוש הולך וגובר של ארגונים ופעילים חברתיים בכלי התובענה הייצוגית – אם כתובעים מייצגים ואם כידידי בית המשפט – מתוך כוונה להביא לשינוי חברתי בתחומם. מסתמנת מגמה ברורה של שימוש בתובענות ייצוגיות ככלי למיגור הפליה ועוולות חברתיות שונות**". והשופט דנציגר מציג לדוגמא את ההליך הייצוגי שניהל הארגון החברתי "קולך – פורום נשים דתיות" נגד תחנת רדיו, שהתברר בבית המשפט העליון ברע"א 6897/14 **רדיו קול ברמה בע"מ נ' קולך – פורום נשים דתיות** (פורסם בנבו, 9.12.2015), ובו נפסק, בין היתר, כי התובענה שהוגשה מתאימה להתברר כתובענה ייצוגית, הן מבחינת מהותה והן מבחינת התאמתו של הארגון כתובע ייצוגי. "**אכן**", מציין השופט דנציגר, "**ככל שמעורבותם של אותם ארגונים חברתיים תוביל להגשמתן של המטרות הציבוריות שבבסיס חוק תובענות ייצוגיות, תוך עמידה בתנאים הקבועים בו, הרי שהדבר מבורך**" (עו"ד אביאל פלינט וד"ר חגי ויניצקי, **תובענות ייצוגיות**, הוצאת נבו, התשע"ח-2017, הקדמה, עמ' 12-11 – להלן: "**פלינט ויניצקי, תובענות ייצוגיות**").

14. **המשיבה מס' 1** – הינה חברה בע"מ, בבעלות המשיב 2, מר יוסף סטרום, המייבאת לישראל בין היתר את המשקאות החריפים מסוג ויסקי סקוטי 18 שנה שיבאס ריגאל וכן משקה שיבאס ריגאל חתימת הזהב ויסקי סקוטי 12 שנה, המיוצר על ידי האחים שיבאס שד' שפילד, קית', בנפשייר 555 במדינת סקוטלנד.

[ג'] העתק נסח חברה המשיבה 1 ברשם החברות, מצורף לתצהיר התומך בבקשה ומסומן כ<u>נספח ג'</u>

15. **המשיב מס' 2** – הינו הבעלים של המשיבה 1, שהוא הרוח החיה והמפעילה (ראו להלן פרק על עילת תביעה אישית כנגד המשיב 2 והנימוקים על צירופו להליך).

16. **המשיבה מס' 3** – הינה רשת לשיווק מזון כלל ארצית, המכונה "אושר עד", שמניותיה נרכשו על ידי הרשת שופרסל. על פי דירוג דן אנד ברדסטריט שפורסם בשנת 2016, "אושר עד" היא רשת המזון הרביעית בגודלה בישראל, עם מחזור מכירות של 2.29 מיליארד ש"ח בשנה (אילנית חיות, "דירוג D&B 100: אלה הן רשתות המזון הגדולות בישראל", **גלובס**, 28 ביולי 2016). קודמות לה הרשתות שופרסל, רמי לוי ויינות ביתן. נכון לסוף שנת 2016 מונה הרשת 15 סניפים בישראל. בסניפיה נמכרים מוצרים עם הכשרים מיוחדים, אך היא אינה פונה רק לקהל חרדי. לפי אותו דירוג היא מובילה גם במדד המכירות לעובד.

17. **המשיבים מס' 4-5** – הינם שתי ישויות משפטיות העומדות לכאורה מאחורי גוף הכשרות בשם "מאור הכשרות", האחת עמותה והשנייה חברה בע"מ. לטענת פעילי גוף הכשרות בהתכתבות עם יו"ר המבקשת 2, "**מאור הכשרות קיים כבר קרוב ל-35 שנה ועובד ברמה גבוהה כשרותית גבוהה במיוחד. (פירמידת פוסקים מומחים, כימאים מהשורה הראשונה, מפקחים ראשיים ועשרות משגיחים מזכירות ומשרד מסודר)**" (דוא"ל מיום 15.3.2018). הכתובות של שני הגופים, העמותה והחברה, הן כתובות זהות, וזהות מורשי החתימה בעמותה הינה של מר נחום לוינגר, הרשום כבעלים של החברה, שהוא בן משפחתו של הדמות הדומיננטית בגוף הכשרות "מאור הכשרות", הרב עזרא לוינגר. העמותה אף רשומה אצל מר אליעזר לוינגר, אף הוא בן משפחתו של הרב לוינגר.

9

[ד'] העתק נסח החברה אצל רשם החברות ונסח העמותה אצל רשם העמותות ו"אודות" גוף הכשרות באתר האינטרנט שלהם, מצורפים לתצהיר התומך בבקשה ומסומן כנספח ד'

18. **המשיבה מס' 6** – הינה הרבנות הראשית לישראל, המוסמכת על פי דין על כל מערך הכשרות במדינת ישראל מכוח הוראות חוק הרבנות הראשית לישראל, התש"ם-1980; חוק איסור הונאה בכשרות, תשמ"ג-1983; תקנות איסור הונאה בכשרות (תעודת הכשר), תשמ"ט-1988, ומכוח כל דין והלכה פסוקה באשר לסמכויותיה בתחום הכשרות. המשיבה מס' 6 תפקידה על-פי סעיף 2(3) לחוק הרבנות הראשית לישראל, הוא: "**מתן תעודות הכשר על כשרות**", כך גם על-פי סעיף 2(1) לחוק איסור הונאה בכשרות, והינה בעלת מעמד רגולטורי על פי דין כנגד המשיבים להליך זה.

השתלשלות עובדתית בבסיסה של התביעה האישית

19. ביום 27.4.2018 רכש המבקש 1 בסופרמרקט "אושר עד" השוכן ברח' הקישון 11 בבני ברק (המשיב 3), מוצר ויסקי שיבאס ריגאל, המיובא על ידי המשיבה 1 ונושא את סימון הכשרות המזויף של "מאור הכשרות" (המשיבים 3-2), תמורת **199.90** ₪. וכך נראה המוצר המדובר:

[ה'] קבלה בגין רכישת המוצר שיבאס ריגאל, מיום 27.4.2018 – מצורפת לתצהיר התומך בבקשה ומסומן כנספח ה'

20. המבקש 1 מקפיד על צריכת משקאות בעלי הכשר, ונגרם לו **נזק לא ממוני**, שמרכיביו: עוגמת נפש, תחושת גועל ופגיעה באוטונומיה שלו כצרכן, וזאת נוסף על **נזק ממוני** שנגרם לו בשל התשלום ששולם עבור המשקה החריף.

10

מיצוי הליכים

21. המבקשים התריעו באמצעות בא-כוחם הח"מ לפני המשיבים לחוד כי בשל פסיקתו המנחה של בית המשפט העליון בעניין **מי הגליל** (עע"מ 2978/13 **מי הגליל – תאגיד והביוב האזורי בע"מ נ' יוסף אחמד יונס**, פורסם בנבו, 25.7.2015), הם פונים אל המשיבים בפנייה מקדימה מטעמם – בדרישה למלא אחר חובתם הציבורית, ולתקן את מחדליהם שאינם כדין – לפני וכדי שלא יאלצו להגיש לבית המשפט הנכבד בקשה זו לאישור תובענה ייצוגית בנדון נגד המשיבים. (הגם שאין כל חובת מיצוי הליכים בטרם נקיטה בהליך דנא לפני גופים פרטיים וחברות בע"מ או עמותות).

22. ביום 21.6.2018 שיגרו המבקשים באמצעות בא-כוחם הח"מ מכתב התראה למשיבים 2-1, בדרישה לפצות צרכני כשרות שהונו והוטעו על סימון מוצרי שיבאס ריגאל בכשרות מזויפת של "מאור הכשרות".

[ו'] העתק מכתב התראה למשיבים 2-1, מיום 21.6.2018, מצורף לתצהיר התומך בבקשה ומסומן כנספח ו'

23. למרות שלפי אישור של דואר ישראל, מכתב ההתראה האמור נמסר למשיב 1 עוד ביום 24.6.2018, וגם נשלח באמצעות פקס', עד עצם היום של כתיבת שורות אלה, המשיבים 1-2 כלל לא טרחו להגיב על המכתב.

24. ביום 25.6.2018 שיגרו המבקשים באמצעות בא-כוחם הח"מ מכתב התראה גם למשיבים 4-5 בדרישה לפצות את צרכני הכשרות שהונו והוטעו על סימון מוצרי שיבאס ריגאל בכשרות מזויפת של המשיבים 4-5.

[ז'] העתק מכתב התראה למשיבים 4-5, מיום 25.6.2018, מצורף לתצהיר התומך בבקשה ומסומן כנספח ז'

25. לאחר שמשלוח מכתב ההתראה לכתובתה של המשיבה 4 בירושלים, בדואר רשום מהיר, נכשל, המבקשים לא התייאשו ושיגרו את מכתב ההתראה עם שליח מיוחד. המפקח הראשי בגוף הכשרות "מאור הכשרות", הרב עזרא לוינגר, התחמק מקבלת מכתב ההתראה מידיו של השליח מטעמנו מספר פעמים, עד שלבסוף המכתב הומצא לידי הרב לוינגר אך הוא סירב לחתום על קבלתו. והמכתב נשלח גם בדוא"ל לרבני "מאור הכשרות".

[ח'] העתק תצהיר מוסר של שליח, מיום 8.7.2018, אישור משלוח דואר רשום מהיר מיום 25.6.2018, והעתק המשלוח בדוא"ל מיום 1.7.2018, מצורפים לתצהיר התומך בבקשה ומסומן כנספח ח'

26. ביום 27.6.2018 שיגרו המבקשים באמצעות בא-כוחם הח"מ מכתב התראה גם למשיבה 6, באמצעות היועץ המשפטי שלהם עו"ד הראל גולדברג, בדרישה לפעולה דחופה לטובת צרכני הכשרות אשר הונו בשל סימון מוצרי שיבאס ריגאל בכשרות מזויפת הן של "מאור הכשרות" והן של אישור הרבנות הראשית.

11

[ט'] העתק מכתב התראה למשיבה 6, מיום 27.6.2018, מצורף לתצהיר התומך בבקשה ומסומן כנספח ט'

27. ביום 5.7.2018 התקבל מכתב תגובה של עו"ד אורית משמוש מהלשכה המשפטית של המשיבה 6. מהמכתב עולה תמונה מטרידה כיצד קיבלה במרמה המשיבה 1 את תעודת הכשרות באישור הרבנות הראשית, ונראה כי המשיבה 6 התרשלה במתן האישור שלה על סמך מצגי שווא שהציגה לפניה המשיבה 1. כמו כן, רק בעקבות ובזכות פנייתם של המבקשים באמצעות בא-כוחם הח"מ, **המשיבה 6 החליטה לבטל את תעודת ההכשר מס' 43510 שניתנה למוצר נשוא עניינו, בהיעדר אישור כשרות רלוונטי שעל בסיסו ניתנה התעודה במקור, והמוצר הוסר מרשימת המוצרים הכשרים המופיעים באתר האינטרנט של המשיבה 6.**

[י'] העתק המכתב של עו"ד משמוש, מיום 5.7.2018, מצורף לתצהיר התומך בבקשה ומסומן כנספח י'

28. התמונה המצטיירת מהליך מיצוי ההליכים הינה מטרידה: המשיבים 1-2 הגישו למשיבה 6 בקשה לקבלת אישור כשרות מטעם הרבנות הראשית לישראל בהתבסס על תעודת הכשר של גוף הכשרות הפרטי "מאור הכשרות" (המשיבים 4-5) שהוגש יחד עם מסמכי הבקשה

על ידי המשיבים 2-1. רק בעקבות ובזכות תלונתם של בא-כוח המבקשים אל המשיבה 6, פנתה המשיבה 6 למשיבים 5-4 לקבלת התייחסותם, ורק עם קבלת ההתייחסות נודע למשיבה 6 לראשונה כי לטענת המשיבים 5-4 – מעולם לא ניתן על ידם למשיב 1 אישור השגחה למוצר שיבאס ריגאל, הגם שלדבריהם "השיבאס יכול להיות כשר בתנאים מסוימים לאור הדוח החיובי שקיבלנו מהמומחה שבדק את העניין". נו, באמת.

29. ואכן, רק בזכות פנייתם של המבקשים אל המשיבה 6, **<u>ולאחר חודשים ארוכים מאז שהדבר נודע לראשונה למשיבה 6</u>**, ביום **<u>8.7.2018</u>** הפיץ הרב רפי יוחאי, מנהל היחידה הארצית לאכיפת חוק איסור הונאה בכשרות אצל המשיבה 6 מנשר תחת הכותרת "**עדכון כשרות מיוחד**" (מס' 13, כ"ה תמוז תשע"ח-8.7.2018). במנשר צוין לצד תמונה של משקה שיבאס ריגאל, כי –

> "**תעודת ההכשר שניתנה למוצר זה על ידי מחלקת היבוא בוטלה לאחר שנמצא בהתאם להודעת מאור הכשרות כי לא ניתנה על ידם ליבואן תעודת הכשר למוצר. אין לקלוט מוצר זה מהיבואן הנ"ל במקומות המושגחים. יש להסיר מוצר זה מן המדפים ולהחזירו לספקים**".

[י"א] העתק "עדכון כשרות מיוחד", מס' 13, מיום כ"ה תמוז תשע"ח-8.7.2018, מצורף לתצהיר התומך בבקשה ומסומן כ<u>נספח י"א</u>

30. להשלמת התמונה יצוין כי עוד <u>קודם לכן</u>, נוהלה התכתבות בין יו"ר המבקשת 2, עו"ד מרדכי אייזנברג, עם נציגי המשיבה 6 בין היתר בסוגיית הכשרות למשקה החריף שיבאס ריגאל. במכתב הרלוונטי לעניינה של בקשה זו, מיום 7.6.2018, ציינה באת-כוח המשיבה 6 עוה"ד אורית משמוש כי "**לעניין המוצר שיבאס אבקש לעדכן כי הטיפול בנושא טרם הסתיים, ועם סיומו נעדכנך דבר**".

[י"ב] העתק מכתבה של עוה"ד משמוש, מיום 7.6.2018, מצורף לתצהיר התומך בבקשה ומסומן כ<u>נספח י"ב</u>

31. בכך מיצו אפוא המבקשים את כל ההליכים מול המשיבים, כחלק מחובת התנהלותם בתום לב, ומחובתם לערוך את הבירורים העובדתיים הנדרשים לפני הגשת בקשה זו, לרבות פנייה לנתבעים (המשיבים) ולמאסדר הרלוונטי לצורך קבלת עמדתם בסוגיה.

<u>חלק שלישי – הטיעון המשפטי ונימוקים שבחוק</u>

<u>המישור הנורמטיבי ועילות התביעה</u>

32. בקשה זו לאישור תובענה ייצוגית מוגשת לפי הוראות פרט 1 לתוספת השנייה לחוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006, כי ניתן להגיש תביעה נגד עוסק כמשמעותו בחוק הגנת הצרכן, ובהתאם לקיומה של עילה (סעיפים 4(א)(1) ו-8(א)(1) בחוק תובענות ייצוגיות). המבקש 1 הינו צרכן משקאות חריפים, אשר התקשר עם המשיבה 1 בעסקה בכך שרכש את המוצר המיובא על ידה נשוא תביעה זו, לצרכיו האישיים ו/או המשפחתיים – ושתעודת הכשרות שהתנוססה עליו, זויפה על ידי המשיבה 1, והטעתה את המבקש 1 כצרכן.

12

33. בצדק מטעימים המלומדים פלינט ווויניצקי כי "**מטרתם של דיני הגנת הצרכן היא לצמצם את חוסר האיזון המובנה בין הצרכן הקטן לגוף הכלכלי הגדול שניצב מולו, ומטרה זו שלובה במטרתה של התובענה הייצוגית לממש את זכות הגישה לערכאות ולעודד הגשת תביעות שבשל הנזק הקטן אין הצדקה להגישן פרטנית. לפיכך בתי המשפט מנסים להביא למימוש מטרות אלה בדרך של מתן הקלות שונות בתובענות ייצוגיות בתחום הצרכני, במטרה לעודד הגשת תביעות שכאלה**" (**פלינט ווויניצקי, תובענות ייצוגיות**, עמ' 297).

א. <u>עילת ההטעיה הצרכנית ואי-גילוי</u>

34. חובת ציון הכשרות על כל המאכלים והמשקאות המיובאים למדינת ישראל היא חובה צרכנית מהותית ומובנת מאליה; תכליתה לאפשר לכל יהודי לבחור, על פי תפיסתו הדתית, אם לצרוך מן המצרך אם לאו. הדרך הכשרותית שנבחרה בידי הרשות המוסמכת הינה **שקיפות, באמצעות חובת הציון הברורה על גבי המוצר, כדי שכל לקוח יוכל להחליט, בשעת הרכישה ו/או בשעת הצריכה של המוצר, אם לצרכו או לאו**.

35. מקור החובה החוקית ב**חוק הגנת הצרכן, תשמ"א-1981** הקובע חובת גילוי לצרכן, ואוסר על הטעייתו (ההדגשות הוספו):

> 4.(א) **עוסק חייב לגלות לצרכן** —
>
> (1) כל **פגם או איכות** נחותה או תכונה אחרת הידועים לו, המפחיתים באופן משמעותי מערכו של הנכס;
>
> (2) כל **תכונה** בנכס המחייבת החזקה או שימוש בדרך מיוחדת כדי למנוע פגיעה למשתמש בו או לאדם אחר או לנכס תוך שימוש רגיל או טיפול רגיל;

13

36. בענייננו לא יכול להיות חולק כי מדובר בכשרות, שהיא תכונה מהותית, העלולה להגביל את השימוש במשקה החריף שיבאס ריגאל בקרב צרכני הכשרות בישראל ולפגוע פגיעה ממשית וקשה בצרכני הכשרות בניגוד לאמונתם ולהשקפת עולמם הדתית.

37. סעיף 2 לחוק הגנת הצרכן, שעניינו איסור הטעיה, קובע כך –

> 2.(א) **לא יעשה עוסק דבר – במעשה או במחדל, בכתב או בעל פה או בכל דרך אחרת לרבות לאחר מועד ההתקשרות בעסקה – העלול להטעות צרכן בכל ענין מהותי בעסקה (להלן – הטעיה)**; בלי לגרוע מכלליות האמור יראו עניינים אלה כמהותיים בעסקה:
>
> (1) **הטיב**, **המהות**, הכמות **והסוג** של נכס או שירות;
>
> (2) המידה, המשקל, הצורה **והמרכיבים** של נכס;
>
> (4) **השימוש** שניתן לעשות בנכס או בשירות, התועלת שניתן להפיק מהם **והסיכונים** הכרוכים בהם;
>
> (10) החסות, העידוד או ההרשאה שניתנו לייצור הנכס או למכירתו או למתן השירות;

(11) **התאמתו** של הנכס או השירות לתקן, למפרט או לדגם;

(14) חוות דעת מקצועית או תוצאות של בדיקה שניתנו לגבי טיב הנכס או השירות, מהותם, תוצאות השימוש בהם, והסיכונים הכרוכים בהם

38. המבקש 1 יטען כי המשיבים, ביחד ו/או לחוד, הפרו את החובה הקבועה בסעיף 2(א) לחוק הגנת הצרכן, והטעו את המבקש 1 וחברי הקבוצה, בין במעשה ובין במחדל: כאשר המשיבה 1 ייבאה ושיווקה את המשקה החריף שיבאס ריגאל תוך מצג שיש לו תעודת כשרות של גוף כשרות בישראל (המשיבים 4-5) ובאישור הרבנות הראשית (המשיבה 6). עצם העובדה שכשרותו של המשקה החריף המדובר אינה כנדרש בחוק ו/או כפי שנרשם על גבי אריזת המשקה החריף הינה בוודאי עניינים של טיב ומהות המוצר, השימוש שניתן לעשות בהם והתועלת שניתן להפיק מהם, החסות או ההרשאה שניתנו למשקה החריף וחוות דעת מקצועית או תוצאות הבדיקה שניתנו.

39. האחריות המוטלת מכוח הוראות חוק הגנת הצרכן להטעיה צרכנית היא על הגורמים האחראים על יבוא, שיווק ומכירת המוצר נושא העיסקה שבה מדובר לצרכן (ראו, בין רבים: ת"צ (מחוזי מרכז) 16584-10-11 **פלג נ' פריגו ישראל פרמצבטיקה בע"מ**, פורסם בנבו, 17.5.2015, פסקאות 103-100).

40. מעבר לכך, על פי הלכה פסוקה של בית המשפט העליון שנקבעה בעניין ברזני (דנ"א 5712/1 **ברזני נ' בזק – חברה ישראלית לתקשורת בע"מ**, פ"ד נז(6) 385), על המבקש כתובע ייצוגי להוכיח במצטבר שלושה תנאים:

14

א. **<u>הפרה של איסור ההטעיה הקבוע בחוק הגנת הצרכן</u>** – בענייננו, המשיב 1 הינו יבואן של משקה חריף לישראל, בשם שיבאס ריגאל, אשר זייף את תעודת הכשרות של המשיבים 4-5 ומכר את המשקה החריף בין היתר באמצעות המשיבה 3 ב-15 סניפיה הפרוסים ברחבי הארץ. בכך שהמשיב 1 ציין במדבקה מטעמו על המשקה החריף את היותו כביכול כשר בהכשר של המשיבים 4-5 ובאישור המשיבה 6, הוא הטעה את ציבור צרכי הכשרות בישראל, כמשמעותה של הגדרת ההטעיה בחוק הגנת הצרכן (כמפורט לעיל).

ב. **<u>קיומו של נזק שנגרם למבקש</u>** – המבקש 1 הינו צרכן של משקאות חריפים, אשר רכש לצריכה אישית ו/או של בני משפחתו את המשקה החריף בשם שיבאס ריגאל, באחד מהסניפים של המשיבה 3, כאשר הוא הסתמך על הרישום במדבקת המשקה החריף המעיד על דבר קיומה של תעודת כשרות למשקה, בעוד שעסקינן בזיוף כי תעודת ההכשר מעולם לא ניתנה כדין, אלא הוצאה במרמה באישור המשיבה 6 ובאמצעות המשיבים 4-5 (בהמשך הבקשה נפרט את הנזק שנגרם למבקש).

ג. **<u>הנזק נגרם כתוצאה מהסתמכותו של המבקש על המצג המטעה (כלומר, שיש קשר סיבתי בין ההטעיה לנזק)</u>** – הנזק שנגרם למבקש 1 מרכישת המשקה החריף נשוא עניינו נבע מכך שהמבקש כצרכן הסתמך על ההטעיה שבתוכן המדבקה שהדביקו המשיבים 1-2 על המשקה החריף, הנחזה להיות כשר באמצעות המשיבים 4-5 ובאישור המשיבה 6, בשעה שעסקינן בזיוף ובהטעיה לשמה.

(וראו: ע"א 458/06 **שטנדל נ' בנק בינלאומי בע"מ**, פורסם בנבו, 6.5.2009).

41. אין חולק כי קיימת סתירה חד-משמעית בין המצג שהוצג לפני המבקש על ידי המשיב 1, (ברשלנות מצד המשיבים 6-4, כמפורט להלן) לבין מצב הדברים בפועל: משקה חריף שיבאס ריגאל המיובא לישראל (בין היתר) על ידי המשיב 1 הוצג כנושא תעודת כשרות מזויפת, שהאישור שניתן למצג השווא זויף וככזה אינו משקף את מצב הדברים בפועל, כביכול המשקה החריף קיבל הכשר של המשיבים 5-4, באישור המשיבה 6.

42. אילו המבקש 1 ידע כי המשקה החריף שיבאס ריגאל לא קיבל תעודת הכשר מגוף כשרות מפוקח, וכי אין לתעודת ההכשר שלו אישור מהמשיבה 6 המוסמכת לכך, המבקש 1 **<u>לא היה רוכש</u>** את המשקה החריף שיבאס ריגאל מטעמי שמירה על דיני הכשרות. קיים אפוא קשר סיבתי, דהיינו שהמבקש 1 פעל לרכישת המשקה שיבאס ריגאל המיובא על ידי המשיבים 2-1 בשל **ההסתמכות** על המצג המטעה שהוצג לפניו.

43. פעולותיהם ו/או מחדליהם של המשיבים, ביחד ו/או לחוד, בניגוד להוראות הדין, גרמו ועודן גורמות לקבוצה נזק, כפי שפורט ויפורט להלן. זיוף של תעודת כשרות ומצגי כזב לפני המשיבה 6 לצורך קבלת אישור כשרות שמספרו 43510 שניתן למוצר נשוא ענייננו, גרמו נזקים בלתי הפיכים למבקש 1 ולקבוצה. מדובר בעיקר בנזקים שהם בעיקרם נזקים לא-ממוניים ופגיעה באוטונומיה של הרצון, אך גם נזקים ממוניים בעצם רכישת המוצר תמורת 199,90 ₪ הינו נזק ממוני שנגרם למבקש 1 המייצג את קבוצת הנפגעים. זהו נזק המהווה "**כשל תמורה מלא**" של המוצר שנרכש על ידי המבקש 1, כפי שקבע בית המשפט העליון ב**הלכת פריניר** (בע"א 8037/06 **שי ברזילי נ' פריניר (הדס 1987) בע"מ**, פורסם בנבו, 4.9.2014, פסקה 48 לפסק דינו של כב' השופט חנן מלצר).

15

44. בתי המשפט עמדו על חשיבות המידע הנמסר לצרכן באמצעות הרישום על אריזות מוצרי המזון והמשקאות, לצורך קבלת החלטה מושכלת ומודעת האם לרכוש את המוצר אם לאו (ראו, למשל: ת"צ 44422-08-10 **זויה לזרוב נ' JAMES RICHARDSON PROPRIETARY LTD**, פורסם בנבו, 22.9.2011, שם נקבע בפסקה 12 כי "**תכלית הוראות הדין העוסקות בחובת הסימון התזונתי היא צרכנית מובהקת, לאמור: לאפשר לצרכן לדעת מראש מהם מרכיביו של המוצר, לרבות משקלם היחסי וערכם הקלורי, וכך לקבל החלטה מודעת האם לרכוש את המוצר אם לאו כאשר הוא מצויד בכל המידע הצריך לעניין**").

45. אילו המבקש 1 היה מודע למצגי השווא המטעים ולפגמים שנפלו בסימון הכשרות על גבי המשקה החריף שיבאס ריגאל שמייבאת ומשווק בארץ המשיבה 1, הוא לא היה רוכש כלל את המוצר האמור. בעיני המבקשים כבעיני כלל חברי הקבוצה צרכני הכשרות, גם כאשר קיים ספק – יימנעו מרכישת המוצר שכשרותו אינה ודאית. אשר על כן, הנזק הישיר שנגרם לחברי הקבוצה הוא עלות המוצר שנרכש, שלא היו רוכשים אותם אילו ידעו את האמת על זיוף תעודת הכשרות והוצאתו במרמה של אישור מהרבנות הראשית.

46. אולם, זהו חלקו המזערי של הנזק שגרמה המשיבה 1 לחברי הקבוצה ציבור צרכני הכשרות. למבקש 1 נגרם גם נזק של עוגמת נפש, כנזק לא ממוני עקב רגשות גועל, מיאוס, כעס ועוגמת נפש שנגרמו להם. עמד על כך בית המשפט העליון בפרשת **תנובה** המפורסמת, עת קבע כי:

"אנו עוסקים במוצר מזון. זכותם של צרכנים היא לקבוע מה יכניסו לפיהם ולגופם וממה יימנעו. <u>מי שרוצה למשל לצרוך רק מזון כשר, ויסתבר לו בדיעבד שהמזון שהוצג תוך הטעיה איננו כזה, יחוש תחושת גועל ופגיעה באוטונומיה שלו.</u> כך יחוש גם מי שצורך רק מזון אורגני, והתברר לו בדיעבד שמזון שפורסם כמזון אורגני איננו כזה. מי שמבקש לקנות חלב דל שומן דווקא לא יסכין עם כך שימכרו לו תוך הטעיה חלב שבו שיעור השומן גבוה, ולהפך. <u>בכל המקרים הללו ובמקרים רבים אחרים שניתן להעלות על הדעת, ישנה פגיעה באוטונומיה של הפרט, אף שאין עמה נזק גוף או סכנה ממשית לנזק גוף. לכל צרכן וצרכן העדפות בנוגע למזונותיו, העדפות המבטאות לעתים את האידאולוגיה שהוא מאמין בה כדרך לחיים נכונים או בריאים. אכן, זה שאינו שומר כשרות יוכל לומר לשומר הכשרות: מה קרה אם אכלת מזון שאינו כשר; לא נגרם לך כל נזק. לא זו השקפתו של מי שמבקש לשמור על כשרות או לאכול רק מזון אורגני או מזון דל שומן</u>".

"<u>**הרי אין פגיעה באוטונומיה של הפרט הכרוכה בפגיעה באמונתו ובמרקם ערכיו והשקפת עולמו של אדם, כפי שמתבטא למשל באשר לצריכת מזון כשר**</u> כפגיעה בזכות הצרכן להניח כי מוצר מזון כלשהו שהוא צורך מכיל יסודות נתונים ולא אחרים, במצב שבו אין לו מראש העדפה מוגדרת לצריכת מוצר מזון בעל מאפיינים מסוימים, ומקום שאין במרכיבי המוצר הנתונים כדי להזיק. יש הבדל של מהות, מידה ומשקל בין דרכי המימוש של האוטונומיה של הפרט ממקרה למקרה. העניין שלפנינו אינו נופל בגדר אותן קטגוריות מקרים שבהם הטעיה או טעות לגבי מרכיביו של מוצר עלולים לגרום לצרכן פגיעה רגשית ממשית שמקורה במחויבות לערכים, להשקפות או בהעדפה מיוחדת למטרה מוגדרת.

"...אין זה מסוג המקרים שבהם הנזק – בין רכושי ובין לא רכושי – הוא כה ברור על פניו עד כי לא יכול להיות ספק שציבור צרכנים גדול מאוחד באינטרס משותף להעמיד למבחן משפטי מעשה הפרה בתחום הצרכנות. <u>**ודאות כזו הייתה קיימת אילו דובר למשל במכירת מוצר בלתי כשר בתורת מוצר כשר**</u>, או מכירת מוצר בעל שיעור שומן גבוה בתורת מוצר דל-שומן".

(ע"א 1338/97 **תנובה מרכז שיתופי לשווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ נ' תופיק ראבי**, פ"ד נז(4) 673, פסקאות 10, 15 ו-17 לפסק דינה של כב' השופטת ד"ר אילה פרוקצ'יה).

47. כבר נקבע כי אף נזק בלתי ממוני של עוגמת נפש, השונה בין צרכן לצרכן ובין לקוח ללקוח, ייחשב כנזק בר פיצוי (ראו: בש"א (מחוזי ת"א) 1895/05 **אמיר שהי שאול נ' תדיראן מוצרי צריכה בע"מ**, פורסם בנבו, 14.2.2008; ד"ר אלעד אופיר **תובענות ייצוגיות בישראל**, הוצאת בורסי, תל אביב התשע"ז-2017, עמ' 169-168, והפסיקה שמובאת בהערת שוליים מס' 473 – להלן: "**ד"ר אופיר, תובענות ייצוגיות בישראל**").

48. סעיף 20(ה) לחוק תובענות ייצוגיות קובע כי ניתן לפסוק פיצויים בשל נזק שאינו נזק ממון:

"בית המשפט לא יפסוק בתובענה ייצוגית פיצויים לדוגמה, וכן לא יפסוק פיצויים בלא הוכחת נזק, למעט בתביעה כמפורט בפרט 9 בתוספת השנייה, <u>ואולם אין באמור כדי למנוע פסיקת פיצויים בשל נזק שאינו נזק ממון</u>".

16

"**נזק זה כולל גם כאב, סבל וחוסר נוחות, בין אם יש להן ביטוי פיזי בין אם לאו**", כפי שמאפיין ד"ר אלעד אופיר בספרו החדש (**ד"ר אופיר, תובענות ייצוגיות בישראל**, עמ' 109; לעניין תחולתו הרחבה של הנזק הלא רכושי, ראו: ע"א 243/83 **עיריית ירושלים נ' אלי גורדון**, פ"ד לט(1) 113 (1985)).

49. סעיף 13 לחוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה), התשל"א-1970, קובע כי אם גרמה הפרת החוזה נזק לא ממוני, בית המשפט רשאי לפסוק פיצוי "בשיעור שיראה לו בנסיבות העניין". אם כן, פסיקת פיצוי בגין נזק לא ממוני, לו טוענים המבקשים שלפנינו, תיעשה לפי שיקול דעתו של בית המשפט הנכבד. וכבר פסק כב' השופט בדימוס ד"ר יורם דנציגר כי "**בניגוד לנזק הממוני, שנטל ההוכחה לקיומו מוטל על כתפי התובע, הן לעניין עצם קרות הנזק והן לעניין גובה הנזק, הרי שיתרונו של הנזק הלא ממוני הוא בכך שהוא אינו טעון הוכחה של ממש, ובית המשפט יכול להסיקו מהנסיבות ולפסוק לפי שיקול דעתו**" (ע"א 3807/12 **מרכז העיר אשדוד ק.א בע"מ ואח' נ' שמואל שמעון ואח'**, פורסם בנבו, 22.1.2015).

50. וראו פסק דינה של כב' השופטת אסתר שטמר, ב-ת"צ (מחוזי ת"א) 39234-09-12 **בתיה כהן נ' סמארט קלאב אחזקות בע"מ ואח'** (פורסם בנבו, 23.6.2016), שבו נפסק עקרונית כי אמנם לא ניתן לתבוע פיצוי ללא הוכחת נזק במסגרת תובענה ייצוגית, אולם בית המשפט הכיר באפשרות של פיצוי בגין נזק לא ממוני, שהתבקש בבקשת האישור, ואישר את הבקשה לאישור על אף שלא הוצע מנגנון ממשי לחישוב הנזק.

51. כמפורט לעיל, לא די שלמבקש 1 כמייצג הקבוצה נגרמה **עוגמת נפש**, שהיא הביטוי לנזק הלא-ממוני הרגיל, אלא שנגרם לו גם נזק לא-ממוני של **פגיעה באוטונומיה**, שהביטוי שלו הן תחושות כעס, תסכול וגועל.

52. להווה ידוע כי על-פי הוראות סעיף 4(ב)(2) לחוק תובענות ייצוגיות, די בכך שהמבקש 1 יראה כי לכאורה נגרם נזק לחבר הקבוצה או כי קיימת אפשרות סבירה שנגרם נזק לקבוצה שבשמה הוגשה הבקשה.

53. בהתאם לפסיקת בתי המשפט, פגיעה/שלילת זכות שהוקנתה על פי חוק, מקימה עילה של השבה מכוח דיני עשיית עושר ולא במשפט, **אפילו במקרה שבו הוכרע כי לא קיים נזק** (קל וחומר במקרה כמו המקרה דנא שבו קיומו של הנזק הינו ברור ומוחשי) (ראו: ת"א (ת"א) 1792-09 **פירט מנחם ואחרים נ' אקסלנס נשואה ניהול השקעות בע"מ**, פורסם בנבו, 9.12.2013, שם פסקה כב' השופטת רות רונן בתובענה ייצוגית כי למרות שלא הוכח נזק ממוני, על אקסלנס להשיב את מלוא שווי ההתעשרות שצמחה לה מעצם הפרת החובה הקוגנטית, קרי את מלוא החזרי העמלה שקיבלה מחברי הבורסה).

54. בית המשפט העליון כבר פסק עקרונית כי "**המונח 'נזק' מוגדר בסעיף 2 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש]. הגדרה זו היא רחבה, ומתייחסת ל: 'אבדן חיים, אבדן נכס, נוחות, רווחה גופנית או שם-טוב, או חיסור מהם, וכל אבדן או חיסור כיוצאים באלה'. במסגרת הגדרה זו, ניתנה הגנה לאינטרסים בלתי מוחשיים רבים. כך, ניתן פיצוי בגין נזק לא רכושי – למשל, כאב וסבל – הכרוך בנזק גוף שנגרם לניזוק. נוכח רוחבה הניכר של הגדרה זו, נפסק כי פגיעה בנוחות גופנית, סבל ופחד, גם אם אין להם כל ביטוי פיזי, וגם אם אין הם**

מתלווים לפגיעה פיזית כלשהי, עשויים להוות נזק בר-פיצוי בנזיקין (ע"א 243/83 עיריית ירושלים נ' גורדון, בעמ' 139). על-פי גישה זו, מגנה פקודת הנזיקין [נוסח חדש] גם '...על האינטרס של הניזוק בנפשו, בנוחותו ובאושרו' (שם, בעמ' 141)".

55. ומוסיף שם בהמשך בית המשפט העליון, כי –

> **"הפגיעה, שלא כדין, ברגשותיו של אדם כתוצאה מאי-כיבוד זכותו היסודית לעצב את חייו כרצונו, מהווה פגיעה ברווחתו של אותו אדם, והיא נכנסת לגדר הגדרת 'נזק' האמורה. זאת, בין שנראה בה משום פגיעה ב"נוחותו" של אדם, ובין שנראה בה משום 'אבדן או חיסור כיוצאים באלה', כלשון הגדרת נזק בסעיף 2 לפקודה. אכן, עמדנו על מרכזיותה של הזכות לאוטונומיה בעיצוב זהותו וגורלו של האדם בחברה שבה אנו חיים. ראינו את חשיבותה של זכות זו ליכולתו לחיות כפרט חושב ועצמאי. מתבקשת המסקנה כי זכות זו היא חלק חיוני, בלתי נפרד, באינטרס של אדם 'בנפשו, בנוחותו ובאושרו' (עניין גורדון, בעמ' 142), אשר הפגיעה בו עשויה לזכותו בפיצויי נזיקין".**

(ע"א 2781/93 **דעקה נ' בית החולים "כרמל", חיפה**, פ"ד נג(4) 526, עמ' 573-574, כב' השופט תיאודור אור).

56. בשורה של פסקי דין קבע בית המשפט העליון את ההלכה לפיה הפיצוי בגין פגיעה באוטונומיה יינתן אך ורק בשל נזק תוצאתי סובייקטיבי, המתבטא בתחושות של כעס, תסכול וכדומה. כלומר, נקבע שכדי לזכות בפיצוי, צריך להראות קשר סיבתי לנזק או "דבר מה נוסף" הנלווה לפגיעה באוטונומיה. עם זאת, אין צורך להראות קשר סיבתי לסיבתיות ההחלטה, כלומר, לא נדרש להוכיח האם הצרכן היה נמנע מלרכוש את המוצר, אילולא ההטעיה (ראו: ע"א 10085/08 **תנובה – מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ נ' עזבון המנוח תופיק ראבי ז"ל ואח'**, פורסם בנבו, 4.12.2011; 4333/11 **דניאל סלומון ואח' נ' גורי יבוא והפצה בע"מ**, פורסם בנבו, 12.3.2014).

ב. <u>איסור ההונאה בכשרות</u>

57. המבקש 1 יוסיף ויטען כי מכירת מוצרים תוך הצגתם ככשרים מבלי שאישור הכשרות הוכר על ידי הרבנות הראשית לישראל ו/או שאישור הכשרות הוצא במרמה בשל מצג שווא מצד המשיבים 2-1, עומדת בניגוד להוראות תקנה 5(ב) לתקנות איסור הונאה בכשרות (תעודת הכשר), תשמ"ט-1988 (להלן: "**התקנות**"), לפיו אין להציג מוצר ככשר אלא אם כן ניתנה ליצרן או ליבואן תעודת הכשר לפי התקנות.

58. חוק איסור הונאה בכשרות, תשמ"ג-1983 (להלן: "**חוק הכשרות**"), קובע בסעיף 2 שכותרתו "מוסמכים לתת תעודת הכשר", מיהם הגורמים המוסמכים לתת תעודת הכשר הלכתית למוצרי מזון ומשקאות:

> **2. (א) אלה רשאים לתת תעודת הכשר לענין חוק זה:**
> **(1) מועצת הרבנות הראשית לישראל או רב שהיא הסמיכה לכך;**
> **(2) רב מקומי המכהן במקום שבו נמצא בית האוכל, מקום השחיטה או**

מקום הייצור של מצרך;

(3) לענין תעודת הכשר בצה"ל — הרב הראשי לצבא-הגנה לישראל או רב צבאי שהוא הסמיך לענין חוק זה.

(ב) לענין סעיף זה —

"רב מקומי" — מי שבידו אישור בכתב מאת מועצת הרבנות הראשית לישראל שהוא רב בישראל, והוא מכהן כרב עיר, רב מועצה אזורית, רב מושב או רב קיבוץ;

(...)

59. סעיפים 4-5 לחוק הכשרות אוסרים על הצגה, שיווק ומכירה של מוצרים שאינם כשרים – ככשרים, כהאי לישנא:

איסור הונאה בייצור

4. (א) יצרן של מצרך לא יציין על מצרך שייצר או על אריזתו כי הוא כשר ולא יציגו ככשר בפרסום או בדרך אחרת, אלא אם כן ניתנה לו תעודת הכשר.

(ב) יצרן של מצרך שניתנה עליו תעודת הכשר, לא ישווק מצרך שאינו כשר לפי דין תורה בציון שהוא כשר.

איסור הונאה במכירה

5. העוסק במכירת מצרכים לציבור לא ימכור ולא יציע למכירה מצרך שאינו כשר לפי דין תורה תוך הצגתו בכתב ככשר.

60. בסעיפים 8-9 לחוק הכשרות קובעים כדלהלן:

חובת הראיה

8. הטוען שבידו תעודת הכשר או תעודת שוחט לפי חוק זה — עליו הראיה.

תוספת לציון כשר (תיקון מס' 2) תשס"ו-2005

9. (א) יצרן או יבואן של מצרך הנושא עליו ציון שהוא כשר לא ימכור את המצרך ולא יציעו למכירה אלא אם כן המצרך נושא עליו גם ציון שמו של נותן תעודת ההכשר.

(תיקון מס' 2) תשס"ו-2005

(ב) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (א), יצרן או יבואן של מצרך הנושא עליו ציון שהוא כשר, יסמן את היותו של המצרך חלבי, בשרי או פרווה, בהתאם להוראות שתפרסם מועצת הרבנות הראשית לישראל.

61. לעניין חשיבותו של חוק הכשרות, קבע בית המשפט העליון כדלהלן:

"חוק איסור הונאה בכשרות נחקק כדי לשמור על הציבור, המעוניין לאכול אך מאכלים כשרים, מפני הונאה באשר לכשרות המזון מבחינת טיבו, דרך הכנתו והגשתו...".

(בג"ץ 3944/92 **מרבק - בית מטבחיים בע"מ נ' הרבנות הראשית נתניה ואח'**, פ"ד מט(1) 278, עמ' 285).

62. בפרשה אחרת קבע בית המשפט העליון כי:

"המטרה אותה נועד החוק להגשים – כפי ששמו מעיד עליה – היא מניעת ההונאה הקשורה בכשרותו של מזון. האיסור אינו על אי-כשרות המזון, אלא על

ההונאה המוסבת מהצגתו של מזון בלתי כשר כמזון כשר".

(בג"ץ 22/91 **אורלי ש. 1985 בע"מ נ' הרב הראשי ליבנה, הרב יוסף אבוחצירא ואח'**, פ"מ מח (3) 817, עמ' 821).

63. בית המשפט העליון פירש והבהיר כי מטרתו של חוק הכשרות אינה "**להשליט כשרות או חובת כשרות. מטרתו היא אך למנוע הונאתם והכשלתם של אלה החפצים בשמירה על הכשרות**" (בג"ץ 465/89 **אילנה רסקין נ' המועצה הדתית ירושלים**, מד(2) 673, עמ' 679).

64. יצוין כי חוק איסור הונאה בכשרות מהווה את הבסיס למוסד הכשרות במדינת ישראל, ומביא לידי ביטוי את היותה של מדינת ישראל מדינה יהודית, שבה כל אדם שומר כשרות על פי ההלכה יכול לדעת ללא חשש כי מאכל או משקה הנושא תווית של הכשר מסוים, באישור הרבנות הראשית לישראל, אכן מפוקח על ידי הגורמים המוסמכים לכך, באופן אחיד, התואם את ההלכה היהודית ואת ערכיה.

65. הנה כי כן, חוק איסור הונאה בכשרות לא רק מסמיך את הגופים הרשאים לתת תעודת כשרות אלא אף מסמיך את אותם גופים להגן על הציבור, המעוניין לאכול אך מאכלים כשרים, מפני הונאה. בבג"ץ 7203/00 **מעדני אביב אוסובלנסקי בע"מ נ' מועצת הרבנות הראשית**, תק-על 2001(4), 981, עמ' 986, היטיב לתאר כב' השופט מישאל חשין המנוח את מטרת חוק איסור הונאה בכשרות באומרו:

> "**ייעודו של החוק הוא להגן על צרכן שומר-מצוות שלא יונו אותו בכשרות; זו תחילתו של החוק, זה המשכו, זה סופו, זו תכליתו (...)**
> "**ואלה הם עיקרי דבריו של השר בורג: חוק ההונאה כשמו-כן-הוא; ייעודו של החוק להגן על המבקש לעצמו אוכל כשר, שלא יונו אותו ושלא ימכרו לו ושלא יתנו לו אוכל שאינו כשר תוך הצגתו כאוכל כשר; חוק איסור הונאה חוק הוא שייעודו הגנת הצרכן, שצרכן של מזון כשר כמוהו כצרכן של תרופה, של משקה חריף ושל כל מוצר אחר הנמכר לציבור (...)**
> "**החוק נועד אפוא למניעת הטעיה, כזב וכחש ולעידודו של מסחר הוגן במזון**".

66. גם בדברי יושב-ראש ועדת החוקה חוק ומשפט בכנסת, בהביאו את החוק לקריאה שנייה ושלישית, ניכרת הכוונה אומנם להתייחס בחוק לכשרות המזון בלבד אולם ההבחנה טובה גם לענייננו. בהתייחסו למטרת החוק מבהיר יושב-ראש הוועדה:

> "**אדם האוכל מזון בלתי-כשר, לא יינזק אם יקבל מזון כשר. ולעומת זאת, <u>הנזק</u> שייגרם לאדם המבקש לאכול מזון כשר ומקבל אוכל בלתי-כשר, <u>אין לו שיעור</u>**".

67. יפים לענייננו דבריו של כב' השופט (בדימוס) אליהו מצא, בהתייחס למתן תעודות כשרות על ידי מי שאינו מוסמך לכך על פי סעיף 2 לחוק:

> "**נוהג פסול פשה בתחום הוצאתן של תעודות הכשר. מסתבר כי יש רבנים הממלאים תפקידים ציבוריים על-פי דין, המוציאים תעודות הכשר כאלה**

שלא במסגרת תפקידם, אלא על-פי הזמנת בעל המפעל (או בית האוכל) מבקש התעודה, ועושים כן תמורת תשלום (...)
מן האמור עולה, כי תעודת הכשר הניתנת על-ידי רב מקומי שאינו בעל הסמכה מיוחדת לכך מאת מועצת הרבנות הראשית, לבית-אוכל, ליצרן או לסוחר שמחוץ לתחומי המקום שבו הרב מכהן, אינה תעודת הכשר לפי חוק הכשרות. הווי אומר: בית-אוכל, יצרן או סוחר, המצטיידים בתעודה כזאת ומציגים את עסקם ואת מוצריו ככשרים, עוברים עבירה לפי חוק זה; ורב מקומי הנותן תעודה כזאת, כשאיננו מוסמך לעשות כן, הינו בבחינת חוטא ומחטיא את העם".

(ע"פ 7318/95 **פרץ ציוני נ' מדינת ישראל**, פ"ד נ(3) 793, בעמ' 810-811).

68. בענייננו, יש ליתן משקל מיוחד לחשיבות יצירתן של נורמות אחידות בתחום אכיפת הכשרות, ומניעת עמימות בנוגע למשמעות הצגתו של מאכל או משקה המיובא לארץ ככשר. בית המשפט העליון התייחס לסוגיה זו בבג"ץ 11157/03 **אירוח גולן בע"מ נ' הרבנות הראשית לישראל** (פורסם בנבו, 5.9.2007), בעמ' 11-10 לפסק הדין:

"סמכות מועצת הרבנות הראשית לדון בעררים מאפשרת, ולדידי אף מחייבת, יצירת נורמות אחידות בענייני כשרות. אמנם, הבדלים בין רבנים מקומיים יכולים להתקיים, ואין הלכתו של רב מקומי אחד מחייבת רב מקומי אחר אולם גם הבדלים אלה מותרים במתחם סבירות מסוים".

21

69. מהאמור לעיל עולה בבירור, כי תכליתו של החוק היא להגן על המבקש וחברי הקבוצה כמי שמעוניינים ומבקשים לשמור על הכשרות, מפני הונאה בעניין זה. יתכן שלשם השגת מטרה זו ניתן היה להסתפק בדיני הגנת הצרכן, אבל דווקא לאור חשיבות מניעת הטעיית הציבור בתחום הכשרות לחלק כה ניכר של האוכלוסייה, מצא המחוקק לנכון לייחד את חוק איסור הונאה בכשרות לנושא זה. אחת ממטרותיה העיקריות של חקיקה ייחודית זו בתחום הכשרות, והסמכת הגורמים המנויים בסעיף 2 לחוק ליתן תעודת הכשר, הינה ליצור מערכת אחידה של פיקוח כשרותי בהיקף ארצי.

70. אך לפני שנתיים חזר ופירש בית המשפט העליון את תכליתן של הוראות חוק הכשרות באופן שבו הן נועדו להבטיח כי כל מצג כשרותי בכתב ייעשה בהתאם לנהלי הרבנות הראשית לישראל, ועל יסוד קבלת תעודת הכשר מטעמה. התכלית הצרכנית נועדה למנוע הטעייה של הצרכן, לבל ירכוש מוצר שאינו כשר בהתאם לאמונתו והשקפותיו ההלכתיות. ללא תעודת הכשר מאחד הגורמים המוסמכים לפי סעיף 2 לחוק הכשרות, אזי כל מצג כשרותי בכתב, בין אם הוא כולל את המונח 'כשר', על הטיותיו, בין אם לאו – אסור (ראו: בג"ץ 6494/14 **שי גיני ויהונתן ודעי נ' הרבנות הראשית ואח'**, פורסם בנבו, 6.6.2016).

71. נמצא כי הוראות חוק הכשרות ומשמעותן בהלכה פסוקה ומחייבת של בית המשפט העליון מחילות את דין התורה על דיני הכשרות ואוסרות על כל מי שעוסק במכירת מוצרי מאכל ומשקאות לציבור הרחב ו/או על יצרן ו/או יבואן, לשווק ו/או למכור מצרכי מזון ומשקאות שאינם כשרים לפי דין התורה, תוך הצגתם ככשרים כביכול.

ג. <u>זיוף תעודת כשרות ושימוש אסור במסמך מזויף</u>

72. כמתואר לעיל ברובד העובדתי, המשיב 1 (והמשיב 2) הינו יבואן של המשקה החריף שיבאס ריגאל אשר על פי הנטען על ידי המשיבים 4-5, **זייף** את תעודת ההכשר שלהם, וקיבל **בעורמה** את אישורה של המשיבה 6 ליבוא ולהפצה בישראל של המשקה החריף המבוקש.

73. כבר נפסק כי עיקרה של עבירת השימוש במסמך מזויף על-פי סעיף 420 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**") הוא בעשיית שימוש במסמך בידיעה שהוא מזויף. התפיסה העונשית שביסוד עבירה זו מבקשת להשוות את דינו של המשתמש ביודעין במסמך מזויף למזייף עצמו. היסוד העובדתי בעבירת הזיוף הוא מעשה השימוש במסמך שהינו מזויף. היסוד הנפשי מתמצה בידיעה שהמסמך מזויף, ועניינו במחשבה פלילית מסוג מודעות. לעניין דרישת המודעות, גם עצימת עיניים במשמע. דינו של המשתמש במסמך מזויף כדין מזייף המסמך עצמו בכל הקשור לעונש הצפוי לו. דירוג חלופות החומרה האמורות בעבירת הזיוף שבסעיף 418 לחוק העונשין ישימות גם לעבירה של שימוש במסמך מזויף על-פי סעיף 420 לחוק. הנסיבות המחמירות שבהוראות אלה מתייחסות לנסיבות ביצוע העבירה, והן משמשות יסוד מיסודותיה, ומשמעותן אינה מוגבלת לעניין העונש בלבד (ראו: ע"פ 5102/03 **מדינת ישראל נ' דני קליין**, פורסם בנבו, 4.9.2007

74. וכבר נפסק עקרונית כי לעניין העבירה של רישום כוזב, "פרט כוזב" אינו חייב בהכרח להיות זיוף או דבר המעיד שקר על עצמו, ודי בכך שנרשם פרט שאינו משקף את המציאות (ע"פ 2103/07 **אביהו הורוביץ נ' מדינת ישראל**, פורסם בנבו, 31.12.2008).

ד. <u>תרמית</u>

75. בהתאם להוראות סעיף 56 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש], המשיבים 2-1 פעלו בתרמית כנגד המבקש 1 וחברי הקבוצה הנפגעת, כאשר מתקיימים בענייננו 5 היסודות של עוולה זו:

א. <u>**מצג שווא**</u> – המשיבים 2-1 הציגו מצג שווא לפיו כביכול משקה חריף שיבאס ריגאל שהיא מייבאת לישראל קיבל תעודת כשרות מגוף הכשרות של המשיבים 4-5, ובאישור הרבנות הראשית.

ב. <u>**זדון**</u> – המשיבים 2-1 פעלו כך בזדון, בכך שהעזו לזייף תעודת הכשר הנחזית להיות של גוף הכשרות של המשיבים 4-5 והגישו אותה לצורך קבלת האישור מהרבנות הראשית. המשיבים 2-1 פעלו כך לרבות קלות דעת ואדישות ביחס למצג השווא האמור מצידם.

ג. <u>**המצג נועד להטעות**</u> – ברי כי המטרה הינה הטעיית ציבור צרכני הכשרות, שחותמת הכשרות חשובה בעיניהם לפי השקפת עולמם הדתית ואורחות חייהם כשומרי תורה ומצוות, והכול על מנת לגבות מהם מחיר גבוה מזה (או אף באותו המחיר מול היבואנים לפי יבוא מקביל) שהם היו מוכנים לשלם לו ידעו שהמשקה החריף שיבאס ריגאל מעולם לא קיבל תעודת הכשר מהמשיבים 4-5 ו/או באישור הרבנות הראשית לישראל.

ד. <u>**הסתמכות**</u> – אין כל עוררין על כך שרכישת מאכל ומשקה המיובא מחוץ-לארץ, הנושא תעודת הכשר ובאישור הרבנות הראשית הינו שיקול מהותי בחופש הבחירה של צרכן הכשרות בישראל בבחירת המשקה החריף המדובר.

ה. <u>**נזק**</u> – כמפורט לעיל ולהלן.

ה. <u>הפרת חובה חקוקה</u>

76. במעשיהן ו/או במחדליהן הפרו המשיבים את חוק הכשרות, חוק הגנת הצרכן, חוק העונשין וחקיקה נוספת המובאת בבקשה זו.

77. בהתאם להוראות סעיף 63 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש], חמישה יסודות להפרת חובה חקוקה, אשר בהתקיימם קמה החבות בנזיקין, שכולם מתקיימים בענייננו:

א. <u>**חובה המוטלת על המזיק מכוח חיקוק**</u> – החובה היא שמוצרי השתייה הנמכרים ככשרים ובעלי אישור מהרבנות הראשית אכן יהיו כשרים, ואכן יקבלו את אישור הרבנות הראשית וכן שיהיו מסומנים ומתוארים במדויק וכדין.

ב. <u>**החיקוק נועד לטובתו או להגנתו של הניזוק**</u> – החיקוקים המובאים בבקשה זו נועדו לשמור על טובתו והגנתו של הצרכן שומר הכשרות בישראל.

ג. <u>**המזיק לא קיים את החובה המוטלת עליו**</u> – כאמור לעיל ולקמן, המשיבים ביחד ו/או לחוד הפרו את חובותיהן באופן בוטה וצורם, תוך ביצוע עבירות פליליות של זיוף ומרמה.

ד. <u>**ההפרה גרמה לניזוק נזק**</u> – כמתואר לעיל, למבקש 1 ולשאר חברי הקבוצה נגרם נזק ממוני ולא ממוני.

ה. <u>**הנזק אשר נגרם הוא מסוגו או מטבעו של הנזק אשר אליו התכוון החוק**</u> – הנזק שנגרם למבקש ולחברי הקבוצה הוא מסוג הנזקים שהיו נמנעים אילו היו המשיבים ביחד ו/או לחוד נוהגים כדין, ושהחיקוקים המובאים בבקשה זו נועדו לשמור מפניהם.

23

ו. <u>עשיית עושר ולא במשפט</u>

78. המשיבים 2-1 התעשרו על חשבונו של המבקש 1 ועל חשבון ציבור הצרכנים חברי הקבוצה המיוצגת על ידו, כאשר הם גובים מהציבור תשלום עבור מוצרים המוצגים כנושאי תעודת הכשר ועוד באישור של הרבנות הראשית לישראל, בעוד שהלכה ולמעשה אינם כאלה.

79. הוראות סעיף 1(א) לחוק עשיית עושר ולא במשפט, תשל"ט-1979, קובעות כדלהלן:

> **"1(א) מי שקיבל שלא על פי זכות שבדין נכס, שירות או טובת הנאה אחרת (להלן – הזוכה) שבאו לו מאדם אחר (להלן – המזכה), חייב להשיב למזכה את הזכיה, ואם השבה בעין בלתי אפשרית או בלתי סבירה – לשלם לו את שוויה".**

80. בעניינו, המשיבים 2-1 גבו וקיבלו מהמבקש 1 ומחברי הקבוצה תשלום עבור משקאות חריפים של שיבאס ריגאל הנמכרים כביכול משקאות אלה קיבלו תעודת הכשר, אף על פי שבפועל הלכה ולמעשה לא ניתנה כל תעודת הכשר מטעם המשיבים 5-4 והאישור שהוצא מהמשיבה 6 נעשה במרמה ובזיוף. סביר להניח כי חלק ניכר מחברי הקבוצה, בדומה למבקש 1, לא היו רוכשים את המוצרים במידה והיה נודע להם בזמן אמת כי תעודת

הכשרות היא מזויפת, האישור של הרבנות הראשית הוצא במרמה והמוצר לא עומד תחת סטנדרט ההשגחה של הרבנות הראשית.

81. המלומדים פרופ׳ דניאל פרידמן ועו״ד אלרן שפירא בר-אור מסבירים בספרם החדש כי –

> **״חוק עשיית עושר ולא במשפט דחה בצורה ברורה את הרעיון, שלפיו הפסד של התובע הינו תנאי להשבה. דרישה כזו איננה מופיעה בסעיף 1 לחוק, ורק בסעיף 2 לחוק, הדן בהגנה בפני תביעת השבה, נאמר כי בית המשפט רשאי לפטור מחובת השבה כולה או חלקה ׳אם ראה שהזכייה לא היתה כרוכה בחסרון המזכה׳. עם זאת נדרש, בלשונו של חוק עשיית עושר ולא במשפט, כי הזכייה ׳תבוא׳ לזוכה מן המזכה. יסוד זה הוא המקביל לביטוי השגור כי הזכייה צריכה להיות ׳על חשבון׳ הזולת. במקרים רבים ניתן ללמוד זאת מן העובדה שהתובע סבל נזק, כגון, במקרה של תשלום מחמת טעות, שבו הפסיד המשלם וזכה המקבל. אולם פעמים יהא הרווח על חשבון התובע, אף אם הלה לא ניזוק, למשל, כאשר הרווח הופק מרכושו. במקרה זה קניינו של התובע הוא מקור הרווח. מקור זה ניתן לאיתור ואין צורך להיזקק למבחן ההפסד״.**

(פרופ׳ דניאל פרידמן ועו״ד אלרן שפירא בר-אור, **דיני עשיית עושר ולא במשפט**, מהדורה שלישית, כרך א׳, תשע״ה-2015, עמ׳ 103-102).

82. המבקש 1 זכאי להשבה של הרווחים שהפיקו המשיבים 2-1 ממכירות שיבאס ריגאל שייבאו לישראל ובשיווקו בנוסח תווית המוצר שצילומה מוצג לעיל. המלומדים פרופ׳ פרידמן ועוה״ד שפירא בר-אור מסבירים בספרם החדש כיצד ניתן לתבוע בעשיית עושר את **<u>השבת רווחיו של הרמאי</u>** – אף אם הוא פעל בתום לב(!), מתוך המשפט האמריקאי בנושא –

> **״...פיצוי זה איננו אלא השבת רווח, ואף שהתביעה היא בנזיקין, הרי היא מיועדת למנוע התעשרות על חשבון הזולת. (...) החזרת הרווח שהפיק המטעה (שפעל, אמנם, בתום לב) מזכה את הצד הנפגע בעקיפין בהשבת חלק מן התמורה שנתן, מבלי שהוא נדרש לבטל את החוזה, אף שעיונית אין זו השבת התמורה העצמית אלא השבת הרווח שהפיק הצד השני (אמנם בתום לב) ממצג השווא״.**

(פרופ׳ דניאל פרידמן ועו״ד אלרן שפירא בר-אור, **דיני עשיית עושר ולא במשפט**, מהדורה שלישית, כרך ב׳, התשע״ח-2017, עמ׳ 810).

83. ואכן, בנסיבות ענייננו, מתקיימים במקרה דנן שלושת היסודות של עילת עשיית עושר ולא במשפט, כדלהלן:

א. **<u>התעשרות המשיבים 2-1</u>** – כפי שהיטיבו לאפיין ובצדק המלומדים פרופ׳ פרידמן ועוה״ד שפירא בר-אור בספרם, **״פעולת ׳קבלה׳ (ולו במובן הפיזי) איננה מהווה תנאי לתביעה בגין עשיית עושר ולא במשפט (...) <u>די בכך שההתעשרות התרחשה או שהיא קיימת</u>״** (שם, כרך א׳, עמ׳ 96). המשיבים 2-1 התעשרו מכך שהם מכרו את המשקה החריף שיבאס ריגאל

לצרכני הכשרות בישראל תוך סימון המוצר כבעל תעודת כשרות מקומית ובאישור הרבנות הראשית (לעומת יבוא מקביל של המוצר שאינו נושא חותמת כשרות כלשהי). המשיבים 1-2 השתמשו בקניינו של המבקש 1 ושאר חברי הקבוצה המיוצגת לצורך התעשרות ועשיית רווחים ש"לא על פי זכות שבדין".

ב. **<u>על חשבון לקוחותיהם של המשיבים 1-2</u>** – המשיבים 1-2 השתמשו בקניינו של המבקש 1 ובקניינם של שאר חברי הקבוצה המיוצגת, ועל חשבונם כלקוחותיהם, לצורך התעשרות ועשיית רווחים ש"לא על פי זכות שבדין".

ג. **<u>שלא על פי זכות שבדין</u>** – יסוד זה הינו יסוד נורמטיבי, הנגזר ממדיניות משפטית המבוססת על קריטריונים של תום לב וצדק חברתי (ראו: רע"א 5768/94 **א.ש.י.ר. יבוא יצור והפצה בע"מ נ' פורום אביזרים ומוצרי צריכה בע"מ**, פורסם בנבו, 23.9.1998). התנהלות המשיבים, ביחד ו/או לחוד, כמתואר לעיל, ובכלל זה מצגי שווא החוזרים ונשנים, הפגיעה החמורה באוטונומיה וההטעיה הבוטה של הצרכן, מגבשים, כל אחד בתורו וכל אחד כשלעצמו, את היסוד הנורמטיבי הנדרש לביסוס עילה זו.

יודגש כי על פי עילה זו, שלא כעילות אחרות, בעילת עשיית עושר ולא במשפט המבקש אינו צריך להוכיח שנגרם לו נזק כלשהו, אלא די שיוכיח את התעשרותו של הנתבע.

<u>ז. רשלנות</u>

25

84. מעשי המשיבים, ביחד ו/או לחוד, מקימים לחברי הקבוצה עילת תביעה גם מכוח עוולת הרשלנות, הקבועה בסעיף 35 לפקודת הנזיקין –

> **"35. עשה אדם מעשה שאדם סביר ונבון לא היה עושה באותן נסיבות, או לא עשה מעשה שאדם סביר ונבון היה עושה באותן נסיבות, או שבמשלח יד פלוני לא השתמש במיומנות, או לא נקט מידת זהירות, שאדם סביר ונבון וכשיר לפעול באותו משלח יד היה משתמש או נוקט באותן נסיבות – הרי זו התרשלות; ואם התרשל כאמור ביחס לאדם אחר, שלגביו יש לו באותן נסיבות חובה שלא לנהוג כפי שנהג, הרי זו רשלנות, והגורם ברשלנותו נזק לזולתו עושה עוולה".**

85. בענייננו, מעשיהם של המשיבים 1-2 יסודם בהתרשלות חמורה בכך שייבאו ושיווקו את המשקה החריף שיבאס ריגאל תוך הצגתו כבעל תעודת כשרות תחת אישורה של הרבנות הראשית לישראל ו/או תחת סימון כשרות, ולמרות שבדיעבד התברר מעשה המרמה והזיוף, וכי הלכה ולמעשה השגחת כשרות שכזו ואישור כשרות שכזה הוצאו במרמה ו/או כלל לא ניתנו. לא יכול להיות חולק כי התנהגות סבירה וחוקית של המשיבים 1-2 הייתה מונעת הטעיה צורמת זו של ציבור צרכני הכשרות ונקיטת מידת הזהירות המצופה בנסיבות העניין.

86. המשיבים, ביחד ו/או לחוד, מחייבים בחובת זהירות מושגית המוטלת על מוכר נכס כלפי לקוחות וצרכנים. המשיבים, ביחד ו/או לחוד, חייבים גם בחובת זהירות קונקרטית כלפי ציבור הצרכנים שומרי הכשרות ביחס למידע שאותו הם מפרסמים על גבי המוצרים. מתיאור הנסיבות לעיל, ברור כי המשיבים ביחד ו/או לחוד, הפרו את חובת הזהירות הפרה גסה ובוטה.

87. **<u>המשיבים 1-2</u>** – התרשלו כאשר ייבאו ושיווקו ומכרו למבקש 1 ולחברי הקבוצה המיוצגת את המשקה החריף שיבאס ריגאל, תוך הצגתו כנושא תעודת כשרות ובאישור הרבנות הראשית לישראל, כאשר בפועל המשקה החריף המדובר לא קיבל תעודת כשרות מהמשיבים 4-5 והאישור מהרבנות הראשית הוצא במרמה ובזיוף מסמך.

88. **<u>המשיבה 3</u>** – התרשלה בכך שמכרה ו/או מוכרת ב-15 סניפיה ברחבי הארץ, הפונים ככלל ובפרט לציבור שומרי הכשרות, את המשקאות החריפים שיבאס ריגאל, תוך הצגתו כנושא תעודת כשרות ובאישור הרבנות הראשית לישראל, כאשר בפועל המשקה החריף המדובר לא קיבל תעודת כשרות מהמשיבים 4-5 והאישור מהרבנות הראשית הוצא במרמה ובזיוף מסמך.

89. **<u>המשיבים 4-5</u>** – התרשלו בכך שלא פעלו כלל למנוע את המשך השימוש בתוכן נוסח תווית המוצר של שיבאס ריגאל כביכול המוצר הוא בהכשר מטעמם, אם זה בפרסום לציבור ואם בכל דרך אחרת ובכלל זה נקיטת הליכים משפטיים נגד המשיבה 1.

90. **<u>המשיבה 6</u>** – התרשלה בכך שלא הקימה מערך פיקוח ובקרה מספק שיבטיח מניעת השימוש בתעודות כשרות מזויפות – לכתחילה ולא בדיעבד. ואף עבר זמן רב מאוד לעצם הטיפול מצידה, מאז שהובאו הדברים לידיעתה, הן על ידי "מאור הכשרות", הן על ידי המבקשת 2 והן על ידי ב"כ המבקשים הח"מ עד להודעה לרבים באמצעות עדכון כשרות גרידא. **בית המשפט הנכבד מתבקש להורות למשיבה 6 לרענן את נהליה, בכך שתבדוק מול גופי הכשרות את אמיתות מתן תעודת הכשרות שלהם ליבואנים – במעמד מתן האישור מטעמה ולא בדיעבד רק לאחר שמתגלה כי תעודת הכשרות זויפה.**

26

91. קיים קשר ישיר בין מעשיהם ו/או מחדליהם של המשיבים, ביחד ו/או לחוד, לבין הנזק שנגרם למבקש 1 ולחברי הקבוצה המיוצגת, העונה גם על מבחן הצפיות הסבירה.

<u>ח. הפרת חובת תום הלב במסגרת יחסים חוזיים, הטעיה והפרת חוזה</u>

92. המשיבים 1-2 הפרו את חובת תום הלב, הקבועה בסעיף 12(א) לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973, המחייב לנהל משא ומתן בתום לב, והקבועה בסעיף 39 לחוק החוזים המחייב כל צד לחוזה לקיים את החוזה בתום לב.

93. ההלכה הפסוקה קבעה כי עמידה על אכיפת תניות מסוימות עלולה בנסיבות מסוימות להיחשב לקיום החוזה בחוסר תום לב (ראו: דעת הרוב בע"א 148/77 **רוט נ' ישופה בע"מ**, פ"ד לג(1) 617 (1979); ע"א 467/04 **יתח נ' מפעל הפיס**, פורסם בנבו, 1.9.2005). לפי הדעה הרווחת בפסיקה, הפרת חובת תום הלב נחשבת להפרה של החוזה (ראו: ע"א 380/77

שלמה נ' יעקב, פ"ד לג(2) 103 (1979)). וכך הנפגע זכאי לכל הסעדים מכוח חוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה), התשל"א-1970.

94. אין חולק כי בין המשיבה 1 ובין לקוחותיה מתקיימים יחסים חוזיים.

95. המשיבה 1 הפרה את ההסכם שבינה ובין לקוחותיה בכך שבמקום לייבא ולספק משקה חריף של שיבאס ריגאל עם תעודת הכשר באישור כדין מהרבנות הראשית, היא סיפקה להם את המוצר האמור עם תעודת הכשר מזויפת, תוך הוצאת האישור מהרבנות הראשית במרמה.

96. המשיבה 1 הפרה את ההסכם עם לקוחותיה פעם נוספת בכך שהסתירה מהם את העובדה כי משקה חריף של שיבאס ריגאל אינו נושא תעודת כשרות של המשיבים 4-5 באישור המשיבה 6.

97. המשיבה 1 הפרה גם את חובת תום הלב שחלה עליה במסגרת היחסים החוזיים שבין הצדדים. המשיבה 1 כלל לא יידעה/מיידעת את לקוחותיה הרבים בשלב המשא ומתן (טרם ביצוע הרכישה) כי המוצר נשוא בקשת האישור אינו עומד תחת ההשגחה של גוף הכשרות המשיבים 4-5 ו/או באישור הרבנות הראשית לישראל. חמור מכך, המשיבה 1 הציגה בחוסר תום לב משווע, בהציגה מצג שווא לפיו משקה חריף של שיבאס ריגאל המיובא על ידה לישראל עומד תחת השגחתו של גוף הכשרות (המשיבים 4-5) ו/או באישור הרבנות הראשית ו/או סימנו את משקה חריף של שיבאס ריגאל כ"כשר" חרף ידיעתן כי בהיעדר אישור מאת הרבנות הדבר אסור בתכלית האיסור בחוק הכשרות להציג את המוצר ככשר.

<u>הסעדים הנתבעים על ידי הקבוצה</u>

98. להווה ידוע כי "**מטרות <u>הפיצוי וההרתעה</u> עומדים בבסיס כל תובענה ייצוגית כחלק מהמשפט המהותי, ומוסד זה הוא כלי כדי להגשים מטרות אלו... הסעד מקיים את תכליות המוסד [של התובענה הייצוגית** – אי"פ]", כפי שמיטיב לאפיין ד"ר אלעד אופיר בספרו **תובענות ייצוגיות בישראל** (הוצאת בורסי, תל אביב התשע"ז-2017, עמ' 260), המייחס את ניסוח ההגדרה למלומד **Herbert B. Newberg** בספרו המפורסם **Newberg on Class Action** (4th ed., 2002), בעמ' 515.

99. עילות התביעה מזכות את חברי הקבוצה בסעדים הבאים:

א. ליתן צו עשה כנגד המשיבים 2-1 להפסיק לאלתר את שיווק המשקאות החריפים המיובאים על ידם מסוג ויסקי סקוטי 18 שנה שיבאס ריגאל וכן משקה שיבאס ריגאל חתימת הזהב ויסקי סקוטי 12 שנה, המיוצר על ידי האחים שיבאס שד' שפילד, קית', בנפשייר 555 סקוטלנד, ומיובא על ידי המשיבה 1 לישראל אשר נושאים את סימון הכשרות המזויף של "מאור הכשרות" (משיבים 5-4) באישור המשיבה 6;

ב. ליתן צו עשה כנגד המשיבים 1-2 ו-3 להסיר מהחנויות למכירת מזון ו/או משקאות חריפים את כל המשקאות החריפים המיובאים על ידי המשיבה 1 מסוג ויסקי סקוטי 18 שנה שיבאס ריגאל וכן משקה שיבאס ריגאל חתימת הזהב ויסקי סקוטי 12 שנה, המיוצר על ידי האחים שיבאס שד' שפילד, קית', בנפשייר 555 סקוטלנד, ומיובא על ידי המשיבה 1 לישראל אשר נושאים את סימון הכשרות המזויף של "מאור הכשרות" (משיבים 5-4) באישור המשיבה 6;

ג. ליתן צו עשה כנגד המשיבה 1 לפרסם בעיתונות היומית ובאתרי האינטרנט אזהרה לרכישת כל המשקאות החריפים המיובאים על ידה מסוג ויסקי סקוטי 18 שנה שיבאס ריגאל וכן משקה שיבאס ריגאל חתימת הזהב ויסקי סקוטי 12 שנה, המיוצר על ידי האחים שיבאס שד' שפילד, קית', בנפשייר 555 סקוטלנד, ומיובא על ידי המשיבה 1 לישראל אשר נושאים את סימון הכשרות המזויף של "מאור הכשרות" (משיבים 5-4) באישור המשיבה 6;

ד. להורות על השבת סכומי הכסף ששולמו על ידי המבקש 1 ולכל חברי הקבוצה הנפגעת עבור המשקה החריף שיבאס ריגאל;

ה. לקבוע פיצוי כספי נוסף לחברי הקבוצה;

ו. לפסוק גמול הולם למבקשים הייצוגיים;

ז. למנות בעל תפקיד ניטרלי אשר יפקח על ביצוע פסק הדין;

ח. בנוסף או לחילופין, היה ויגיע בית המשפט הנכבד למסקנה כי סעד של פיצוי לחברי הקבוצה, כולם או חלקם, אינם מעשיים בנסיבות העניין, מכל סיבה שהיא, יתבקש בית המשפט הנכבד לעשות שימוש בסמכותו על-פי הוראות סעיף 20(ג) לחוק תובענות ייצוגיות, ובתוך כך, להורות על מתן כל סעד אחר לטובת הקבוצה, כולה או חלקה, או פיצוי לטובת הציבור, כפי שימצא לנכון בנסיבות העניין.

ט. לקבוע פרסום, לפי סעיף 25 לחוק תובענות ייצוגיות;

י. לאשר את התובענה כפי שהיא או בשינוי, כאמור בסעיף 13 לחוק תובענות ייצוגיות;

יא. לחייב את המשיבים, ביחד ו/או לחוד, בהוצאות משפט, בהחזר העירבון/אגרה בתיק, ובתשלום גמול למבקשים ושכר טרחת עו"ד לבא-כוחם (בהתאם להלכת מי הגליל ולהלכת ריכרט).

100. בהתאם לתקנות 2(א)(11) ו-2(א)(12) לתקנות תובענות ייצוגיות, תש"ע-2010, יש לציין בבקשת אישור את הגמול ושכר הטרחה המבוקשים. המבקשים עותרים לקבוע גמול בשיעור של 15% משווי ההטבה לציבור (בתוספת מס ערך מוסף, אם חל), ושכר טרחה לפי השיעורים שנקבעו בהחלטת בית המשפט העליון בע"א 2046/10 **משה שמש נ' דן רייכרט** (פורסם בנבו, 23.5.2012). באותו עניין נקבע כי "**על כל סכום שנגבה בפועל עד ל-5 מיליון ש"ח, ייפסק לטובת בא-כוח המייצג שכר טרחה בשיעור של 25%; על כל סכום שנגבה בפועל בין 5 מיליון ש"ח עד ל-10 מיליון ש"ח ייפסק שכר טרחה בשיעור של 20%; ועל כל סכום שנגבה בפועל מעל 10 מיליון ש"ח, ייפסק שכר טרחה בשיעור של 15%**" (פסקה 16). הגמול ושכר הטרחה המבוקשים אינם כוללים חיוב שיוטל בדיון בבקשת האישור.

28

101. סעיף 4(ב) לחוק תובענות ייצוגיות קובע כי "לענין סעיף זה, כאשר אחד מיסודות העילה הוא נזק – (1) בבקשה לאישור שהוגשה בידי אדם כאמור בסעיף קטן (א)(1) – די בכך שהמבקש יראה כי לכאורה נגרם לו נזק". הראינו לעיל כי הבקשה עומדת בדרישה זו.

עילת תביעה אישית כנגד המשיב 2 – מר יוסי סטרום

102. התרמית המתוארת לעיל בוצעה על פי מדיניות שהכתיב המשיב 2 באמצעות הסמכות הניהולית שלו בחברה שהיא המשיבה 1, ולמצער תוך עצימת עיניים מצידו.

103. המשיבה 1 שימשה בעניין זה כזרועו הארוכה של המשיב 2 וכאמצעי להונות את ציבור צרכני הכשרות בישראל, חברי הקבוצה ובכללם המבקש 1.

104. כמי שמחזיק בבעלות בחברה שהיא המשיבה 1, המשיב 2 גם שלשל לכיסו את הכספים שהרוויחה החברה כתוצאה מהונאת לקוחותיה ממעשיה נשוא בקשת האישור.

105. על המשיב 2, כמנהל החברה וכנושא משרה בה, היה לדעת כי נציגי החברה מציגים בפני לקוחותיה מצג שווא לפיו המשקה החריף המיובא שיבאס ריגאל נושא תווית המודיע לכל לקוח פוטנציאלי על תעודת הכשר של המשיבים 4-5 וזאת אף באישור הרבנות הראשית, שעה שתעודת ההכשר זויפה והאישור הוצא במרמה.

106. אשר על כן, עילות התביעה כנגד החברה (המשיבה 1), כפי שהן מפורטות בבקשה זו, עומדות לה גם כנגד המשיב 2 באופן אישי, הן כעילה אישית נגד מר יוסי סטרום והן במסגרת אחריות נושאי משרה ו/או מכוח הרמת מסך מול בעלי המניות במשיבה 1 (ולעניין זה, ראו: ע"א 2273/02 **חברת פסל בע"מ נ' חברת העובדים השיתופית הכללית בא"י בע"מ**, פ"ד נח(2) 36, 42 (2003); רע"א 1621/16 **MEGA ADVENCED MATHEMATICAL SISTEM LTD נ' עו"ד עמית זילברג**, פורסם בנבו, 14.6.16 – פסק דינה של כב' השופטת דאז, והנשיאה כיום, השופטת אסתר חיות).

29

חובת המשיבים לשלם פיצוי לנפגעים, גמול למבקשים ושכ"ט לעו"ד

107. המבקשים פעלו לפי הוראות בית המשפט העליון, בהלכה פסוקה ומחייבת, בכך שמיצו הליכים כדבעי מול כל אחד מן המשיבים (ראו לעיל, פירוט בפרק "מיצוי הליכים" ובנספחים המצורפים שם). בהלכת **מי הגליל** (עע"מ 2978/13 **מי הגליל – תאגיד והביוב האזורי בע"מ נ' יוסף אחמד יונס**, פורסם בנבו, 25.7.2015 – להלן: "**הלכת מי הגליל**"), קבע עקרונית בית המשפט העליון (בדעת רוב, כפי שנוסחה על ידי כב' השופט חנן מלצר) כי

(א) מקובל עלי כי **<u>על תובע יצוגי ובא-כוחו, אשר בכוונתם להגיש תובענה יצוגית כנגד רשות מינהלית – להקדים פניה אליה.</u>**

בעשותם כן – יחולו על הפניה האמורה הוראות ה<u>חוק לתיקון סדרי המינהל (החלטות והנמקות)</u>, תשי"ט-1958 (להלן: חוק ההנמקות, או החוק), לרבות מועדי התשובה הנדרשים הקצובים שם והנפקויות הקבועות בסעיף 6 לחוק ההנמקות בדבר תוצאות אי-מילוי הוראות החוק לגבי הפניה.

(ב) פניה מוקדמת, כמו זו הנזכרת בס"ק (א) שלעיל – ככל שלא תענה בחיוב בתוך פרק הזמן הקצוב, או תסורב – תוכל להיות מובאת בחשבון כראשונה בפועל בתור, אל מול תובענה יצוגית דומה, קודמת, שהוגשה לבית המשפט, מבלי שנעשתה עובר לה פניה מוקדמת לרשות – וזאת לענין סעיף 7 לחוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006 (להלן: חוק תובענות ייצוגיות).

(ג) היה ובעקבות הפניה המוקדמת, כמו זו הנזכרת בס"ק (א) שלעיל – הרשות תתיימר לפתור רק את "בעייתו האישית" של הפונה, או תודיע על חדילה מהגביה הלא חוקית, יידרש מסמך בכתב שיעגן את ההסדר. במסגרת המו"מ שבין הצדדים להסדר טרם תביעה, כאמור, יהיו רשאים התובע היצוגי שבכח ובא-כוחו לבקש החזר הוצאות שנגרמו להם (כנגד קבלות) וכן שכר מסוים. **היה ויתגלעו חילוקי דעות בנושאים אלה, או סירוב לשלם – יוכלו התובע היצוגי שבכח ובא-כוחו להגיש תובענה על-פי סעיף 5(ב) לחוק התובענות הייצוגיות בגין עמדתה השלילית של הרשות, אשר הסעד המבוקש בה יהיה, מעבר לנכונות לחדילה, פיצוי כדי הסכומים המגיעים להם, לטענתם, בעילה של ניהול מו"מ שלא בתום-לב עמם בהקשר לחדילה טרם תביעה ברי כי הסכומים בהם מדובר יתאמו לשלב מעין זה של הטיפול.**

(ד) הסדר החדילה טרם תביעה (לרבות החזר ההוצאות והשכר שהובטח לתובע הייצוגי שבכח ולבא-כוחו) – ככל שיחתם כזה – יפורסם ברבים על ידי הרשות ועל חשבונה. פרסום שכזה יענה על דרישת השקיפות, יאפשר בקרה משפטית וציבורית במידת הצורך (השוו: בג"ץ 1601/90 שליט נ' פרס, פ"ד מד (3) 353, 361, 364-363 (1990); בג"ץ 1635/90 ז'רז'בסקי נ' ראש הממשלה, פ"ד מה (1) 749 (1991)), ימנע הגשת תובענות יצוגיות (חדשות) באותה עילה נוכח החדילה ויביא למעשה לידיעת כל מי שנפגע את האפשרות לתבוע אישית לגבי העבר (עד גבול ההתיישנות), כאמור בסעיף 21 סיפא לחוק תובענות ייצוגיות".

(וראו שם בהלכת מי הגליל גם פסקה מ"ו לפסק דינו של השופט אליקים רובינשטיין).

30

108. הלכה היא, וכך אף קובע חוק תובענות ייצוגיות, כי בפסיקת גמול ושכר טרחה לתובעים מייצגים יש לתת את הדעת, בין היתר, **לתועלת שצמחה לקבוצה כתוצאה מניהול התובענה הייצוגית**, כמו גם החלטת הרשות **לשנות מהלכיה והתנהלותה** (ראו: סעיפים 22 ו- 23 לחוק תובענות ייצוגיות; וכן עע"ם 6687/11 **מדינת ישראל נ' אבוטבול**, פורסם בנבו, בפסקה 33, 25.12.2012; ע"א 471/15 **אברהמי נ' סלקום בישראל בע"מ**, פורסם בנבו, בפסקה 3, 11.4.2016).

109. ב**הלכת מי הגליל** נקבע כי כאשר הרשות מחליטה לשנות את מהלכיה ומודיעה כי תתקן ו/או תיקנה את מחדליה שבגינם הוגשה/תוגש התובענה הייצוגית, הרי **גם אם לא הושקעו על ידי המבקש משאבים דיוניים רבים בבקשה, הוא זכאי לקבל גמול מיוחד ושכר טרחה בקשר עם היזמה שנקט**. זאת בעיקר כדי לתמרץ גם תובעים ייצוגיים עתידיים להגיש תביעות דומות שיש להן השלכה חיובית מבחינת הציבור.

110. הצורך לתמרץ תובעים פוטנציאליים הצדיק לגישת בתי המשפט פסיקת גמול ושכר טרחת עו"ד גם במקרים שבהם הכיר בית המשפט בכך שהפסקת הגבייה הבלתי

חוקית, או כבענייננו סימון חניות נכים, לא נבעה בהכרח **רק** מהגשת בקשת האישור (ראו, לדוגמה: ת"צ 30032-06-10 **אביטבול נ' מדינת ישראל**, פורסם בנבו, 29.6.2011).

111. בצדק פסקה אך לאחרונה כב' השופטת רות רונן, כי –

> **"בתי המשפט השונים היו סבורים אם כן כי <u>כאשר ישנה סמיכות כרונולוגית בין הגשת בקשת אישור לבין הפעולה המתבקשת בה, יש להניח בדרך כלל קיומו של קשר סיבתי ולו חלקי בין הגשת הבקשה לבין התשלום, קשר סיבתי שיש להביא אותו בחשבון לזכות המבקש כאשר בוחנים את בקשתו לגמול או לשכר טרחה כדי לתמרץ תובעים פוטנציאליים בעתיד להגיש בקשות מוצדקות.</u>**
>
> **"עמדתה של דורי קבוצה היא כאמור כי היא היתה פועלת כפי שפעלה גם אלמלא הגשת התביעה. כפי שהבהרתי לעיל, אין אפשרות לשלול עמדה זו מיניה וביה ואף לא לקבלה באופן חד משמעי. יחד עם זאת, ניתן להניח שישנם מקרים לא מעטים בהם <u>הגשת בקשת האישור והידיעה אודות הטענות המצוינות בה – מקדמות וממריצות במידה כזו או אחרת נתבעים פוטנציאליים לפעול כנדרש. לכן, העידוד של תובעים עתידיים לשמש 'מתריעים בשער' קרי להכיר בהפרות הדין כאשר אלה קורות ולדרוש – בשמה של קבוצת תובעים פוטנציאלית או בשמה של חברה – פיצוי או השבה, הוא בעל חשיבות, ויש לדאוג לשימור התמריצים של תובעים כאלה לפעול באופן הזה</u>".**

31

(תנ"ג (ת"א) 27111-08-14 **ירון עזיזי נ' א. דורי בניה בע"מ**, פורסם בנבו, 31.12.2017).

112. **מכאן שעל המשיבים ביחד ו/או לחוד לשאת בתשלום גמול הולם למבקשים, בפיצוי לציבור קבוצת הנפגעים ושכ"ט עו"ד לבא-כוח הקבוצה.**

<u>מתקיימים כל התנאים לאישור התובענה כייצוגית</u>

113. תובענה זו ממלאת אחר כל התנאים הדרושים לצורך אישורה כתובענה ייצוגית, לפי חוק תובענות ייצוגיות ופרשנותו בהלכה פסוקה ומחייבת.

114. חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006, והתקנות שהותקנו על פיו, קובעים כי תובענה ייצוגית תוגש בעניינים המפורטים בתוספת השנייה לו. פרט 1 לתוספת השנייה לחוק תובענות ייצוגיות קובע כי ניתן להגיש תביעה נגד עוסק כמשמעותו בחוק הגנת הצרכן, ובהתאם לקיומה של עילה (סעיפים 4(א)(1) ו-8(א)(1) בחוק תובענות ייצוגיות).

115. כידוע, נגד רשויות המדינה (בעניינו, המשיבה 6) ניתן להגיש תובענה ייצוגית שעילת התביעה שלה היא החלטה של הגוף הציבורי ושהסעד המבוקש בה הוא פיצויים או השבה, לרבות השבת סכומים שגבתה הרשות כמס, אגרה או תשלום חובה אחר או היטלים אחרים שנגבו על ידי הרשות שלא כדין – גם אם בתנאים מוגבלים כמפורט בחוק (ראו: בג"ץ 2171/06 **שני כהן נ' יו"ר הכנסת**, פורסם בנבו, 29.8.2011, פסקה 31).

116. מטרת חוק תובענות ייצוגיות היא להגיש ולנהל תובענות ייצוגיות "**לשם שיפור ההגנה על זכויות**", ובכך לקדם בפרט את מימוש זכות הנגישות לבית המשפט הנכבד, בפרט לסוגי אוכלוסייה המתקשים לפנות לבתי המשפט כאזרחים בודדים, לאכוף את החוק על ידי האזרחים ולהרתיע מפני הפרתו, לתת סעד הולם לנפגעים מהפרת החוק גם במקרים של הפרות "סמויות", ולהביא לניהול יעיל, הוגן וממצה של תביעות.

117. סעיף 4(א) לחוק תובענות ייצוגיות קובע כי –

> אלה רשאים להגיש לבית המשפט בקשה לאישור תובענה ייצוגית כמפורט להלן:
>
> (1) אדם שיש לו עילה בתביעה או בענין כאמור בסעיף 3(א), המעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל החברים הנמנים עם קבוצת בני אדם – בשם אותה קבוצה;

כפי שהראינו לעיל, המבקש 1 אוחז בעילת תביעה אישית כלפי המשיבים, ביחד ו/או לחוד. על כן הינו רשאי להגיש תובענה ייצוגית נגדם, ביחד ו/או לחוד.

118. אף מעורבותה של המבקשת 2 בהליך שבכותרת היא מעורבות שיש לברך עליה, כפי שלאחרונה אפיין כב' השופט (בדימוס), ד"ר יורם דנציגר, כיצד "**אנו עדים בשנים האחרונות לשימוש הולך וגובר של ארגונים ופעילים חברתיים בכלי התובענה הייצוגית – אם כתובעים מייצגים ואם כידידי בית המשפט – מתוך כוונה להביא לשינוי חברתי בתחומם. מסתמנת מגמה ברורה של שימוש בתובענות ייצוגיות ככלי למיגור הפליה ועוולות חברתיות שונות**". והשופט דנציגר מציג לדוגמא את ההליך הייצוגי שניהל הארגון החברתי "קולך – פורום נשים דתיות" נגד תחנת רדיו, שהתברר בבית המשפט העליון ברע"א 6897/14 **רדיו קול ברמה בע"מ נ' קולך – פורום נשים דתיות** (פורסם בנבו, 9.12.2015), שבו נפסק, בין היתר, כי התובענה שהוגשה מתאימה להתברר כתובענה ייצוגית, הן מבחינת מהותה והן מבחינת התאמתו של הארגון כתובע ייצוגי. "**אכן**", מציין השופט דנציגר, "**ככל שמעורבותם של אותם ארגונים חברתיים תוביל להגשמתן של המטרות הציבוריות שבבסיס חוק תובענות ייצוגיות, תוך עמידה בתנאים הקבועים בו, הרי שהדבר מבורך**" (עו"ד אביאל פלינט וד"ר חגי ויניצקי, **תובענות ייצוגיות**, הוצאת נבו, התשע"ח-2017, הקדמה, עמ' 12-11).

119. דוגמא מובהקת להישגים חברתיים שתובענה ייצוגית עשויה לנחול, וכן לערכים שניתן לקדם באמצעותה, מצויה בפסק הדין המפורסם בעניין Brown (*Brown v. Board of Education*, 347 U.S. 483 (1954); לדיון נרחב בפסק הדין בהקשר של תובענה ייצוגית, ראו: **פלינט ויניצקי, תובענות ייצוגיות**, פרק ב', בסעיף 1ב, וכן בעמ' 18), אשר הביא באמצעות תובענה ייצוגית – לביטול ההפרדה הגזעית במערכת החינוך בארצות הברית. בישראל, ניתן להצביע על הישגים חברתיים חשובים שהתובענה הייצוגית קידמה בסוגיית הכשרות, (גם אם אין מדובר שם בטעמי הכשרות מצד המבקשת), באישור תובענה ייצוגית בטענה כי מסעדת צפרה משתמשת בבשר חזיר במנות שאמורות להכיל בשר עגל בלבד (ראו: ת"צ (ת"א) 17879-07-13 **נטלי סווירי נ' צפרה בע"מ**, פורסם בנבו, 29.1.2017). דוגמה נוספת לתובענה ייצוגית שקידמה ערכים חברתיים, מצויה בת"צ (מחוזי י-ם) 23955-08-12 **קולך – פורום נשים דתיות נ' רדיו קול ברמה** (פורסם בנבו, 9.9.2014) (להרחבה, ראו: **פלינט ויניצקי, תובענות ייצוגיות**, פרק ג', בסעיף 2.ג).

120. בטרם נעמוד על קיומם של היסודות של עילת התביעה, לפי הוראות סעיף 8(א) לחוק תובענות ייצוגית, המבקשים יטענו כי אף באשר לשמירה על **זכויות חוקתיות** – עליהן עומדים המבקשים בבקשתם זו לאורכה ולרוחבה (**הזכות לחופש דת, הזכות לחירות, הזכות לקניין והזכות לכבוד האדם**), אשר נפגעים על ידי המשיבים, ביחד ו/או לחוד – עשויים להישמר באמצעות מכשיר התובענה הייצוגית (ראו: Jack Greenberg, *Civil Right Class Actions: Procedural Means of Obtaining Substance*, 39 Arizona Law Rev. 575 (1997); וראו: **פלינט וויניצקי, תובענות ייצוגיות**, פרק ג', בסעיפים 2.א'-ו', עמ' 94-81).

121. סעיף 8(א) לחוק תובענות ייצוגית קובע כי –

אישור תובענה ייצוגית בידי בית המשפט

> 8. (א) בית המשפט רשאי לאשר תובענה ייצוגית, אם מצא שהתקיימו כל אלה:
>
> (1) התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה, ויש אפשרות סבירה שהן יוכרעו בתובענה לטובת הקבוצה;
>
> (2) תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות הענין;
>
> (3) קיים יסוד סביר להניח כי ענינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בדרך הולמת; הנתבע לא רשאי לערער או לבקש לערער על החלטה בענין זה;
>
> (4) קיים יסוד סביר להניח כי ענינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בתום לב.

הבקשה דנן ממלאת אחר כל התנאים הללו.

122. היסודות של עילות התביעה משותפים למבקשים, ביחד ו/או לחוד, ולכל חברי הקבוצה. המשיבים, ביחד ו/או לחוד, פועלים באותו אופן כלפי כל חברי הקבוצה. המשיבים, ביחד ו/או לחוד, שיווקו ומכרו לציבור צרכני הכשרות משקה חריף בשם שיבאס ריגאל תוך זיוף תעודת הכשרות והוצאת אישור הכשרות מהרבנות הראשית במרמה. על כן לחברי הקבוצה עילות תביעה משותפות. הנסיבות המגבשות את עילות התביעה נוגעות באותו אופן לכל חברי הקבוצה.

123. בעניינו ברור כי התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה ומשפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה, ציבור צרכני הכשרות, שעל פי מדדים שונים של מכוני המחקר מרבית היהודים הישראלים אוכלים אוכל כשר בבית (76%) ומחוץ לבית (70%) ומעידים שהם אף פעם לא אוכלים בשר חזיר (72%), ורובם טענו כי הם נוהגים כך מסיבה דתית (ראו, לדוגמה, ממצאי סקר שערך מכון גוטמן של המכון הישראלי לדמוקרטיה בשנת 2009 על מנהגי כשרות). המבקשים יטענו כי המשיבים, ביחד ו/או לחוד, עברו על הוראות החוק תוך שימוש פסול בחזקת התקינות ממנה הם נהנים בעיני הציבור כרשויות מינהליות ו/או כגופים דו-מהותיים.

124. לשם בירור עילת התביעה בית המשפט הנכבד יידרש לדון ולהכריע בשאלות הבאות – האם המשיבים 2-1 רשאים לשווק ולמכור בישראל את המשקה החריף שיבאס ריגאל כשהוא נושא תווית המודיעה על היותו בהכשר של גוף הכשרות של המשיבים 5-4, הטוענים לזיוף מוחלט, ובאישור הרבנות הראשית לישראל (המשיבה 6), שרק בזכות פניית המבקשים ביטלה את האישור שלה, אשר הוצא ממנה במרמה. האם התנהלות מזיקה זו של המשיבים, ביחד ו/או לחוד, לציבור צרכני הכשרות בישראל מקימה לחברי הקבוצה

עילת תביעה, ועוד. המערכת העובדתית והמשפטית, עליה מבוססת הבקשה, משותפת למבקשים ולכל קבוצת התובעים. על כן, ברור כי שאלות מהותיות של עובדה ומשפט משותפות לכלל חברי הקבוצה.

125. בנסיבות בקשה ותובענה זו, נהיר כי התובענה מעוררת שאלות עובדתיות ומשפטיות המשותפות לכל חברי הקבוצה. המשיבים, ביחד ו/או לחוד, הפרו הוראות חוק ברורות ופעלו בניגוד להם, כאשר חברי הקבוצה נפגעו מהפרה זו על לא עוול בכפם.

126. מעבר לכך, ולמען הזהירות נוסיף, כי לא נדרשת זהות מוחלטת של כל השאלות הטעונות הכרעה, העובדתיות והמשפטיות, ביחס לכל חברי הקבוצה (ראו: רע"א 8332/96 **דן רייכרט נ' משה שמש**, פ"ד נ"ה (5) 276, 296 (2001); רע"א 2128/09 **הפניקס חברה לביטוח בע"מ נ' עמוסי**, פורסם בנבו, 5.7.2002, פסקה 10 לפסק הדין של כב' השופט בדימוס פרופ' אליעזר ריבלין).

127. נוכח הנימוקים שהוצגו גם ברור כי קיימת אפשרות סבירה ואף למעלה מכך, שהשאלות המשותפות יוכרעו לטובת הקבוצה.

128. נראה כי בבחינת הצעת חוק תובענות ייצוגיות, ניתן לראות את תכליתו הברורה של מוסד התובענה הייצוגית:

> **"התובענה הייצוגית היא <u>כלי חשוב להגברת האכיפה של זכויות</u>, שלגביהן התביעה הפרטנית אינה הליך יעיל ומעשי, ובכלל זה תביעות שסכומן זניח לעומת עלות התביעה, או תביעות הסובלות ממחסומי תביעה אחרים. התובענה הייצוגית היא כלי חשוב לתביעת זכויות של ציבור גדול הנפגע ממעשה של גורם אחד המרכז בידו כוח רב. היא מיועדת להביא בצד אכיפת הזכויות גם להרתעת אותם גורמים מפגיעה בזכויות של רבים. לתובענה ייצוגית נודע תפקיד חשוב בתחום הצרכנות לסוגיו, בתחום איכות הסביבה, בתחום הביטחון הסוציאלי וכן בתחום ניירות הערך. בנוסף, לתובענה הייצוגית יתרון גם בחיסכון הרב למערכת בניהול הליכים דומים, הקלת העומס על בתי המשפט וכן בהימנעות מפסיקה סותרת".**

34

129. תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת. הנזק שנגרם לכל אחד מחברי הקבוצה קטן ואינו מתאים לניהול הליך משפטי, בוודאי לא נגד חברות ועמותות וגופים מנהליים רבי עוצמה כמו המשיבים, ביחד ו/או לחוד. לכן, הדרך הנכונה לערוך את הבירור היא ניהול תובענה ייצוגית.

130. זאת ועוד, אף השיקולים שישקול בית המשפט הנכבד בבואו לפסוק את הפיצוי לכל תובע בנפרד, אינם אלא שיקולים קבוצתיים מטיבם ומטבעם – אכיפת החוקים, הרתעה מהפרתם ועידוד הפרטים למימוש זכותם על פי החוק.

131. לכן, אין זה כי התובענה הייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין, אלא שהיא הדרך <u>**היחידה**</u> לדון בעניין זה באופן ענייני, יעיל, תוך חיסכון בזמן שיפוטי יקר.

132. בית המשפט הנכבד יתבקש אף להכריע מהו מספרם המדויק של אותם נפגעים דוגמת המבקש 1 ומהו הפיצוי אשר לו הם זכאים עקב הפרות החוקים של המשיבים, ביחד ו/או לחוד, וככל שכן, הרי שיתבקש בית המשפט הנכבד להכריע בדבר שיעור הפיצוי האמור.

133. הכרעה על דרך התובענה הייצוגית במקרה כגון דא היא הדרך היעילה ביותר ולו מהסיבה שהיא טומנת בחובה הכרעה למען הקבוצה כולה תחת הכרעה יחידנית. המדובר בחיסכון מהותי בזמן שיפוטי וריבוי ו/או כפל התדיינויות. כלל הנפגעים המיוצגים על ידי המבקשים נפגעו באותו האופן, ורק כך הפגיעה בהם תזכה להתייחסות הראויה על דרך הפיצוי, ואף יימנעו פסיקות סותרות. ברי לכל בר בי רב כי, לו יגיש היחיד עתירה או תביעה נפרדת שהרי תהיה זו קלת ערך, וניהולה מורכב מבחינה תחשיבית ומשפטית, עד שלא תהיה לו התועלת בניהולה, על כן באה תובענה זו לשמש כמאזניים בין כוחותיהם הלא-שוויוניים של חברי הקבוצה והמבקשים מחד והמשיבים מאידך. שהרי, אם לא יוכרע העניין באופן הזה, לא יוכרע כלל והמשיבים יצאו נשכרים מפרי עוולתם ויתחמקו מליתן הדין על מעשיהם.

134. בהקשר זה כבר פסק בית המשפט העליון כי "**באמצעות התובענה הייצוגית ניתנת לפרט הזדמנות לממש זכויות לגיטימיות כנגד תאגידים ורשויות בעלי ממון ושררה**" (רע"א 4556/94 **טצת ואח' נ' א' זילברשץ ואח'**, פ"ד מט(5) 774, 784).

35

135. עניינם של חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בדרך הולמת ובתום לב, באמונה מוחלטת בצדקתם ובסיכויי התובענה. אחת הראיות לתום ליבם של המבקשים מתבטאת, כידוע בפסיקה, בעצם פניותיהם המוקדמות אל המשיבים, בשורה ארוכה של מכתבים ששוגרו בפרקי זמן שונים, ובהתכתבויות שנוהלו עם הגורמים הרלוונטיים לבירור האמת.

136. המבקשים ינהלו את ענייני הקבוצה באופן הולם ויציבו את אינטרס הכלל ברף העליון של מטרותיהם. המבקשים פעלו ופועלים על מנת לתקן את הליקויים בהתנהלות המשיבים, ביחד ו/או לחוד, ולהשיג סעד הולם עבור כלל חברי הקבוצה. האינטרסים של המבקשים, ביחד ו/או לחוד, זהים לאלה של כלל חברי הקבוצה.

137. המבקשים, ביחד ו/או לחוד, נפגעים ממעשיהם של המשיבים, ביחד ו/או לחוד באופן זהה לפגיעתם של שאר חברי הקבוצה, ולאור זאת, הינם מייצגים נאמנה את האינטרסים של כלל חברי הקבוצה. מעשה זה של המבקשים, בהרימם את הכפפה והחלטתם האמיצה להביא את העניין לפתחו של בית המשפט הנכבד – מדבר בעד עצמו, וראוי לתמריץ כלכלי הולם.

138. בא-כוח המבקשים מנהל תובענות ייצוגיות, עתירות מנהליות ועתירות לבג"ץ, ואף הביא לתיקון עוולות חברתיות (כמפורט באתר של משרדו: www.uplaw.co.il). בא-כוח הח"מ הינו מוסמך תואר שני במשפטים מאוניברסיטת בר-אילן, ובעל ידע וניסיון רב בהליך זה.

139. אין למבקשים, ביחד ו/או לחוד, כל אינטרס נוגד או ניגוד עניינים עם חברי הקבוצה האחרים, צרכני הכשרות, והמבקשים נכונים להשקיע ממרצם ומזמנם על מנת לייצג את ענייני הקבוצה נאמנה.

140. לסיכום, כל הדרוש לשם אישור התובענה כייצוגית מתקיים בבירור.

<u>סוף דבר</u>

141. בקשה זו נתמכת בתצהירים של המבקשים, המאמתים את העובדות המופיעות בה. למען העמדת התמונה המלאה בפני בית המשפט הנכבד, לכל אחד מן המבקשים עניין אישי ו/או ציבורי בהליך זה.

142. לבית המשפט הנכבד הסמכות העניינית לדון בתביעה זו ביחס למשיבה 6, מכוח הוראות פרט 2 לתוספת השלישית לחוק בתי המשפט לעניינים מינהליים, תש"ס-2000, וביחס למשיבים 4-1 בהתאם לסכום התביעה, כפי שהוא מוערך על ידי התובעים מכוח הוראות פרט 1 לתוספת השנייה לחוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006. לבית המשפט הנכבד סמכות מקומית לדון בתביעה זו לאור תקנה 3(א)(1) לתקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד-1984.

143. בית המשפט הנכבד מתבקש לאשר את התביעה כתובענה ייצוגית, בהתאם להוראות חוק תובענות ייצוגיות, ולהורות כמבוקש בפתח הבקשה.

144. המבקשים יבקשו כי בית המשפט הנכבד יורה על **<u>קיום דיון דחוף</u>** בבקשה נוכח הצורך לברר במהרה את השאלות הניצבות בבסיס התובענה הייצוגית, ועל מנת להביא לתפקוד מלא ונכון של המשיבים כרשויות מינהליות.

145. בנוסף, יבקשו המבקשים, ביחד ו/או לחוד, מבית המשפט הנכבד לחייב את המשיבים, ביחד ו/או לחוד, בהוצאות משפט שגרמו למבקשים בהגשת בקשת אישור זו, לרבות תשלום שכ"ט עו"ד, בצירוף מע"מ כדין.

146. מן הדין ומן הצדק לקבל את הבקשה.

היום, ו' במנחם אב ה'תשע"ח, 18.7.2018

_____

אורי ישראל פז, עו"ד

ב"כ המבקשים

תוכן הנספחים (עמוד 1 מתוך 1)

שם המסמך		עמוד
נספח 1:	נוסח התובענה הייצוגית שאת הגשתה מבוקש לאשר (עמודים 39 עד 65)	39
נספח 2:	מתווה פשרה מטעם יו"ר ועדת החוקה בכנסת, מיום 29.11.2017, והפרסום ברשומות מיום 8.4.2018 (עמודים 67 עד 69)	67
נספח 3:	העתק נסח חברה המשיבה 1 ברשם החברות (עמודים 71 עד 72)	71
נספח 4:	העתק נסח החברה אצל רשם החברות ונסח העמותה אצל רשם העמותות ו"אודות" גוף הכשרות באתר האינטרנט שלהם (עמודים 74 עד 78)	74
נספח 5:	קבלה בגין רכישת המוצר שיבאס ריגאל, מיום 27.4.2018 (עמודים 80 עד 80)	80
נספח 6:	העתק מכתב התראה למשיבים 1-2, מיום 21.6.2018 (עמודים 82 עד 85)	82
נספח 7:	העתק מכתב התראה למשיבים 4-5, מיום 25.6.2018 (עמודים 87 עד 88)	87
נספח 8:	העתק תצהיר מוסר של שליח, מיום 8.7.2018, אישור משלוח דואר רשום מהיר מיום 25.6.2018, והעתק המשלוח בדוא"ל מיום 1.7.2018 (עמודים 90 עד 93)	90
נספח 9:	העתק מכתב התראה למשיבה 6, מיום 27.6.2018 (עמודים 95 עד 97)	95
נספח 10:	העתק המכתב של עו"ד משמוש, מיום 5.7.2018 (עמודים 99 עד 99)	99
נספח 11:	העתק "עדכון כשרות מיוחד", מס' 13, מיום כ"ה תמוז תשע"ח-8.7.2018 (עמודים 101 עד 101)	101
נספח 12:	העתק מכתבה של עוה"ד משמוש, מיום 7.6.2018 (עמודים 103 עד 103)	103

נספח 1 :

נוסח התובענה הייצוגית שאת הגשתה מבוקש לאשר

(עמודים 39 עד 65)

בבית משפט מחוזי מרכז **ת"צ 18-07**

בשבתו כבית המשפט לעניינים מנהליים

בלוד

בעניין:

1. יחזקאל גולדרייך

נושא תעודת זהות מס' 203758818

2. התנועה להגינות שלטונית (ע"ר)

עמותה רשומה מס' 580365229

על ידי בא-כוח עורך הדין אורי ישראל פז (LL.M.), מ"ר 68110
מרח' שדרות שזר 1, בנייני האומה, ירושלים
מרכז הקונגרסים, קומה 7
ת"ד 36318, ירושלים 9136301
טל': 072-2150666 ; פקס: 072-2150999
דוא"ל: uri@uplaw.co.il
אתר: www.uplaw.co.il

התובעים

- נגד -

1. רותם מיטרו יבוא וסחר (2015) בע"מ

חברה בע"מ ח"פ 515253334

רח' אבא אחימאיר 22, פתח תקווה 4937074
טל' 03-5103633, 03-5070490 ; פקס': 03-5107225

2. יוסף סטרום

נושא תעודת זהות מס' 51558534
רח' הנשיאים 26, פתח תקווה 4955028

3. מרב – מזון כל בע"מ (המכונה "אושר עד")

חברה בע"מ הנושאת ח"פ 513461053
רח' דרך יפו 157 חיפה

4. מאור הכשרות

עמותה רשומה מס' 580611754

רח' הרוא"ה 20 רמות, ירושלים
ו/או רח' ירמיהו הנביא 24/26 בית שמש
טל': 02-6571111

5. מעדנים שירותי כשרות בע"מ

חברה בע"מ הנושאת ח"פ 515552222
רח' ירמיהו הנביא 24, בית שמש

6. הרבנות הראשית לישראל

על ידי עו"ד הראל גולדברג
היועץ המשפטי של הרבנות הראשית לישראל
רח' אהליאב 5 ירושלים
טל': 02-5313147 | פקס': 02-5714256

הנתבעים

מהות התביעה: חוזית, נזיקית, הצהרתית

סכום התביעה: אינו ניתן להערכה

סכום התביעה האישי: 199.90 ₪

תובענה ייצוגית

בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006

התובעים, אשר יהיו מיוצגים כדלעיל, מגישים בזאת את תביעתם הייצוגית נגד הנתבעים, ביחד ו/או לחוד, לבית המשפט הנכבד כדלהלן:

חלק ראשון – מבוא

1. לתובעים נודע ממקור מוסמך, שהוא מפקח ראשי בגוף הכשרות "מאור הכשרות" (הנתבעים 5-4), הרב עזרא לוינגר, כי הנתבע 2, מר יוסי סטרום, בעל חברת רותם מיטרו (הנתבעת 1), **זייף את חותמת הכשרות** וסימל את השיבאס בכשרות של הנתבעים 5-4 באישור הנתבעת 6 אשר לכאורה הוצא במרמה.

2. לטענת הרב לוינגר לפני יו"ר התובעת 2, הנתבעים 4 ו/או 5 מעולם לא נתנו תעודת הכשר למשיבה 1, ואף פנו אל הנתבעת 1 מספר פעמים בדרישה להפסיק את סימון ושיווק המוצר בחותמת הכשרות שלהם, וחרף הבטחות שווא שחילקו להם נציגי הנתבעת 1 – הנתבעת 1 ממשיכה לשווק את מוצרי המשקאות החריפים שיבאס ריגאל המיובאים על ידה לישראל (לצד יבואנים נוספים ביבוא מקביל) בסימונם כביכול בהכשר של תעודת כשרות של "מאור הכשרות", ועוד באישור הרבנות הראשית לישראל.

3. ביום 27.4.2018 רכש התובע מס' 1 בסופרמרקט "אושר עד" השוכן ברח' הקישון 11 בבני ברק (הנתבע 3), מוצר ויסקי שיבאס ריגאל, המיובא על ידי הנתבעת 1 ונושא את סימון הכשרות המזויף של "מאור הכשרות" (הנתבעים 3-2), תמורת **199.90** ₪.

4. התובע 1 מקפיד על צריכת משקאות בעלי הכשר, ונגרם לו **נזק לא ממוני**, שמרכיביו: עוגמת נפש, תחושת גועל ופגיעה באוטונומיה שלו כצרכן, וזאת נוסף על **נזק ממוני** שנגרם לו בשל התשלום ששולם עבור המשקה החריף.

5. לאחר שהתובעים מיצו הליכים ופנו בפניות קודמות אל הנתבעים, מוגשת בקשה זו לבית המשפט הנכבד לאישור התובענה כייצוגית.

6. ההפרות של הנתבעים, ביחד ו/או לחוד, מקימות לתובע 1 עילות תביעה מכוח חוק איסור הונאה בכשרות, הפרת חובה חקוקה, הטעיה צרכנית ועוד, ומכוחן זכאי התובע 1 לפיצוי בגין הנזק הממוני והלא ממוני שהוסב לו, לרבות פיצוי בגין פגיעה באוטונומיה.

חלק שני – רקע עובדתי

הצדדים להליך

7. **התובע מס' 1** – הינו אזרח ישראלי המשתייך למגזר החרדי ומתגורר בעיר בני ברק. התובע מס' 1 רכש ביום 27.4.2018 בסופרמרקט רחב ממדים בשם "אושר עד" (הנתבע 3) השוכן

ברח' הקישון 11 בבני ברק, מוצר ויסקי שיבאס ריגאל, המיובא על ידי הנתבעת 1 ונושא את סימון הכשרות המזויף של "מאור הכשרות" (הנתבעים 5-4), תמורת **199.90** ₪.

8. **התובעת מס' 2** – הינה עמותה, הרשומה כדין, הפועלת לטובת אינטרס ציבורי רחב של הגינות שלטונית, והיא אחראית להישגים משפטיים בתחום הכשרות הממלכתית של הרבנות הראשית לישראל בכך שהצליחה אך לאחרונה בזכות עתירה לבג"ץ לניתוק הקשר הכספי שבין משגיח למושגח, בכך שמשגיחי הכשרות יפסיקו להיות מועסקים על ידי בעלי העסק ויעברו להיות מועסקים בידי המועצות הדתיות. הישג ציבורי חשוב זה משליך על איכות ואמינות הכשרות הממלכתית בישראל (ראו: בג"ץ 3336/04 **התנועה להגינות שלטונית נ' מועצת הרבנות הראשית לישראל**, פורסם בנבו, 9.5.2017). עתירה מוצלחת זו נדונה במשך 13 שנה(!), והסתיימה בתיקון ליקויים רבים בסדרי ההשגחה של הרבנות הממלכתית, מבחני הסמכה של משגיחי כשרות וקריטריונים להעסקתם וגם בפסיקת הוצאות לטובת העותרת.

9. התובעת 2 היא עמותה הפועלת מספר שנים בתחומי המשפט המנהלי והציבורי וחרתה על דגלה לטפח, לקדם ולהשריש נורמות של מנהל תקין וטוהר המידות בגופי שלטון מנהליים, ולהגן על זכויות האזרחים מול מוסדות השלטון. בין פעולותיה ניתן לזהות התמקדות בנושאים אזרחיים שונים לתועלת אזרחי המדינה. על פועלה של התובעת 2 ועמידתה על המשמר בכל הקשור להתנהגות שלטונית תקינה והוגנת, לרבות **שירותי הדת, הרבנות הראשית לישראל והמשרד לשירותי דת**, ניתן ללמוד למשל משורה של מקרים שנדונו והוכרעו בבית המשפט העליון:

א. **<u>בג"ץ 1829/05 התנועה להגינות שלטונית נגד מועצת הרבנות הראשית</u>** – בדרישה לקבוע כי רב עיר חייב לחתום בעצמו על תעודות הכשרות בעיר. נקבע כי אכן חתימה על התעודה היא חובתו של רב העיר. בכך נעשתה תרומה להעלאת רמת הכשרות בערי ישראל. מעתה בכל הערים החלו רבני העיר לחתום על תעודות הכשרות בעירם;

ב. **<u>ע"א 1518/02 התנועה להגינות שלטונית נ' עיריית בני ברק</u>** – ביהמ"ש העליון ציווה על העיריה למסור העתק דו"חות חודשיים בנושא אכיפת חוק התכנון והבניה לאחר שנמצא כי מעולם לא נערכו;

ג. **<u>בג"ץ 135/02 התנועה להגינות שלטונית ואח' נ' שר המשפטים</u>** (9.9.02) – בעקבות העתירה חלה הפחתה ניכרת באגרת בית המשפט לענייניים מנהליים;

ד. **<u>בג"ץ 476/02 התנועה להגינות שלטונית נ' עיריית בני ברק</u>** (אוחד עם בג"ץ 6273/01 **נגד עיריית ירושלים** ובג"ץ 5671/01 **נגד עיריית תל אביב**) – ביהמ"ש העליון אימץ נוסח שהוצע ל"נוהל הפעלת הסמכות לנתק מים", שבו נקבעו קריטריונים לניתוק המים לצרכני רשויות מקומיות. בנוסף הונחו עובדי עיריית בני ברק לאפשר לתושבים לשלם חובות צריכת מים בנפרד מחובות ארנונה;

ה. **<u>בג"ץ 1527/06 התנועה להגינות שלטונית ואח' נ' משרד התחבורה ואח'</u>** – ביהמ"ש העליון הורה להגביל את מספר הנוסעים בעמידה באוטובוסים בין-עירוניים, למען צמצום תאונות הדרכים בישראל;

ו. **<u>בג"ץ 5122/06 התנועה להגינות שלטונית נ' שר המשפטים ואח'</u>** – בעקבות הגשת העתירה המדינה הודיעה שתפסיק לגבות אגרת רישום פרוטוקול בביהמ"ש העליון ונעשו שינויים בדרך ניהול הפרוטוקולים, במטרה לשקף את מהלך הדיון ככל שניתן, בהתאם לתקנות סדר הדין האזרחי וחוק סדר הדין הפלילי.

10. התובעת מס' 2 עומדת בענייננו בכל הקריטריונים שנקבעו בהלכה פסוקה להגשת תובענות ייצוגיות על ידי ארגונים חברתיים, כגון: **נוהג דתי, חשש מהתנכלות, חשש לצאת נגד ציבור הרבנים וכיוצא באלה – המצדיקים אף הם את אישור התביעה כייצוגית** (ראו: ת"צ (מחוזי י-ם) 23955-08-12 **קולך – פורום נשים דתיות נ' רדיו קול ברמה**, פורסם בנבו, 9.9.2014, פסקה 103; דברים אלה אושרו על ידי בית המשפט העליון, ראו: רע"א 6897/14 **רדיו קול ברמה בע"מ נ' קולך – פורום נשים דתיות**, פורסם בנבו, 9.12.2015, פסקה 45). ככל שהתובע מס' 1 יתברר חלילה כמי שלא עומד בקריטריונים להיותו תובע ייצוגי המייצג את הקבוצה, הרי שהארגון החברתי, התובעת מס' 2, יכנס לנעליו, לפי כל דין.

11. מעבר לכך, אך לאחרונה הרחיב **<u>המחוקק</u>** את האפשרות של ארגונים חברתיים להגיש תובענות ייצוגיות, באמצעות תיקון חקיקה שייעדן את המגבלה הקובעת שארגון רשאי להגיש תובענה ייצוגית רק אם קיים קושי להגיש את הבקשה בידי אדם שיש לו עילת תביעה. הרחבה זו משתלבת עם ההצעה הממשלתית ולפיה ארגונים שהגשת תובענות ייצוגיות אינה פעולתן העיקרית – **פטורים מאגרה** (ראו: מתווה פשרה מטעם יו"ר ועדת החוקה בכנסת, מיום 29.11.2017; ופרסום ברשומות, מס' 7980, תקנות בתי המשפט (אגרות) התשס"ח-2018, מיום 8.4.2018, בסעיף 3(ב)(1)).

[ב'] מתווה פשרה מטעם יו"ר ועדת החוקה בכנסת, מיום 29.11.2017, והפרסום ברשומות מיום 8.4.2018 – מצורף לתצהיר התומך בבקשה ומסומן כ<u>נספח ב'</u>

12. על חשיבות תפקידם של ארגונים בהגשמת יעודה של התובענה הייצוגית ככלי לשינוי חברתי, ראו לאחרונה: ע"א 7842/16 **אדם טבע ודין - אגודה ישראלית להגנת הסביבה נ' צדוק לוי פירסק ואח'** (פורסם בנבו, 27.9.2017).

13. אך לאחרונה אפיין כב' השופט (בדימוס), ד"ר יורם דנציגר, כיצד "**אנו עדים בשנים האחרונות לשימוש הולך וגובר של ארגונים ופעילים חברתיים בכלי התובענה הייצוגית – אם כתובעים מייצגים ואם כידידי בית המשפט – מתוך כוונה להביא לשינוי חברתי בתחומם. מסתמנת מגמה ברורה של שימוש בתובענות ייצוגיות ככלי למיגור הפליה ועוולות חברתיות שונות**". והשופט דנציגר מציג לדוגמא את ההליך הייצוגי שניהל הארגון החברתי "קולך – פורום נשים דתיות" נגד תחנת רדיו, שהתברר בבית המשפט העליון ברע"א 6897/14 **רדיו קול ברמה בע"מ נ' קולך – פורום נשים דתיות** (פורסם בנבו, 9.12.2015), ובו נפסק, בין היתר, כי התובענה שהוגשה מתאימה להתברר כתובענה ייצוגית, הן מבחינת מהותה והן מבחינת התאמתו של הארגון כתובע ייצוגי. "**אכן**", מציין השופט דנציגר, "**ככל שמעורבותם של אותם ארגונים חברתיים תוביל להגשמתן של המטרות הציבוריות שבבסיס חוק תובענות ייצוגיות, תוך עמידה בתנאים הקבועים בו, הרי שהדבר מבורך**" (עו"ד אביאל פלינט וד"ר חגי ויניצקי, **תובענות ייצוגיות**, הוצאת נבו, התשע"ח-2017, הקדמה, עמ' 12-11 – להלן: "**פלינט ווינצקי, תובענות ייצוגיות**").

14. **הנתבעת מס' 1** – הינה חברה בע"מ, בבעלות הנתבע 2, מר יוסף סטרום, המייבאת לישראל בין היתר את המשקאות החריפים מסוג ויסקי סקוטי 18 שנה שיבאס ריגאל וכן משקה שיבאס ריגאל חתימת הזהב ויסקי סקוטי 12 שנה, המיוצר על ידי האחים שיבאס שד' שפילד, קית', בנפשייר 555 במדינת סקוטלנד.

[ג'] העתק נסח חברה הנתבעת 1 ברשם החברות, מצורף לתצהיר התומך בבקשה ומסומן כנספח ג'

15. **הנתבע מס' 2** – הינו הבעלים של הנתבעת 1, שהוא הרוח החיה והמפעילה (ראו להלן פרק על עילת תביעה אישית כנגד הנתבע 2 והנימוקים על צירופו להליך).

16. **הנתבעת מס' 3** – הינה רשת לשיווק מזון כלל ארצית, המכונה "אושר עד", שמניותיה נרכשו על ידי הרשת שופרסל. על פי דירוג דן אנד ברדסטריט שפורסם בשנת 2016, "אושר עד" היא רשת המזון הרביעית בגודלה בישראל, עם מחזור מכירות של 2.29 מיליארד ש"ח בשנה (אילנית חיות, "דירוג DUN'S 100: אלה הן רשתות המזון הגדולות בישראל", **גלובס**, 28 ביולי 2016). קודמות לה הרשתות שופרסל, רמי לוי ויינות ביתן. נכון לסוף שנת 2016 מונה הרשת 15 סניפים בישראל. בסניפיה נמכרים מוצרים עם הכשרים מיוחדים, אך היא אינה פונה רק לקהל חרדי. לפי אותו דירוג היא מובילה גם במדד המכירות לעובד.

17. **הנתבעים מס' 5-4** – הינם שתי ישויות משפטיות העומדות לכאורה מאחורי גוף הכשרות בשם "מאור הכשרות", האחת עמותה והשנייה חברה בע"מ. לטענת פעילי גוף הכשרות בהתכתבות עם יו"ר התובעת 2, "**מאור הכשרות קיים כבר קרוב ל-35 שנה ועובד ברמה גבוהה כשרותית גבוהה במיוחד. (פירמידת פוסקים מומחים, כימאים מהשורה הראשונה, מפקחים ראשיים ועשרות משגיחים מזכירות ומשרד מסודר)**" (דוא"ל מיום 15.3.2018). הכתובות של שני הגופים, העמותה והחברה, הן כתובות זהות, וזהות מורשי החתימה בעמותה הינה של מר נחום לוינגר, הרשום כבעלים של החברה, שהוא בן משפחתו של הדמות הדומיננטית בגוף הכשרות "מאור הכשרות", הרב עזרא לוינגר. העמותה אף רשומה אצל מר אליעזר לוינגר, אף הוא בן משפחתו של הרב לוינגר.

[ד'] העתק נסח החברה אצל רשם החברות ונסח העמותה אצל רשם העמותות ו"אודות" גוף הכשרות באתר האינטרנט שלהם, מצורפים לתצהיר התומך בבקשה ומסומן כנספח ד'

18. **הנתבעת מס' 6** – הינה הרבנות הראשית לישראל, המוסמכת על פי דין על כל מערך הכשרות במדינת ישראל מכוח הוראות חוק הרבנות הראשית לישראל, התש"ם-1980; חוק איסור הונאה בכשרות, תשמ"ג-1983; תקנות איסור הונאה בכשרות (תעודת הכשר), תשמ"ט-1988, ומכוח כל דין והלכה פסוקה באשר לסמכויותיה בתחום הכשרות. הנתבעת מס' 6 תפקידה על-פי סעיף 2(3) לחוק הרבנות הראשית לישראל, הוא: "**מתן תעודות הכשר על כשרות**", כך גם על-פי סעיף 2(1) לחוק איסור הונאה בכשרות, והינה בעלת מעמד רגולטורי על פי דין כנגד הנתבעים להליך זה.

השתלשלות עובדתית בבסיסה של התביעה האישית

19. ביום 27.4.2018 רכש התובע 1 בסופרמרקט "אושר עד" השוכן ברח' הקישון 11 בבני ברק (הנתבע 3), מוצר ויסקי שיבאס ריגאל, המיובא על ידי הנתבעת 1 ונושא את סימון הכשרות המזויף של "מאור הכשרות" (הנתבעים 3-2), תמורת **199.90** ₪. וכך נראה המוצר המדובר:

[ה'] קבלה בגין רכישת המוצר שיבאס ריגאל, מיום 27.4.2018 – מצורפת לתצהיר התומך בבקשה ומסומן כנספח ה'.

20. התובע 1 מקפיד על צריכת משקאות בעלי הכשר, ונגרם לו **נזק לא ממוני**, שמרכיביו: עוגמת נפש, תחושת גועל ופגיעה באוטונומיה שלו כצרכן, וזאת נוסף על **נזק ממוני** שנגרם לו בשל התשלום ששולם עבור המשקה החריף.

מיצוי הליכים

21. התובעים התריעו באמצעות באי-כוחם הח"מ לפני הנתבעים לחוד כי בשל פסיקתו המנחה של בית המשפט העליון בעניין **מי הגליל** (עע"מ 2978/13 **מי הגליל – תאגיד והביוב האזורי בע"מ נ' יוסף אחמד יונס**, פורסם בנבו, 25.7.2015), הם פונים אל הנתבעים בפנייה מקדימה מטעמם – בדרישה למלא אחר חובתם הציבורית, ולתקן את מחדליהם שאינם כדין – לפני וכדי שלא יאלצו להגיש לבית המשפט הנכבד בקשה זו לאישור תובענה ייצוגית בנדון נגד הנתבעים. (הגם שאין כל חובת מיצוי הליכים בטרם נקיטה בהליך דנא לפני גופים פרטיים וחברות בע"מ או עמותות).

22. ביום 21.6.2018 שיגרו התובעים באמצעות בא-כוחם הח"מ מכתב התראה למשיבים 2-1, בדרישה לפצות צרכני כשרות שהונו והוטעו על סימון מוצרי שיבאס ריגאל בכשרות מזויפת של "מאור הכשרות".

[ו'] העתק מכתב התראה למשיבים 1-2, מיום 21.6.2018, מצורף לתצהיר התומך בבקשה ומסומן כנספח ו'

23. למרות שלפי אישור של דואר ישראל, מכתב ההתראה האמור נמסר למשיב 1 עוד ביום 24.6.2018, וגם נשלח באמצעות פקס', עד עצם היום של כתיבת שורות אלה, הנתבעים 1-2 כלל לא טרחו להגיב על המכתב.

24. ביום 25.6.2018 שיגרו התובעים באמצעות בא-כוחם הח"מ מכתב התראה גם למשיבים 4-5 בדרישה לפצות את צרכני הכשרות שהונו והוטעו על סימון מוצרי שיבאס ריגאל בכשרות מזויפת של הנתבעים 4-5.

[ז'] העתק מכתב התראה למשיבים 4-5, מיום 25.6.2018, מצורף לתצהיר התומך בבקשה ומסומן כנספח ז'

25. לאחר שמשלוח מכתב ההתראה לכתובתה של הנתבעת 4 בירושלים, בדואר רשום מהיר, נכשל, התובעים לא התייאשו ושיגרו את מכתב ההתראה עם שליח מיוחד. המפקח הראשי בגוף הכשרות "מאור הכשרות", הרב עזרא לוינגר, התחמק מקבלת מכתב ההתראה מידיו של השליח מטעמנו מספר פעמים, עד שלבסוף המכתב הומצא לידי הרב לוינגר אך הוא סירב לחתום על קבלתו. והמכתב נשלח גם בדוא"ל לרבני "מאור הכשרות".

[ח'] העתק תצהיר מוסר של שליח, מיום 8.7.2018, אישור משלוח דואר רשום מהיר מיום 25.6.2018, והעתק המשלוח בדוא"ל מיום 1.7.2018, מצורפים לתצהיר התומך בבקשה ומסומן כנספח ח'

26. ביום 27.6.2018 שיגרו התובעים באמצעות בא-כוחם הח"מ מכתב התראה גם למשיבה 6, באמצעות היועץ המשפטי שלהם עו"ד הראל גולדברג, בדרישה לפעולה דחופה לטובת צרכני הכשרות אשר הונו בשל סימון מוצרי שיבאס ריגאל בכשרות מזויפת הן של "מאור הכשרות" והן של אישור הרבנות הראשית.

[ט'] העתק מכתב התראה למשיבה 6, מיום 27.6.2018, מצורף לתצהיר התומך בבקשה ומסומן כנספח ט'

27. ביום 5.7.2018 התקבל מכתב תגובה של עו"ד אורית משמוש מהלשכה המשפטית של הנתבעת 6. מהמכתב עולה תמונה מטרידה כיצד קיבלה במרמה הנתבעת 1 את תעודת הכשרות באישור הרבנות הראשית, ונראה כי הנתבעת 6 התרשלה במתן האישור שלה על סמך מצגי שווא שהציגה לפניה הנתבעת 1. כמו כן, רק בעקבות ובזכות פנייתם של התובעים באמצעות באי-כוחם הח"מ, **הנתבעת 6 החליטה לבטל את תעודת ההכשר מס' 43510 שניתנה למוצר נשוא עניינו, בהיעדר אישור כשרות רלוונטי שעל בסיסו ניתנה התעודה במקור, והמוצר הוסר מרשימת המוצרים הכשרים המופיעים באתר האינטרנט של הנתבעת 6.**

[י'] העתק המכתב של עו"ד משמוש, מיום 5.7.2018, מצורף לתצהיר התומך בבקשה ומסומן כנספח י'

28. התמונה המצטיירת מהליך מיצוי ההליכים הינה מטרידה: הנתבעים 1-2 הגישו למשיבה 6 בקשה לקבלת אישור כשרות מטעם הרבנות הראשית לישראל בהתבסס על תעודת הכשר של גוף הכשרות הפרטי "מאור הכשרות" (הנתבעים 5-4) שהוגש יחד עם מסמכי הבקשה על ידי הנתבעים 2-1. רק בעקבות ובזכות תלונתם של באי-כוח התובעים אל הנתבעת 6, פנתה הנתבעת 6 למשיבים 5-4 לקבלת התייחסותם, ורק עם קבלת ההתייחסות נודע למשיבה 6 לראשונה כי לטענת הנתבעים 5-4 – מעולם לא ניתן על ידם למשיב 1 אישור השגחה למוצר שיבאס ריגאל, הגם שלדבריהם "השיבאס יכול להיות כשר בתנאים מסוימים לאור הדוח החיובי שקיבלנו מהמומחה שבדק את העניין". נו, באמת.

29. ואכן, רק בזכות פנייתם של התובעים אל הנתבעת 6, **<u>ולאחר חודשים ארוכים מאז שהדבר נודע לראשונה למשיבה 6</u>**, ביום **<u>8.7.2018</u>** הפיץ הרב רפי יוחאי, מנהל היחידה הארצית לאכיפת חוק איסור הונאה בכשרות אצל הנתבעת 6 מנשר תחת הכותרת "**עדכון כשרות מיוחד**" (מס' 13, כ"ה תמוז תשע"ח-8.7.2018). במנשר צוין לצד תמונה של משקה שיבאס ריגאל, כי –

> "**תעודת ההכשר שניתנה למוצר זה על ידי מחלקת היבוא בוטלה לאחר שנמצא בהתאם להודעת מאור הכשרות כי לא ניתנה על ידם ליבואן תעודת הכשר למוצר. אין לקלוט מוצר זה מהיבואן הנ"ל במקומות המושגחים. יש להסיר מוצר זה מן המדפים ולהחזירו לספקים**".

[י"א] העתק "עדכון כשרות מיוחד", מס' 13, מיום כ"ה תמוז תשע"ח-8.7.2018, מצורף לתצהיר התומך בבקשה ומסומן כ<u>נספח י"א</u>

30. להשלמת התמונה יצוין כי עוד <u>קודם לכן</u>, נוהלה התכתבות בין יו"ר התובעת 2, עו"ד מרדכי אייזנברג, עם נציגי הנתבעת 6 בין היתר בסוגיית הכשרות למשקה החריף שיבאס ריגאל. במכתב הרלוונטי לעניינה של בקשה זו, מיום 7.6.2018, ציינה באת-כוח הנתבעת 6 עוה"ד אורית משמוש כי "**לעניין המוצר שיבאס אבקש לעדכן כי הטיפול בנושא טרם הסתיים, ועם סיומו נעדכנך דבר**".

[י"ב] העתק מכתבה של עוה"ד משמוש, מיום 7.6.2018, מצורף לתצהיר התומך בבקשה ומסומן כ<u>נספח י"ב</u>

31. בכך מיצו אפוא התובעים את כל ההליכים מול הנתבעים, כחלק מחובת התנהלותם בתום לב, ומחובתם לערוך את הבירורים העובדתיים הנדרשים לפני הגשת בקשה זו, לרבות פנייה לנתבעים (הנתבעים) ולמאסדר הרלוונטי לצורך קבלת עמדתם בסוגיה.

<u>חלק שלישי – הטיעון המשפטי ונימוקים שבחוק</u>

<u>המישור הנורמטיבי ועילות התביעה</u>

32. בקשה זו לאישור תובענה ייצוגית מוגשת לפי הוראות פרט 1 לתוספת השנייה לחוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006, כי ניתן להגיש תביעה נגד עוסק כמשמעותו בחוק הגנת הצרכן, ובהתאם לקיומה של עילה (סעיפים 4(א)(1) ו-8(א)(1) בחוק תובענות ייצוגיות). התובע 1 הינו צרכן משקאות חריפים, אשר התקשר עם הנתבעת 1 בעסקה בכך שרכש את

המוצר המיובא על ידה נשוא תביעה זו, לצרכיו האישיים ו/או המשפחתיים – ושתעודת הכשרות שהתנוססה עליו, זויפה על ידי הנתבעת 1, והטעתה את התובע 1 כצרכן.

33. בצדק מטעימים המלומדים פלינט וויניצקי כי "**מטרתם של דיני הגנת הצרכן היא לצמצם את חוסר האיזון המובנה בין הצרכן הקטן לגוף הכלכלי הגדול שניצב מולו, ומטרה זו שלובה במטרתה של התובענה הייצוגית לממש את זכות הגישה לערכאות ולעודד הגשת תביעות שבשל הנזק הקטן אין הצדקה להגישן פרטנית. לפיכך בתי המשפט מנסים להביא למימוש מטרות אלה בדרך של מתן הקלות שונות בתובענות ייצוגיות בתחום הצרכני, במטרה לעודד הגשת תביעות שכאלה**" (**פלינט וויניצקי, תובענות ייצוגיות**, עמ' 297).

א. <u>עילת ההטעיה הצרכנית ואי-גילוי</u>

34. חובת ציון הכשרות על כל המאכלים והמשקאות המיובאים למדינת ישראל היא חובה צרכנית מהותית ומובנת מאליה; תכליתה לאפשר לכל יהודי לבחור, על פי תפיסתו הדתית, אם לצרוך מן המצרך אם לאו. הדרך הכשרותית שנבחרה בידי הרשות המוסמכת הינה **שקיפות, באמצעות חובת הציון הברורה על גבי המוצר, כדי שכל לקוח יוכל להחליט, בשעת הרכישה ו/או בשעת הצריכה של המוצר, אם לצרכו או לאו**.

35. מקור החובה החוקית ב**חוק הגנת הצרכן, תשמ"א-1981** הקובע חובת גילוי לצרכן, ואוסר על הטעייתו (ההדגשות הוספו):

> 4.(א) **עוסק חייב לגלות לצרכן** —
>
> (1) כל **פגם או איכות** נחותה או תכונה אחרת הידועים לו, המפחיתים באופן משמעותי מערכו של הנכס;
>
> (2) כל **תכונה** בנכס המחייבת החזקה או שימוש בדרך מיוחדת כדי למנוע פגיעה למשתמש בו או לאדם אחר או לנכס תוך שימוש רגיל או טיפול רגיל;

36. בענייננו לא יכול להיות חולק כי מדובר בכשרות, שהיא תכונה מהותית, העלולה להגביל את השימוש במשקה החריף שיבאס ריגאל בקרב צרכני הכשרות בישראל ולפגוע פגיעה ממשית וקשה בצרכני הכשרות בניגוד לאמונתם ולהשקפת עולמם הדתית.

37. סעיף 2 לחוק הגנת הצרכן, שעניינו איסור הטעיה, קובע כך –

> 2.(א) **לא יעשה עוסק דבר – במעשה או במחדל, בכתב או בעל פה או בכל דרך אחרת לרבות לאחר מועד ההתקשרות בעסקה – העלול להטעות צרכן בכל ענין מהותי בעסקה (להלן – הטעיה)**; בלי לגרוע מכלליות האמור יראו עניינים אלה כמהותיים בעסקה:
>
> (1) **הטיב**, **המהות**, הכמות **והסוג** של נכס או שירות;
>
> (2) המידה, המשקל, הצורה **והמרכיבים** של נכס;
>
> (4) **השימוש** שניתן לעשות בנכס או בשירות, התועלת שניתן להפיק מהם **והסיכונים** הכרוכים בהם;

(10) החסות, העידוד או ההרשאה שניתנו לייצור הנכס או למכירתו או למתן השירות;

(11) **התאמתו** של הנכס או השירות לתקן, למפרט או לדגם;

(14) חוות דעת מקצועית או תוצאות של בדיקה שניתנו לגבי טיב הנכס או השירות, מהותם, תוצאות השימוש בהם, והסיכונים הכרוכים בהם

38. התובע 1 יטען כי הנתבעים, ביחד ו/או לחוד, הפרו את החובה הקבועה בסעיף 2(א) לחוק הגנת הצרכן, והטעו את התובע 1 וחברי הקבוצה, בין במעשה ובין במחדל: כאשר הנתבעת 1 ייבאה ושיווקה את המשקה החריף שיבאס ריגאל תוך מצג שיש לו תעודת כשרות של גוף כשרות בישראל (הנתבעים 5-4) ובאישור הרבנות הראשית (הנתבעת 6). עצם העובדה שכשרותו של המשקה החריף המדובר אינה כנדרש בחוק ו/או כפי שנרשם על גבי אריזת המשקה החריף הינה בוודאי עניינים של טיב ומהות המוצר, השימוש שניתן לעשות בהם והתועלת שניתן להפיק מהם, החסות או ההרשאה שניתנו למשקה החריף וחוות דעת מקצועית או תוצאות הבדיקה שניתנו.

39. האחריות המוטלת מכוח הוראות חוק הגנת הצרכן להטעיה צרכנית היא על הגורמים האחראים על יבוא, שיווק ומכירת המוצר נושא העיסקה שבה מדובר לצרכן (ראו, בין רבים: ת"צ (מחוזי מרכז) 16584-10-11 **פלג נ' פריגו ישראל פרמצבטיקה בע"מ**, פורסם בנבו, 17.5.2015, פסקאות 103-100).

40. מעבר לכך, על פי הלכה פסוקה של בית המשפט העליון שנקבעה בעניין ברזני (דנ"א 5712/1 **ברזני נ' בזק – חברה ישראלית לתקשורת בע"מ**, פ"ד נז(6) 385), על התובע כתובע ייצוגי להוכיח במצטבר שלושה תנאים:

א. **<u>הפרה של איסור ההטעיה הקבוע בחוק הגנת הצרכן</u>** – בענייננו, הנתבע 1 הינו יבואן של משקה חריף לישראל, בשם שיבאס ריגאל, אשר זייף את תעודת הכשרות של הנתבעים 5-4 ומכר את המשקה החריף בין היתר באמצעות הנתבעת 3 ב-15 סניפיה הפרוסים ברחבי הארץ. בכך שהנתבע 1 ציין במדבקה מטעמו על המשקה החריף את היותו כביכול כשר בהכשר של הנתבעים 5-4 ובאישור הנתבעת 6, הוא הטעה את ציבור צרכי הכשרות בישראל, כמשמעותה של הגדרת ההטעיה בחוק הגנת הצרכן (כמפורט לעיל).

ב. **<u>קיומו של נזק שנגרם לתובע</u>** – התובע 1 הינו צרכן של משקאות חריפים, אשר רכש לצריכה אישית ו/או של בני משפחתו את המשקה החריף בשם שיבאס ריגאל, באחד מהסניפים של הנתבעת 3, כאשר הוא הסתמך על הרישום במדבקת המשקה החריף המעיד על דבר קיומה של תעודת כשרות למשקה, בעוד שעסקינן בזיוף כי תעודת ההכשר מעולם לא ניתנה כדין, אלא הוצאה במרמה באישור הנתבעת 6 ובאמצעות הנתבעים 5-4 (בהמשך הבקשה נפרט את הנזק שנגרם לתובע).

ג. **<u>הנזק נגרם כתוצאה מהסתמכותו של התובע על המצג המטעה (כלומר, שיש קשר סיבתי בין ההטעיה לנזק)</u>** – הנזק שנגרם לתובע 1 מרכישת המשקה החריף נשוא עניינו נבע מכך שהתובע כצרכן הסתמך על ההטעיה שבתוכן המדבקה שהדביקו

הנתבעים 2-1 על המשקה החריף, הנחזה להיות כשר באמצעות הנתבעים 5-4 ובאישור הנתבעת 6, בשעה שעסקינן בזיוף ובהטעיה לשמה.

(וראו: ע"א 458/06 **שטנדל נ' בנק בינלאומי בע"מ**, פורסם בנבו, 6.5.2009).

41. אין חולק כי קיימת סתירה חד-משמעית בין המצג שהוצג לפני התובע על ידי הנתבע 1, (ברשלנות מצד הנתבעים 6-4, כמפורט להלן) לבין מצב הדברים בפועל: משקה חריף שיבאס ריגאל המיובא לישראל (בין היתר) על ידי הנתבע 1 הוצג כנושא תעודת כשרות מזויפת, שהאישור שניתן למצג השווא זויף וככזה אינו משקף את מצב הדברים בפועל, כביכול המשקה החריף קיבל הכשר של הנתבעים 5-4, באישור הנתבעת 6.

42. אילו התובע 1 ידע כי המשקה החריף שיבאס ריגאל לא קיבל תעודת הכשר מגוף כשרות מפוקח, וכי אין לתעודת ההכשר שלו אישור מהנתבעת 6 המוסמכת לכך, התובע 1 **<u>לא היה</u> <u>רוכש</u>** את המשקה החריף שיבאס ריגאל מטעמי שמירה על דיני הכשרות. קיים אפוא קשר סיבתי, דהיינו שהתובע 1 פעל לרכישת המשקה שיבאס ריגאל המיובא על ידי הנתבעים 1-2 בשל **ההסתמכות** על המצג המטעה שהוצג לפניו.

43. פעולותיהם ו/או מחדליהם של הנתבעים, ביחד ו/או לחוד, בניגוד להוראות הדין, גרמו ועודן גורמות לקבוצה נזק, כפי שפורט ויפורט להלן. זיוף של תעודת כשרות ומצגי כזב לפני הנתבעת 6 לצורך קבלת אישור כשרות שמספרו 43510 שניתן למוצר נשוא עניינו, גרמו נזקים בלתי הפיכים לתובע 1 ולקבוצה. מדובר בעיקר בנזקים שהם בעיקרם נזקים לא-ממוניים ופגיעה באוטונומיה של הרצון, אך גם נזקים ממוניים בעצם רכישת המוצר תמורת 199,90 ₪ הינו נזק ממוני שנגרם לתובע 1 המייצג את קבוצת הנפגעים. זהו נזק המהווה "**כשל תמורה מלא**" של המוצר שנרכש על ידי התובע 1, כפי שקבע בית המשפט העליון ב**הלכת פריניר** (בע"א 8037/06 **שי ברזילי נ' פריניר (הדס 1987) בע"מ**, פורסם בנבו, 4.9.2014, פסקה 48 לפסק דינו של כב' השופט חנן מלצר).

44. בתי המשפט עמדו על חשיבות המידע הנמסר לצרכן באמצעות הרישום על אריזות מוצרי המזון והמשקאות, לצורך קבלת החלטה מושכלת ומודעת האם לרכוש את המוצר אם לאו (ראו, למשל: ת"צ 44422-08-10 **זויה לזרוב נ' JAMES RICHARDSON PROPRIETARY LTD**, פורסם בנבו, 22.9.2011, שם נקבע בפסקה 12 כי "**תכלית הוראות הדין העוסקות בחובת הסימון התזונתי היא צרכנית מובהקת, לאמור: לאפשר לצרכן לדעת מראש מהם מרכיביו של המוצר, לרבות משקלם היחסי וערכם הקלורי, וכך לקבל החלטה מודעת האם לרכוש את המוצר אם לאו כאשר הוא מצויד בכל המידע הצריך לעניין**").

45. אילו התובע 1 היה מודע למצגי השווא המטעים ולפגמים שנפלו בסימון הכשרות על גבי המשקה החריף שיבאס ריגאל שמייבאת ומשווק בארץ הנתבעת 1, הוא לא היה רוכש כלל את המוצר האמור. בעיני התובעים כבעיני כלל חברי הקבוצה צרכני הכשרות, גם כאשר קיים ספק – יימנעו מרכישת המוצר שכשרותו אינה ודאית. אשר על כן, הנזק הישיר שנגרם לחברי הקבוצה הוא עלות המוצר שנרכש, שלא היו רוכשים אותם אילו ידעו את האמת על זיוף תעודת הכשרות והוצאתו במרמה של אישור מהרבנות הראשית.

46. אולם, זהו חלקו המזערי של הנזק שגרמה הנתבעת 1 לחברי הקבוצה ציבור צרכני הכשרות. לתובע 1 נגרם גם נזק של עוגמת נפש, כנזק לא ממוני עקב רגשות גועל, מיאוס, כעס ועוגמת נפש שנגרמו להם. עמד על כך בית המשפט העליון בפרשת **תנובה** המפורסמת, עת קבע כי:

> "**אנו עוסקים במוצר מזון. זכותם של צרכנים היא לקבוע מה יכניסו לפיהם ולגופם וממה יימנעו. <u>מי שרוצה למשל לצרוך רק מזון כשר, ויסתבר לו בדיעבד שהמזון שהוצג תוך הטעיה איננו כזה, יחוש תחושת גועל ופגיעה באוטונומיה שלו.</u> כך יחוש גם מי שצורך רק מזון אורגני, והתברר לו בדיעבד שמזון שפורסם כמזון אורגני איננו כזה. מי שתובע לקנות חלב דל שומן דווקא לא יסכין עם כך שימכרו לו תוך הטעיה חלב שבו שיעור השומן גבוה, ולהפך. <u>בכל המקרים הללו ובמקרים רבים אחרים שניתן להעלות על הדעת, ישנה פגיעה באוטונומיה של הפרט, אף שאין עמה נזק גוף או סכנה ממשית לנזק גוף. לכל צרכן וצרכן העדפות בנוגע למזונותיו, העדפות המבטאות לעתים את האידאולוגיה שהוא מאמין בה כדרך לחיים נכונים או בריאים. אכן, זה שאינו שומר כשרות יוכל לומר לשומר הכשרות: מה קרה אם אכלת מזון שאינו כשר; לא נגרם לך כל נזק. לא זו השקפתו של מי שתובע לשמור על כשרות או לאכול רק מזון אורגני או מזון דל שומן</u>".**
>
> "<u>**הרי אין פגיעה באוטונומיה של הפרט הכרוכה בפגיעה באמונתו ובמרקם ערכיו והשקפת עולמו של אדם, כפי שמתבטא למשל באשר לצריכת מזון כשר**</u> כפגיעה בזכות הצרכן להניח כי מוצר מזון כלשהו שהוא צורך מכיל יסודות נתונים ולא אחרים, במצב שבו אין לו מראש העדפה מוגדרת לצריכת מוצר מזון בעל מאפיינים מסוימים, ומקום שאין במרכיבי המוצר הנתונים כדי להזיק. יש הבדל של מהות, מידה ומשקל בין דרכי המימוש של האוטונומיה של הפרט ממקרה למקרה. העניין שלפנינו אינו נופל בגדר אותן קטגוריות מקרים שבהם הטעיה או טעות לגבי מרכיביו של מוצר עלולים לגרום לצרכן פגיעה רגשית ממשית שמקורה במחויבות לערכים, להשקפות או בהעדפה מיוחדת למטרה מוגדרת.
>
> "...אין זה מסוג המקרים שבהם הנזק – בין רכושי ובין לא רכושי – הוא כה ברור על פניו עד כי לא יכול להיות ספק שציבור צרכנים גדול מאוחד באינטרס משותף להעמיד למבחן משפטי מעשה הפרה בתחום הצרכנות. <u>**ודאות כזו הייתה קיימת אילו דובר למשל במכירת מוצר בלתי כשר בתורת מוצר כשר**</u>, או מכירת מוצר בעל שיעור שומן גבוה בתורת מוצר דל-שומן".

(ע"א 1338/97 **תנובה מרכז שיתופי לשווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ נ' תופיק ראבי**, פ"ד נז(4) 673, פסקאות 10, 15 ו-17 לפסק דינה של כב' השופטת ד"ר אילה פרוקצ'יה).

47. כבר נקבע כי אף נזק בלתי ממוני של עוגמת נפש, השונה בין צרכן לצרכן ובין לקוח ללקוח, ייחשב כנזק בר פיצוי (ראו: בש"א (מחוזי ת"א) 1895/05 **אמיר שהי שאול נ' תדיראן מוצרי צריכה בע"מ**, פורסם בנבו, 14.2.2008; ד"ר אלעד אופיר **תובענות ייצוגיות בישראל**, הוצאת בורסי, תל אביב התשע"ז-2017, עמ' 169-168, והפסיקה שמובאת בהערת שוליים מס' 473 – להלן: "**ד"ר אופיר, תובענות ייצוגיות בישראל**").

48. סעיף 20(ה) לחוק תובענות ייצוגיות קובע כי ניתן לפסוק פיצויים בשל נזק שאינו נזק ממון:

"בית המשפט לא יפסוק בתובענה ייצוגית פיצויים לדוגמה, וכן לא יפסוק פיצויים בלא הוכחת נזק, למעט בתביעה כמפורט בפרט 9 בתוספת השנייה, ואולם אין באמור כדי למנוע פסיקת פיצויים בשל נזק שאינו נזק ממון".

"**נזק זה כולל גם כאב, סבל וחוסר נוחות, בין אם יש להן ביטוי פיזי בין אם לאו**", כפי שמאפיין ד"ר אלעד אופיר בספרו החדש (**ד"ר אופיר, תובענות ייצוגיות בישראל**, עמ' 109; לעניין תחולתו הרחבה של הנזק הלא רכושי, ראו: ע"א 243/83 **עיריית ירושלים נ' אלי גורדון**, פ"ד לט(1) 113 (1985)).

49. סעיף 13 לחוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה), התשל"א-1970, קובע כי אם גרמה הפרת החוזה נזק לא ממוני, בית המשפט רשאי לפסוק פיצוי "בשיעור שיראה לו בנסיבות העניין". אם כן, פסיקת פיצוי בגין נזק לא ממוני, לו טוענים התובעים שלפנינו, תיעשה לפי שיקול דעתו של בית המשפט הנכבד. וכבר פסק כב' השופט בדימוס ד"ר יורם דנציגר כי "**בניגוד לנזק הממוני, שנטל ההוכחה לקיומו מוטל על כתפי התובע, הן לעניין עצם קרות הנזק והן לעניין גובה הנזק, הרי שיתרונו של הנזק הלא ממוני הוא בכך שהוא אינו טעון הוכחה של ממש, ובית המשפט יכול להסיקו מהנסיבות ולפסוק לפי שיקול דעתו**" (ע"א 3807/12 **מרכז העיר אשדוד ק.א בע"מ ואח' נ' שמואל שמעון ואח'**, פורסם בנבו, 22.1.2015).

50. וראו פסק דינה של כב' השופטת אסתר שטמר, ב-ת"צ (מחוזי ת"א) 39234-09-12 **בתיה כהן נ' סמארט קלאב אחזקות בע"מ ואח'** (פורסם בנבו, 23.6.2016), שבו נפסק עקרונית כי אמנם לא ניתן לתבוע פיצוי ללא הוכחת נזק במסגרת תובענה ייצוגית, אולם בית המשפט הכיר באפשרות של פיצוי בגין נזק לא ממוני, שהתבקש בבקשת האישור, ואישר את הבקשה לאישור על אף שלא הוצע מנגנון ממשי לחישוב הנזק.

51. כמפורט לעיל, לא די שלתובע 1 כמייצג הקבוצה נגרמה **עוגמת נפש**, שהיא הביטוי לנזק הלא-ממוני הרגיל, אלא שנגרם לו גם נזק לא-ממוני של **פגיעה באוטונומיה**, שהביטוי שלו הן תחושות כעס, תסכול וגועל.

52. להווה ידוע כי על-פי הוראות סעיף 4(ב)(2) לחוק תובענות ייצוגיות, די בכך שהתובע 1 יראה כי לכאורה נגרם נזק לחבר הקבוצה או כי קיימת אפשרות סבירה שנגרם נזק לקבוצה שבשמה הוגשה הבקשה.

53. בהתאם לפסיקת בתי המשפט, פגיעה/שלילת זכות שהוקנתה על פי חוק, מקימה עילה של השבה מכוח דיני עשיית עושר ולא במשפט, **אפילו במקרה שבו הוכרע כי לא קיים נזק** (קל וחומר במקרה כמו המקרה דנא שבו קיומו של הנזק הינו ברור ומוחשי) (ראו: ת"א (ת"א) 1792-09 **פירט מנחם ואחרים נ' אקסלנס נשואה ניהול השקעות בע"מ**, פורסם בנבו, 9.12.2013, שם פסקה כב' השופטת רות רונן בתובענה ייצוגית כי למרות שלא הוכח נזק ממוני, על אקסלנס להשיב את מלוא שווי ההתעשרות שצמחה לה מעצם הפרת החובה הקוגנטית, קרי את מלוא החזרי העמלה שקיבלה מחברי הבורסה).

54. בית המשפט העליון כבר פסק עקרונית כי "**המונח 'נזק' מוגדר בסעיף 2 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש]. הגדרה זו היא רחבה, ומתייחסת ל: 'אבדן חיים, אבדן נכס, נוחות, רווחה גופנית או שם-טוב, או חיסור מהם, וכל אבדן או חיסור כיוצאים באלה'. במסגרת הגדרה זו, ניתנה הגנה לאינטרסים בלתי מוחשיים רבים. כך, ניתן פיצוי בגין נזק לא רכושי –**

למשל, כאב וסבל – הכרוך בנזק גוף שנגרם לניזוק. נוכח רוחבה הניכר של הגדרה זו, נפסק כי פגיעה בנוחות גופנית, סבל ופחד, גם אם אין להם כל ביטוי פיזי, וגם אם אין הם מתלווים לפגיעה פיזית כלשהי, עשויים להוות נזק בר-פיצוי בנזיקין (ע"א 243/83 עיריית ירושלים נ' גורדון, בעמ' 139). על-פי גישה זו, מגנה פקודת הנזיקין [נוסח חדש] גם '...על האינטרס של הניזוק בנפשו, בנוחותו ובאושרו' (שם, בעמ' 141)".

55. ומוסיף שם בהמשך בית המשפט העליון, כי –

> **"הפגיעה, שלא כדין, ברגשותיו של אדם כתוצאה מאי-כיבוד זכותו היסודית לעצב את חייו כרצונו, מהווה פגיעה ברווחתו של אותו אדם, והיא נכנסת לגדר הגדרת 'נזק' האמורה. זאת, בין שנראה בה משום פגיעה ב"נוחותו" של אדם, ובין שנראה בה משום 'אבדן או חיסור כיוצאים באלה', כלשון הגדרת נזק בסעיף 2 לפקודה. אכן, עמדנו על מרכזיותה של הזכות לאוטונומיה בעיצוב זהותו וגורלו של האדם בחברה שבה אנו חיים. ראינו את חשיבותה של זכות זו ליכולתו לחיות כפרט חושב ועצמאי. מתבקשת המסקנה כי זכות זו היא חלק חיוני, בלתי נפרד, באינטרס של אדם 'בנפשו, בנוחותו ובאושרו' (עניין גורדון, בעמ' 142), אשר הפגיעה בו עשויה לזכותו בפיצויי נזיקין".**

(ע"א 2781/93 **דעקה נ' בית החולים "כרמל", חיפה**, פ"ד נג(4) 526, עמ' 573-574, כב' השופט תיאודור אור).

56. בשורה של פסקי דין קבע בית המשפט העליון את ההלכה לפיה הפיצוי בגין פגיעה באוטונומיה יינתן אך ורק בשל נזק תוצאתי סובייקטיבי, המתבטא בתחושות של כעס, תסכול וכדומה. כלומר, נקבע שכדי לזכות בפיצוי, צריך להראות קשר סיבתי לנזק או "דבר מה נוסף" הנלווה לפגיעה באוטונומיה. עם זאת, אין צורך להראות קשר סיבתי לסיבתיות ההחלטה, כלומר, לא נדרש להוכיח האם הצרכן היה נמנע מלרכוש את המוצר, אילולא ההטעיה (ראו: ע"א 10085/08 **תנובה – מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ נ' עזבון המנוח תופיק ראבי ז"ל ואח'**, פורסם בנבו, 4.12.2011; 4333/11 **דניאל סלומון ואח' נ' גורי יבוא והפצה בע"מ**, פורסם בנבו, 12.3.2014).

ב. <u>איסור ההונאה בכשרות</u>

57. התובע 1 יוסיף ויטען כי מכירת מוצרים תוך הצגתם ככשרים מבלי שאישור הכשרות הוכר על ידי הרבנות הראשית לישראל ו/או שאישור הכשרות הוצא במרמה בשל מצג שווא מצד הנתבעים 2-1, עומדת בניגוד להוראות תקנה 5(ב) לתקנות איסור הונאה בכשרות (תעודת הכשר), תשמ"ט-1988 (להלן: "**התקנות**"), לפיו אין להציג מוצר ככשר אלא אם כן ניתנה ליצרן או ליבואן תעודת הכשר לפי התקנות.

58. חוק איסור הונאה בכשרות, תשמ"ג-1983 (להלן: "**חוק הכשרות**"), קובע בסעיף 2 שכותרתו "מוסמכים לתת תעודת הכשר", מיהם הגורמים המוסמכים לתת תעודת הכשר הלכתית למוצרי מזון ומשקאות:

> **2. (א) אלה רשאים לתת תעודת הכשר לענין חוק זה:**
> **(1) מועצת הרבנות הראשית לישראל או רב שהיא הסמיכה לכך;**

(2) רב מקומי המכהן במקום שבו נמצא בית האוכל, מקום השחיטה או מקום הייצור של מצרך;

(3) לענין תעודת הכשר בצה"ל — הרב הראשי לצבא-הגנה לישראל או רב צבאי שהוא הסמיך לענין חוק זה.

(ב) לענין סעיף זה —

"רב מקומי" — מי שבידו אישור בכתב מאת מועצת הרבנות הראשית לישראל שהוא רב בישראל, והוא מכהן כרב עיר, רב מועצה אזורית, רב מושב או רב קיבוץ;

(...)

59. סעיפים 4-5 לחוק הכשרות אוסרים על הצגה, שיווק ומכירה של מוצרים שאינם כשרים – ככשרים, כהאי לישנא:

איסור הונאה בייצור

4. (א) יצרן של מצרך לא יציין על מצרך שייצר או על אריזתו כי הוא כשר ולא יציגו ככשר בפרסום או בדרך אחרת, אלא אם כן ניתנה לו תעודת הכשר.

(ב) יצרן של מצרך שניתנה עליו תעודת הכשר, לא ישווק מצרך שאינו כשר לפי דין תורה בציון שהוא כשר.

איסור הונאה במכירה

5. העוסק במכירת מצרכים לציבור לא ימכור ולא יציע למכירה מצרך שאינו כשר לפי דין תורה תוך הצגתו בכתב ככשר.

60. בסעיפים 8-9 לחוק הכשרות קובעים כדלהלן:

חובת הראיה

8. הטוען שבידו תעודת הכשר או תעודת שוחט לפי חוק זה — עליו הראיה.

תוספת לציון כשר (תיקון מס' 2) תשס"ו-2005

9. (א) יצרן או יבואן של מצרך הנושא עליו ציון שהוא כשר לא ימכור את המצרך ולא יציעו למכירה אלא אם כן המצרך נושא עליו גם ציון שמו של נותן תעודת ההכשר.

(תיקון מס' 2) תשס"ו-2005

(ב) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (א), יצרן או יבואן של מצרך הנושא עליו ציון שהוא כשר, יסמן את היותו של המצרך חלבי, בשרי או פרווה, בהתאם להוראות שתפרסם מועצת הרבנות הראשית לישראל.

61. לעניין חשיבותו של חוק הכשרות, קבע בית המשפט העליון כדלהלן:

"חוק איסור הונאה בכשרות נחקק כדי לשמור על הציבור, המעוניין לאכול אך מאכלים כשרים, מפני הונאה באשר לכשרות המזון מבחינת טיבו, דרך הכנתו והגשתו...".

(בג"ץ 3944/92 **מרבק - בית מטבחיים בע"מ נ' הרבנות הראשית נתניה ואח'**, פ"ד מט(1) 278, עמ' 285).

62. בפרשה אחרת קבע בית המשפט העליון כי:

"המטרה אותה נועד החוק להגשים – כפי ששמו מעיד עליה – היא מניעת ההונאה הקשורה בכשרותו של מזון. האיסור אינו על אי-כשרות המזון, אלא על

ההונאה המוסבת מהצגתו של מזון בלתי כשר כמזון כשר".

(בג"ץ 22/91 **אורלי ש. 1985 בע"מ נ' הרב הראשי ליבנה, הרב יוסף אבוחצירא ואח'**, פ"מ מח (3) 817, עמ' 821).

63. בית המשפט העליון פירש והבהיר כי מטרתו של חוק הכשרות אינה "**להשליט כשרות או חובת כשרות. מטרתו היא אך למנוע הונאתם והכשלתם של אלה החפצים בשמירה על הכשרות**" (בג"ץ 465/89 **אילנה רסקין נ' המועצה הדתית ירושלים**, מד(2) 673, עמ' 679).

64. יצוין כי חוק איסור הונאה בכשרות מהווה את הבסיס למוסד הכשרות במדינת ישראל, ומביא לידי ביטוי את היותה של מדינת ישראל מדינה יהודית, שבה כל אדם שומר כשרות על פי ההלכה יכול לדעת ללא חשש כי מאכל או משקה הנושא תווית של הכשר מסוים, באישור הרבנות הראשית לישראל, אכן מפוקח על ידי הגורמים המוסמכים לכך, באופן אחיד, התואם את ההלכה היהודית ואת ערכיה.

65. הנה כי כן, חוק איסור הונאה בכשרות לא רק מסמיך את הגופים הרשאים לתת תעודת כשרות אלא אף מסמיך את אותם גופים להגן על הציבור, המעוניין לאכול אך מאכלים כשרים, מפני הונאה. בבג"ץ 7203/00 **מעדני אביב אוסובלנסקי בע"מ נ' מועצת הרבנות הראשית**, תק-על 2001(4), 981, עמ' 986, היטיב לתאר כב' השופט מישאל חשין המנוח את מטרת חוק איסור הונאה בכשרות באומרו:

> "**ייעודו של החוק הוא להגן על צרכן שומר-מצוות שלא יונו אותו בכשרות; זו תחילתו של החוק, זה המשכו, זה סופו, זו תכליתו (...)**
> "**ואלה הם עיקרי דבריו של השר בורג: חוק ההונאה כשמו-כן-הוא; ייעודו של החוק להגן על התובע לעצמו אוכל כשר, שלא יונו אותו ושלא ימכרו לו ושלא יתנו לו אוכל שאינו כשר תוך הצגתו כאוכל כשר; חוק איסור הונאה חוק הוא שייעודו הגנת הצרכן, שצרכן של מזון כשר כמוהו כצרכן של תרופה, של משקה חריף ושל כל מוצר אחר הנמכר לציבור (...)**
> "**החוק נועד אפוא למניעת הטעיה, כזב וכחש ולעידודו של מסחר הוגן במזון**".

66. גם בדברי יושב-ראש ועדת החוקה חוק ומשפט בכנסת, בהביאו את החוק לקריאה שנייה ושלישית, ניכרת הכוונה אומנם להתייחס בחוק לכשרות המזון בלבד אולם ההבחנה טובה גם לענייננו. בהתייחסו למטרת החוק מבהיר יושב-ראש הוועדה:

> "**אדם האוכל מזון בלתי-כשר, לא יינזק אם יקבל מזון כשר. ולעומת זאת, <u>הנזק</u> שייגרם לאדם התובע לאכול מזון כשר ומקבל אוכל בלתי-כשר, <u>אין לו שיעור</u>**".

67. יפים לענייננו דבריו של כב' השופט (בדימוס) אליהו מצא, בהתייחס למתן תעודות כשרות על ידי מי שאינו מוסמך לכך על פי סעיף 2 לחוק:

> "**נוהג פסול פשה בתחום הוצאתן של תעודות הכשר. מסתבר כי יש רבנים הממלאים תפקידים ציבוריים על-פי דין, המוציאים תעודות הכשר כאלה**

שלא במסגרת תפקידם, אלא על-פי הזמנת בעל המפעל (או בית האוכל) תובע התעודה, ועושים כן תמורת תשלום (...)

מן האמור עולה, כי תעודת הכשר הניתנת על-ידי רב מקומי שאינו בעל הסמכה מיוחדת לכך מאת מועצת הרבנות הראשית, לבית-אוכל, ליצרן או לסוחר שמחוץ לתחומי המקום שבו הרב מכהן, אינה תעודת הכשר לפי חוק הכשרות. הווי אומר: בית-אוכל, יצרן או סוחר, המצטיידים בתעודה כזאת ומציגים את עסקם ואת מוצריו ככשרים, עוברים עבירה לפי חוק זה; ורב מקומי הנותן תעודה כזאת, כשאיננו מוסמך לעשות כן, הינו בבחינת חוטא ומחטיא את העם".

(ע"פ 7318/95 **פרץ ציוני נ' מדינת ישראל**, פ"ד נ(3) 793, בעמ' 810-811).

68. בענייננו, יש ליתן משקל מיוחד לחשיבות יצירתן של נורמות אחידות בתחום אכיפת הכשרות, ומניעת עמימות בנוגע למשמעות הצגתו של מאכל או משקה המיובא לארץ ככשר. בית המשפט העליון התייחס לסוגיה זו בבג"ץ 11157/03 **אירוח גולן בע"מ נ' הרבנות הראשית לישראל** (פורסם בנבו, 5.9.2007), בעמ' 11-10 לפסק הדין:

"סמכות מועצת הרבנות הראשית לדון בעררים מאפשרת, ולדידי אף מחייבת, יצירת נורמות אחידות בענייני כשרות. אמנם, הבדלים בין רבנים מקומיים יכולים להתקיים, ואין הלכתו של רב מקומי אחד מחייבת רב מקומי אחר אולם גם הבדלים אלה מותרים במתחם סבירות מסוים".

69. מהאמור לעיל עולה בבירור, כי תכליתו של החוק היא להגן על התובע וחברי הקבוצה כמי שמעוניינים ותובעים לשמור על הכשרות, מפני הונאה בעניין זה. יתכן שלשם השגת מטרה זו ניתן היה להסתפק בדיני הגנת הצרכן, אבל דווקא לאור חשיבות מניעת הטעיית הציבור בתחום הכשרות לחלק כה ניכר של האוכלוסייה, מצא המחוקק לנכון לייחד את חוק איסור הונאה בכשרות לנושא זה. אחת ממטרותיה העיקריות של חקיקה ייחודית זו בתחום הכשרות, והסמכת הגורמים המנויים בסעיף 2 לחוק ליתן תעודת הכשר, הינה ליצור מערכת אחידה של פיקוח כשרותי בהיקף ארצי.

70. אך לפני שנתיים חזר ופירש בית המשפט העליון את תכליתן של הוראות חוק הכשרות באופן שבו הן נועדו להבטיח כי כל מצג כשרותי בכתב ייעשה בהתאם לנהלי הרבנות הראשית לישראל, ועל יסוד קבלת תעודת הכשר מטעמה. התכלית הצרכנית נועדה למנוע הטעייה של הצרכן, לבל ירכוש מוצר שאינו כשר בהתאם לאמונתו והשקפותיו ההלכתיות. ללא תעודת הכשר מאחד הגורמים המוסמכים לפי סעיף 2 לחוק הכשרות, אזי כל מצג כשרותי בכתב, בין אם הוא כולל את המונח 'כשר', על הטיותיו, בין אם לאו – אסור (ראו: בג"ץ 6494/14 **שי גיני ויהונתן ודעי נ' הרבנות הראשית ואח'**, פורסם בנבו, 6.6.2016).

71. נמצא כי הוראות חוק הכשרות ומשמעותן בהלכה פסוקה ומחייבת של בית המשפט העליון מחילות את דין התורה על דיני הכשרות ואוסרות על כל מי שעוסק במכירת מוצרי מאכל ומשקאות לציבור הרחב ו/או על יצרן ו/או יבואן, לשווק ו/או למכור מצרכי מזון ומשקאות שאינם כשרים לפי דין התורה, תוך הצגתם ככשרים כביכול.

ג. <u>זיוף תעודת כשרות ושימוש אסור במסמך מזויף</u>

72. כמתואר לעיל ברובד העובדתי, הנתבע 1 (והנתבע 2) הינו יבואן של המשקה החריף שיבאס ריגאל אשר על פי הנטען על ידי הנתבעים 4-5, **זייף** את תעודת ההכשר שלהם, וקיבל **בעורמה** את אישורה של הנתבעת 6 ליבוא ולהפצה בישראל של המשקה החריף המבוקש.

73. כבר נפסק כי עיקרה של עבירת השימוש במסמך מזויף על-פי סעיף 420 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**") הוא בעשיית שימוש במסמך בידיעה שהוא מזויף. התפיסה העונשית שביסוד עבירה זו תובעת להשוות את דינו של המשתמש ביודעין במסמך מזויף למזייף עצמו. היסוד העובדתי בעבירת הזיוף הוא מעשה השימוש במסמך שהינו מזויף. היסוד הנפשי מתמצה בידיעה שהמסמך מזויף, ועניינו במחשבה פלילית מסוג מודעות. לעניין דרישת המודעות, גם עצימת עיניים במשמע. דינו של המשתמש במסמך מזויף כדין מזייף המסמך עצמו בכל הקשור לעונש הצפוי לו. דירוג חלופות החומרה האמורות בעבירת הזיוף שבסעיף 418 לחוק העונשין ישימות גם לעבירה של שימוש במסמך מזויף על-פי סעיף 420 לחוק. הנסיבות המחמירות שבהוראות אלה מתייחסות לנסיבות ביצוע העבירה, והן משמשות יסוד מיסודותיה, ומשמעותן אינה מוגבלת לעניין העונש בלבד (ראו: ע"פ 5102/03 **מדינת ישראל נ' דני קליין**, פורסם בנבו, 4.9.2007

74. וכבר נפסק עקרונית כי לעניין העבירה של רישום כוזב, "פרט כוזב" אינו חייב בהכרח להיות זיוף או דבר המעיד שקר על עצמו, ודי בכך שנרשם פרט שאינו משקף את המציאות (ע"פ 2103/07 **אביהו הורוביץ נ' מדינת ישראל**, פורסם בנבו, 31.12.2008).

ד. <u>תרמית</u>

75. בהתאם להוראות סעיף 56 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש], הנתבעים 1-2 פעלו בתרמית כנגד התובע 1 וחברי הקבוצה הנפגעת, כאשר מתקיימים בענייננו 5 היסודות של עוולה זו:

א. <u>**מצג שווא**</u> – הנתבעים 1-2 הציגו מצג שווא לפיו כביכול משקה חריף שיבאס ריגאל שהיא מייבאת לישראל קיבל תעודת כשרות מגוף הכשרות של הנתבעים 4-5, ובאישור הרבנות הראשית.

ב. <u>**זדון**</u> – הנתבעים 1-2 פעלו כך בזדון, בכך שהעזו לזייף תעודת הכשר הנחזית להיות של גוף הכשרות של הנתבעים 4-5 והגישו אותה לצורך קבלת האישור מהרבנות הראשית. הנתבעים 1-2 פעלו כך לרבות קלות דעת ואדישות ביחס למצג השווא האמור מצידם.

ג. <u>**המצג נועד להטעות**</u> – ברי כי המטרה הינה הטעיית ציבור צרכני הכשרות, שחותמת הכשרות חשובה בעיניהם לפי השקפת עולמם הדתית ואורחות חייהם כשומרי תורה ומצוות, והכול על מנת לגבות מהם מחיר גבוה מזה (או אף באותו המחיר מול היבואנים לפי יבוא מקביל) שהם היו מוכנים לשלם לו ידעו שהמשקה החריף שיבאס ריגאל מעולם לא קיבל תעודת הכשר מהנתבעים 4-5 ו/או באישור הרבנות הראשית לישראל.

ד. <u>**הסתמכות**</u> – אין כל עוררין על כך שרכישת מאכל ומשקה המיובא מחוץ-לארץ, הנושא תעודת הכשר ובאישור הרבנות הראשית הינו שיקול מהותי בחופש הבחירה של צרכן הכשרות בישראל בבחירת המשקה החריף המדובר.

ה. <u>**נזק**</u> – כמפורט לעיל ולהלן.

ה. <u>הפרת חובה חקוקה</u>

76. במעשיהן ו/או במחדליהן הפרו הנתבעים את חוק הכשרות, חוק הגנת הצרכן, חוק העונשין וחקיקה נוספת המובאת בבקשה זו.

77. בהתאם להוראות סעיף 63 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש], חמישה יסודות להפרת חובה חקוקה, אשר בהתקיימם קמה החבות בנזיקין, שכולם מתקיימים בענייננו:

א. <u>**חובה המוטלת על המזיק מכוח חיקוק**</u> – החובה היא שמוצרי השתייה הנמכרים ככשרים ובעלי אישור מהרבנות הראשית אכן יהיו כשרים, ואכן יקבלו את אישור הרבנות הראשית וכן שיהיו מסומנים ומתוארים במדויק וכדין.

ב. <u>**החיקוק נועד לטובתו או להגנתו של הניזוק**</u> – החיקוקים המובאים בבקשה זו נועדו לשמור על טובתו והגנתו של הצרכן שומר הכשרות בישראל.

ג. <u>**המזיק לא קיים את החובה המוטלת עליו**</u> – כאמור לעיל ולקמן, הנתבעים ביחד ו/או לחוד הפרו את חובותיהן באופן בוטה וצורם, תוך ביצוע עבירות פליליות של זיוף ומרמה.

ד. <u>**ההפרה גרמה לניזוק נזק**</u> – כמתואר לעיל, לתובע 1 ולשאר חברי הקבוצה נגרם נזק ממוני ולא ממוני.

ה. <u>**הנזק אשר נגרם הוא מסוגו או מטבעו של הנזק אשר אליו התכוון החוק**</u> – הנזק שנגרם לתובע ולחברי הקבוצה הוא מסוג הנזקים שהיו נמנעים אילו היו הנתבעים ביחד ו/או לחוד נוהגים כדין, ושהחיקוקים המובאים בבקשה זו נועדו לשמור מפניהם.

<u>ה. עשיית עושר ולא במשפט</u>

78. הנתבעים 2-1 התעשרו על חשבונו של התובע 1 ועל חשבון ציבור הצרכנים חברי הקבוצה המיוצגת על ידו, כאשר הם גובים מהציבור תשלום עבור מוצרים המוצגים כנושאי תעודת הכשר ועוד באישור של הרבנות הראשית לישראל, בעוד שהלכה ולמעשה אינם כאלה.

79. הוראות סעיף 1(א) לחוק עשיית עושר ולא במשפט, תשל"ט-1979, קובעות כדלהלן:

> **"1(א) מי שקיבל שלא על פי זכות שבדין נכס, שירות או טובת הנאה אחרת (להלן – הזוכה) שבאו לו מאדם אחר (להלן – המזכה), חייב להשיב למזכה את הזכיה, ואם השבה בעין בלתי אפשרית או בלתי סבירה – לשלם לו את שוויה".**

80. בענייננו, הנתבעים 2-1 גבו וקיבלו מהתובע 1 ומחברי הקבוצה תשלום עבור משקאות חריפים של שיבאס ריגאל הנמכרים כביכול משקאות אלה קיבלו תעודת הכשר, אף על פי שבפועל הלכה ולמעשה לא ניתנה כל תעודת הכשר מטעם הנתבעים 5-4 והאישור שהוצא מהנתבעת 6 נעשה במרמה ובזיוף. סביר להניח כי חלק ניכר מחברי הקבוצה, בדומה לתובע 1, לא היו רוכשים את המוצרים במידה והיה נודע להם בזמן אמת כי תעודת הכשרות היא מזויפת, האישור של הרבנות הראשית הוצא במרמה והמוצר לא עומד תחת סטנדרט ההשגחה של הרבנות הראשית.

81. המלומדים פרופ' דניאל פרידמן ועו"ד אלרן שפירא בר-אור מסבירים בספרם החדש כי –

> **"חוק עשיית עושר ולא במשפט דחה בצורה ברורה את הרעיון, שלפיו הפסד של התובע הינו תנאי להשבה. דרישה כזו איננה מופיעה בסעיף 1 לחוק, ורק בסעיף 2 לחוק, הדן בהגנה בפני תביעת השבה, נאמר כי בית המשפט רשאי לפטור מחובת השבה כולה או חלקה 'אם ראה שהזכייה לא היתה כרוכה בחסרון המזכה'. עם זאת נדרש, בלשונו של חוק עשיית עושר ולא במשפט, כי הזכייה 'תבוא' לזוכה מן המזכה. יסוד זה הוא המקביל לביטוי השגור כי הזכייה צריכה להיות 'על חשבון' הזולת. במקרים רבים ניתן ללמוד זאת מן העובדה שהתובע סבל נזק, כגון, במקרה של תשלום מחמת טעות, שבו הפסיד המשלם וזכה המקבל. אולם פעמים יהא הרווח על חשבון התובע, אף אם הלה לא ניזוק, למשל, כאשר הרווח הופק מרכושו. במקרה זה קניינו של התובע הוא מקור הרווח. מקור זה ניתן לאיתור ואין צורך להיזקק למבחן ההפסד".**

(פרופ' דניאל פרידמן ועו"ד אלרן שפירא בר-אור, **דיני עשיית עושר ולא במשפט**, מהדורה שלישית, כרך א', תשע"ה-2015, עמ' 103-102).

82. התובע 1 זכאי להשבה של הרווחים שהפיקו הנתבעים 2-1 ממכירות שיבאס ריגאל שייבאו לישראל ובשיווקו בנוסח תווית המוצר שצילומה מוצג לעיל. המלומדים פרופ' פרידמן ועוה"ד שפירא בר-אור מסבירים בספרם החדש כיצד ניתן לתבוע בעשיית עושר את **<u>השבת רווחיו של הרמאי</u>** – אף אם הוא פעל בתום לב(!), מתוך המשפט האמריקאי בנושא –

> **"...פיצוי זה איננו אלא השבת רווח, ואף שהתביעה היא בנזיקין, הרי היא מיועדת למנוע התעשרות על חשבון הזולת. (...) החזרת הרווח שהפיק המטעה (שפעל, אמנם, בתום לב) מזכה את הצד הנפגע בעקיפין בהשבת חלק מן התמורה שנתן, מבלי שהוא נדרש לבטל את החוזה, אף שעיונית אין זו השבת התמורה העצמית אלא השבת הרווח שהפיק הצד השני (אמנם בתום לב) ממצג השווא".**

(פרופ' דניאל פרידמן ועו"ד אלרן שפירא בר-אור, **דיני עשיית עושר ולא במשפט**, מהדורה שלישית, כרך ב', התשע"ח-2017, עמ' 810).

83. ואכן, בנסיבות ענייננו, מתקיימים במקרה דנן שלושת היסודות של עילת עשיית עושר ולא במשפט, כדלהלן:

א. **<u>התעשרות הנתבעים 2-1</u>** – כפי שהיטיבו לאפיין ובצדק המלומדים פרופ' פרידמן ועוה"ד שפירא בר-אור בספרם, **"פעולת 'קבלה' (ולו במובן הפיזי) איננה מהווה תנאי לתביעה בגין עשיית עושר ולא במשפט (...) <u>די בכך שההתעשרות התרחשה או שהיא קיימת</u>"** (שם, כרך א', עמ' 96). הנתבעים 2-1 התעשרו מכך שהם מכרו את המשקה החריף שיבאס ריגאל לצרכני הכשרות בישראל תוך סימון המוצר כבעל תעודת כשרות מקומית ובאישור הרבנות הראשית (לעומת יבוא מקביל של המוצר שאינו נושא חותמת כשרות כלשהי). הנתבעים 2-1 השתמשו בקניינו של התובע 1 ושאר חברי הקבוצה המיוצגת לצורך התעשרות ועשיית רווחים ש"לא על פי זכות שבדין".

ב. **<u>על חשבון לקוחותיהם של הנתבעים 2-1</u>** – הנתבעים 2-1 השתמשו בקניינו של התובע 1 ובקניינם של שאר חברי הקבוצה המיוצגת, ועל חשבונם כלקוחותיהם, לצורך התעשרות ועשיית רווחים ש"לא על פי זכות שבדין".

ג. **<u>שלא על פי זכות שבדין</u>** – יסוד זה הינו יסוד נורמטיבי, הנגזר ממדיניות משפטית המבוססת על קריטריונים של תום לב וצדק חברתי (ראו: רע"א 5768/94 **א.ש.י.ר. יבוא יצור והפצה בע"מ נ' פורום אביזרים ומוצרי צריכה בע"מ**, פורסם בנבו, 23.9.1998). התנהלות הנתבעים, ביחד ו/או לחוד, כמתואר לעיל, ובכלל זה מצגי שווא החוזרים ונשנים, הפגיעה החמורה באוטונומיה וההטעיה הבוטה של הצרכן, מגבשים, כל אחד בתורו וכל אחד כשלעצמו, את היסוד הנורמטיבי הנדרש לביסוס עילה זו.

יודגש כי על פי עילה זו, שלא כעילות אחרות, בעילת עשיית עושר ולא במשפט התובע אינו צריך להוכיח שנגרם לו נזק כלשהו, אלא די שיוכיח את התעשרותו של הנתבע.

<u>ו. רשלנות</u>

84. מעשי הנתבעים, ביחד ו/או לחוד, מקימים לחברי הקבוצה עילת תביעה גם מכוח עוולת הרשלנות, הקבועה בסעיף 35 לפקודת הנזיקין –

> **"35. עשה אדם מעשה שאדם סביר ונבון לא היה עושה באותן נסיבות, או לא עשה מעשה שאדם סביר ונבון היה עושה באותן נסיבות, או שבמשלח יד פלוני לא השתמש במיומנות, או לא נקט מידת זהירות, שאדם סביר ונבון וכשיר לפעול באותו משלח יד היה משתמש או נוקט באותן נסיבות – הרי זו התרשלות; ואם התרשל כאמור ביחס לאדם אחר, שלגביו יש לו באותן נסיבות חובה שלא לנהוג כפי שנהג, הרי זו רשלנות, והגורם ברשלנותו נזק לזולתו עושה עוולה".**

85. בענייננו, מעשיהם של הנתבעים 2-1 יסודם בהתרשלות חמורה בכך שייבאו ושיווקו את המשקה החריף שיבאס ריגאל תוך הצגתו כבעל תעודת כשרות תחת אישורה של הרבנות הראשית לישראל ו/או תחת סימון כשרות, ולמרות שבדיעבד התברר מעשה המרמה והזיוף, וכי הלכה ולמעשה השגחת כשרות שכזו ואישור כשרות שכזה הוצאו במרמה ו/או כלל לא ניתנו. לא יכול להיות חולק כי התנהגות סבירה וחוקית של הנתבעים 2-1 הייתה מונעת הטעיה צורמת זו של ציבור צרכני הכשרות ונקיטת מידת הזהירות המצופה בנסיבות העניין.

86. הנתבעים, ביחד ו/או לחוד, מחייבים בחובת זהירות מושגית המוטלת על מוכר נכס כלפי לקוחות וצרכנים. הנתבעים, ביחד ו/או לחוד, חייבים גם בחובת זהירות קונקרטית כלפי ציבור הצרכנים שומרי הכשרות ביחס למידע שאותו הם מפרסמים על גבי המוצרים. מתיאור הנסיבות לעיל, ברור כי הנתבעים ביחד ו/או לחוד, הפרו את חובת הזהירות הפרה גסה ובוטה.

87. **<u>הנתבעים 2-1</u>** – התרשלו כאשר ייבאו ושיווקו ומכרו לתובע 1 ולחברי הקבוצה המיוצגת את המשקה החריף שיבאס ריגאל, תוך הצגתו כנושא תעודת כשרות ובאישור הרבנות הראשית לישראל, כאשר בפועל המשקה החריף המדובר לא קיבל תעודת כשרות מהנתבעים 5-4 והאישור מהרבנות הראשית הוצא במרמה ובזיוף מסמך.

88. **<u>הנתבעת 3</u>** – התרשלה בכך שמכרה ו/או מוכרת ב-15 סניפיה ברחבי הארץ, הפונים ככלל ובפרט לציבור שומרי הכשרות, את המשקאות החריפים שיבאס ריגאל, תוך הצגתו כנושא תעודת כשרות ובאישור הרבנות הראשית לישראל, כאשר בפועל המשקה החריף המדובר לא קיבל תעודת כשרות מהנתבעים 5-4 והאישור מהרבנות הראשית הוצא במרמה ובזיוף מסמך.

89. **<u>הנתבעים 5-4</u>** – התרשלו בכך שלא פעלו כלל למנוע את המשך השימוש בתוכן נוסח תווית המוצר של שיבאס ריגאל כביכול המוצר הוא בהכשר מטעמם, אם זה בפרסום לציבור ואם בכל דרך אחרת ובכלל זה נקיטת הליכים משפטיים נגד הנתבעת 1.

90. **<u>הנתבעת 6</u>** – התרשלה בכך שלא הקימה מערך פיקוח ובקרה מספק שיבטיח מניעת השימוש בתעודות כשרות מזויפות – לכתחילה ולא בדיעבד. ואף עבר זמן רב מאוד לעצם הטיפול מצידה, מאז שהובאו הדברים לידיעתה, הן על ידי "מאור הכשרות", הן על ידי התובעת 2 והן על ידי ב"כ התובעים החי"מ עד להודעה לרבים באמצעות עדכון כשרות גרידא. **בית המשפט הנכבד מתבקש להורות למשיבה 6 לרענן את נהליה, בכך שתבדוק מול גופי הכשרות את אמיתות מתן תעודת הכשרות שלהם ליבואנים – במעמד מתן האישור מטעמה ולא בדיעבד רק לאחר שמתגלה כי תעודת הכשרות זויפה.**

91. קיים קשר ישיר בין מעשיהם ו/או מחדליהם של הנתבעים, ביחד ו/או לחוד, לבין הנזק שנגרם לתובע 1 ולחברי הקבוצה המיוצגת, העונה גם על מבחן הצפיות הסבירה.

<u>ז. הפרת חובת תום הלב במסגרת יחסים חוזיים, הטעיה והפרת חוזה</u>

92. הנתבעים 2-1 הפרו את חובת תום הלב, הקבועה בסעיף 12(א) לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973, המחייב לנהל משא ומתן בתום לב, והקבועה בסעיף 39 לחוק החוזים המחייב כל צד לחוזה לקיים את החוזה בתום לב.

93. ההלכה הפסוקה קבעה כי עמידה על אכיפת תניות מסוימות עלולה בנסיבות מסוימות להיחשב לקיום החוזה בחוסר תום לב (ראו: דעת הרוב בע"א 148/77 **רוט נ' ישופה בע"מ**, פ"ד לג(1) 617 (1979); ע"א 467/04 **יתח נ' מפעל הפיס**, פורסם בנבו, 1.9.2005). לפי הדעה הרווחת בפסיקה, הפרת חובת תום הלב נחשבת להפרה של החוזה (ראו: ע"א 380/77 **שלמה נ' יעקב**, פ"ד לג(2) 103 (1979)). וכך הנפגע זכאי לכל הסעדים מכוח חוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה), התשל"א-1970.

94. אין חולק כי בין הנתבעת 1 ובין לקוחותיה מתקיימים יחסים חוזיים.

95. הנתבעת 1 הפרה את ההסכם שבינה ובין לקוחותיה בכך שבמקום לייבא ולספק משקה חריף של שיבאס ריגאל עם תעודת הכשר באישור כדין מהרבנות הראשית, היא סיפקה

להם את המוצר האמור עם תעודת הכשר מזויפת, תוך הוצאת האישור מהרבנות הראשית במרמה.

96. הנתבעת 1 הפרה את ההסכם עם לקוחותיה פעם נוספת בכך שהסתירה מהם את העובדה כי משקה חריף של שיבאס ריגאל אינו נושא תעודת כשרות של הנתבעים 4-5 באישור הנתבעת 6.

97. הנתבעת 1 הפרה גם את חובת תום הלב שחלה עליה במסגרת היחסים החוזיים שבין הצדדים. הנתבעת 1 כלל לא יידעה/מיידעת את לקוחותיה הרבים בשלב המשא ומתן (טרם ביצוע הרכישה) כי המוצר נשוא בקשת האישור אינו עומד תחת ההשגחה של גוף הכשרות הנתבעים 4-5 ו/או באישור הרבנות הראשית לישראל. חמור מכך, הנתבעת 1 הציגה בחוסר תום לב משווע, בהציגה מצג שווא לפיו משקה חריף של שיבאס ריגאל המיובא על ידה לישראל עומד תחת השגחתו של גוף הכשרות (הנתבעים 4-5) ו/או באישור הרבנות הראשית ו/או סימנו את משקה חריף של שיבאס ריגאל כ"כשר" חרף ידיעתן כי בהיעדר אישור מאת הרבנות הדבר אסור בתכלית האיסור בחוק הכשרות להציג את המוצר ככשר.

<u>הסעדים הנתבעים על ידי הקבוצה</u>

98. להווה ידוע כי "**מטרות <u>הפיצוי וההרתעה</u> עומדים בבסיס כל תובענה ייצוגית כחלק מהמשפט המהותי, ומוסד זה הוא כלי כדי להגשים מטרות אלו... הסעד מקיים את תכליות המוסד [של התובענה הייצוגית** – אי"פ]", כפי שמיטיב לאפיין ד"ר אלעד אופיר בספרו **תובענות ייצוגיות בישראל** (הוצאת בורסי, תל אביב התשע"ז-2017, עמ' 260), המייחס את ניסוח ההגדרה למלומד **Herbert B. Newberg** בספרו המפורסם **Newberg on Class Action** (4th ed., 2002), בעמ' 515.

99. עילות התביעה מזכות את חברי הקבוצה בסעדים הבאים:

א. ליתן צו עשה כנגד הנתבעים 2-1 להפסיק לאלתר את שיווק המשקאות החריפים המיובאים על ידם מסוג ויסקי סקוטי 18 שנה שיבאס ריגאל וכן משקה שיבאס ריגאל חתימת הזהב ויסקי סקוטי 12 שנה, המיוצר על ידי האחים שיבאס שד' שפילד, קית', בנפשייר 555 סקוטלנד, ומיובא על ידי הנתבעת 1 לישראל אשר נושאים את סימון הכשרות המזויף של "מאור הכשרות" (משיבים 5-4) באישור הנתבעת 6;

ב. ליתן צו עשה כנגד הנתבעים 2-1 ו-3 להסיר מהחנויות למכירת מזון ו/או משקאות חריפים את כל המשקאות החריפים המיובאים על ידי הנתבעת 1 מסוג ויסקי סקוטי 18 שנה שיבאס ריגאל וכן משקה שיבאס ריגאל חתימת הזהב ויסקי סקוטי 12 שנה, המיוצר על ידי האחים שיבאס שד' שפילד, קית', בנפשייר 555 סקוטלנד, ומיובא על ידי הנתבעת 1 לישראל אשר נושאים את סימון הכשרות המזויף של "מאור הכשרות" (משיבים 5-4) באישור הנתבעת 6;

ג. ליתן צו עשה כנגד הנתבעת 1 לפרסם בעיתונות היומית ובאתרי האינטרנט אזהרה לרכישת כל המשקאות החריפים המיובאים על ידה מסוג ויסקי סקוטי 18 שנה

שיבאס ריגאל וכן משקה שיבאס ריגאל חתימת הזהב ויסקי סקוטי 12 שנה, המיוצר על ידי האחים שיבאס שד' שפילד, קית', בנפשייר 555 סקוטלנד, ומיובא על ידי הנתבעת 1 לישראל אשר נושאים את סימון הכשרות המזויף של "מאור הכשרות" (משיבים 5-4) באישור הנתבעת 6;

ד. להורות על השבת סכומי הכסף ששולמו על ידי התובע 1 ולכל חברי הקבוצה הנפגעת עבור המשקה החריף שיבאס ריגאל;

ה. לקבוע פיצוי כספי נוסף לחברי הקבוצה;

ו. לפסוק גמול הולם לתובעים הייצוגיים;

ז. למנות בעל תפקיד ניטרלי אשר יפקח על ביצוע פסק הדין;

ח. בנוסף או לחילופין, היה ויגיע בית המשפט הנכבד למסקנה כי סעד של פיצוי לחברי הקבוצה, כולם או חלקם, אינם מעשיים בנסיבות העניין, מכל סיבה שהיא, יתבקש בית המשפט הנכבד לעשות שימוש בסמכותו על-פי הוראות סעיף 20(ג) לחוק תובענות ייצוגיות, ובתוך כך, להורות על מתן כל סעד אחר לטובת הקבוצה, כולה או חלקה, או פיצוי לטובת הציבור, כפי שימצא לנכון בנסיבות העניין.

ט. לקבוע פרסום, לפי סעיף 25 לחוק תובענות ייצוגיות;

י. לאשר את התובענה כפי שהיא או בשינוי, כאמור בסעיף 13 לחוק תובענות ייצוגיות;

יא. לחייב את הנתבעים, ביחד ו/או לחוד, בהוצאות משפט, בהחזר העירבון/אגרה בתיק, ובתשלום גמול לתובעים ושכר טרחת עו"ד לבא-כוחם (בהתאם להלכת מי הגליל ולהלכת ריכרט).

100. בהתאם לתקנות 2(א)(11) ו-2(א)(12) לתקנות תובענות ייצוגיות, תש"ע-2010, יש לציין בבקשת אישור את הגמול ושכר הטרחה המבוקשים. התובעים עותרים לקבוע גמול בשיעור של 15% משווי ההטבה לציבור (בתוספת מס ערך מוסף, אם חל), ושכר טרחה לפי השיעורים שנקבעו בהחלטת בית המשפט העליון בע"א 2046/10 **משה שמש נ' דן רייכרט** (פורסם בנבו, 23.5.2012). באותו עניין נקבע כי "**על כל סכום שנגבה בפועל עד ל-5 מיליון ש"ח, ייפסק לטובת בא-כוח המייצג שכר טרחה בשיעור של 25%; על כל סכום שנגבה בפועל בין 5 מיליון ש"ח עד ל-10 מיליון ש"ח ייפסק שכר טרחה בשיעור של 20%; ועל כל סכום שנגבה בפועל מעל 10 מיליון ש"ח, ייפסק שכר טרחה בשיעור של 15%**" (פסקה 16). הגמול ושכר הטרחה המבוקשים אינם כוללים חיוב שיוטל בדיון בבקשת האישור.

101. סעיף 4(ב) לחוק תובענות ייצוגיות קובע כי "לענין סעיף זה, כאשר אחד מיסודות העילה הוא נזק – (1) בבקשה לאישור שהוגשה בידי אדם כאמור בסעיף קטן (א)(1) – די בכך שהתובע יראה כי לכאורה נגרם לו נזק". הראינו לעיל כי הבקשה עומדת בדרישה זו.

<u>עילת תביעה אישית כנגד הנתבע 2 – מר יוסי סטרום</u>

102. התרמית המתוארת לעיל בוצעה על פי מדיניות שהכתיב הנתבע 2 באמצעות הסמכות הניהולית שלו בחברה שהיא הנתבעת 1, ולמצער תוך עצימת עיניים מצידו.

103. הנתבעת 1 שימשה בעניין זה כזרועו הארוכה של הנתבע 2 וכאמצעי להונות את ציבור צרכני הכשרות בישראל, חברי הקבוצה ובכללם התובע 1.

104. כמי שמחזיק בבעלות בחברה שהיא הנתבעת 1, הנתבע 2 גם שלשל לכיסו את הכספים שהרוויחה החברה כתוצאה מהונאת לקוחותיה ממעשיה נשוא בקשת האישור.

105. על הנתבע 2, כמנהל החברה וכנושא משרה בה, היה לדעת כי נציגי החברה מציגים בפני לקוחותיה מצג שווא לפיו המשקה החריף המיובא שיבאס ריגאל נושא תווית המודיע לכל לקוח פוטנציאלי על תעודת הכשר של הנתבעים 4-5 וזאת אף באישור הרבנות הראשית, שעה שתעודת ההכשר זויפה והאישור הוצא במרמה.

106. אשר על כן, עילות התביעה כנגד החברה (הנתבעת 1), כפי שהן מפורטות בבקשה זו, עומדות לה גם כנגד הנתבע 2 באופן אישי, הן כעילה אישית נגד מר יוסי סטרום והן במסגרת אחריות נושאי משרה ו/או מכוח הרמת מסך מול בעלי המניות במשיבה 1 (ולעניין זה, ראו: ע"א 2273/02 **חברת פסל בע"מ נ' חברת העובדים השיתופית הכללית בא"י בע"מ**, פ"ד נח(2) 36, 42 (2003); רע"א 1621/16 **MEGA ADVENCED MATHEMATICAL SISTEM LTD נ' עו"ד עמית זילברג**, פורסם בנבו, 14.6.16 – פסק דינה של כב' השופטת דאז, והנשיאה כיום, השופטת אסתר חיות).

<u>חובת הנתבעים לשלם פיצוי לנפגעים, גמול לתובעים ושכ"ט לעו"ד</u>

107. התובעים פעלו לפי הוראות בית המשפט העליון, בהלכה פסוקה ומחייבת, בכך שמיצו הליכים כדבעי מול כל אחד מן הנתבעים (ראו לעיל, פירוט בפרק "מיצוי הליכים" ובנספחים המצורפים שם). בהלכת **מי הגליל** (עע"מ 2978/13 **מי הגליל – תאגיד והביוב האזורי בע"מ נ' יוסף אחמד יונס**, פורסם בנבו, 25.7.2015 – להלן: "**הלכת מי הגליל**"), קבע עקרונית בית המשפט העליון (בדעת רוב, כפי שנוסחה על ידי כב' השופט חנן מלצר) כי

(א) מקובל עלי כי **<u>על תובע יצוגי ובא-כוחו, אשר בכוונתם להגיש תובענה יצוגית כנגד רשות מינהלית – להקדים פניה אליה.</u>**

בעשותם כן – יחולו על הפניה האמורה הוראות ה<u>חוק לתיקון סדרי המינהל (החלטות והנמקות)</u>, תשי"ט-1958 (להלן: חוק ההנמקות, או החוק), לרבות מועדי התשובה הנדרשים הקצובים שם והנפקויות הקבועות בסעיף 6 לחוק ההנמקות בדבר תוצאות אי-מילוי הוראות החוק לגבי הפניה.

(ב) פניה מוקדמת, כמו זו הנזכרת בס"ק (א) שלעיל – ככל שלא תענה בחיוב בתוך פרק הזמן הקצוב, או תסורב – תוכל להיות מובאת בחשבון כראשונה בפועל בתור, אל מול תובענה יצוגית דומה, קודמת, שהוגשה לבית המשפט, מבלי שנעשתה עובר לה פניה מוקדמת לרשות – וזאת לענין סעיף 7 לחוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006 (להלן: חוק תובענות ייצוגיות).

(ג) היה ובעקבות הפניה המוקדמת, כמו זו הנזכרת בס"ק (א) שלעיל – הרשות תתיימר לפתור רק את "בעייתו האישית" של הפונה, או תודיע על חדילה מהגביה הלא חוקית, יידרש מסמך בכתב שיעגן את ההסדר. במסגרת המו"מ שבין הצדדים להסדר טרם תביעה, כאמור, יהיו רשאים התובע היצוגי שבכח ובא-כוחו לבקש החזר הוצאות שנגרמו להם (כנגד קבלות) וכן שכר מסוים. **<u>היה ויתגלעו חילוקי דעות בנושאים אלה, או סירוב לשלם – יוכלו התובע היצוגי שבכח ובא-כוחו להגיש תובענה על-פי סעיף</u>**

5(ב) לחוק התובענות הייצוגיות בגין עמדתה השלילית של הרשות, אשר הסעד המבוקש בה יהיה, מעבר לנכונות לחדילה, פיצוי כדי הסכומים המגיעים להם, לטענתם, בעילה של ניהול מו"מ שלא בתום-לב עמם בהקשר לחדילה טרם תביעה ברי כי הסכומים בהם מדובר יתאמו לשלב מעין זה של הטיפול.

(ד) הסדר החדילה טרם תביעה (לרבות החזר ההוצאות והשכר שהובטח לתובע הייצוגי שבכח ולבא-כוחו) – ככל שיחתם כזה – יפורסם ברבים על ידי הרשות ועל חשבונה. פרסום שכזה יענה על דרישת השקיפות, יאפשר בקרה משפטית וציבורית במידת הצורך (השוו: בג"ץ 1601/90 שליט נ' פרס, פ"ד מד (3) 353, 361, 364-363 (1990); בג"ץ 1635/90 ז'רז'בסקי נ' ראש הממשלה, פ"ד מה (1) 749 (1991)), ימנע הגשת תובענות ייצוגיות (חדשות) באותה עילה נוכח החדילה ויביא למעשה לידיעת כל מי שנפגע את האפשרות לתבוע אישית לגבי העבר (עד גבול ההתיישנות), כאמור בסעיף 21 סיפא לחוק תובענות ייצוגיות".

(וראו שם בהלכת מי הגליל גם פסקה מ"ו לפסק דינו של השופט אליקים רובינשטיין).

108. הלכה היא, וכך אף קובע חוק תובענות ייצוגיות, כי בפסיקת גמול ושכר טרחה לתובעים מייצגים יש לתת את הדעת, בין היתר, **לתועלת שצמחה לקבוצה כתוצאה מניהול התובענה הייצוגית**, כמו גם החלטת הרשות **לשנות מהלכיה והתנהלותה** (ראו: סעיפים 22 ו- 23 לחוק תובענות ייצוגיות; וכן עע"ם 6687/11 **מדינת ישראל נ' אבוטבול**, פורסם בנבו, בפסקה 33, 25.12.2012; ע"א 471/15 **אברהמי נ' סלקום בישראל בע"מ**, פורסם בנבו, בפסקה 3, 11.4.2016).

109. ב**הלכת מי הגליל** נקבע כי כאשר הרשות מחליטה לשנות את מהלכיה ומודיעה כי תתקן ו/או תיקנה את מחדליה שבגינם הוגשה/תוגש התובענה הייצוגית, הרי **גם אם לא הושקעו על ידי התובע משאבים דיוניים רבים בבקשה, הוא זכאי לקבל גמול מיוחד ושכר טרחה בקשר עם היוזמה שנקט**. זאת בעיקר כדי לתמרץ גם תובעים ייצוגיים עתידיים להגיש תביעות דומות שיש להן השלכה חיובית מבחינת הציבור.

110. הצורך לתמרץ תובעים פוטנציאליים הצדיק לגישת בתי המשפט פסיקת גמול ושכר טרחת עו"ד גם במקרים שבהם הכיר בית המשפט בכך שהפסקת הגבייה הבלתי חוקית, או כבענייננו סימון חניות נכים, לא נבעה בהכרח **רק** מהגשת בקשת האישור (ראו, לדוגמה: ת"צ 30032-06-10 **אביטבול נ' מדינת ישראל**, פורסם בנבו, 29.6.2011).

111. בצדק פסקה אך לאחרונה כב' השופטת רות רונן, כי –

> **"בתי המשפט השונים היו סבורים אם כן כי כאשר ישנה סמיכות כרונולוגית בין הגשת בקשת אישור לבין הפעולה המתבקשת בה, יש להניח בדרך כלל קיומו של קשר סיבתי ולו חלקי בין הגשת הבקשה לבין התשלום, קשר סיבתי שיש להביא אותו בחשבון לזכות התובע כאשר בוחנים את בקשתו לגמול או לשכר טרחה כדי לתמרץ תובעים פוטנציאליים בעתיד להגיש בקשות מוצדקות.**
>
> **"עמדתה של דורי קבוצה היא כאמור כי היא היתה פועלת כפי שפעלה גם אלמלא הגשת התביעה. כפי שהבהרתי לעיל, אין אפשרות לשלול עמדה זו**

מיניה וביה ואף לא לקבלה באופן חד משמעי. יחד עם זאת, ניתן להניח שישנם מקרים לא מעטים בהם <u>הגשת בקשת האישור והידיעה אודות הטענות המצוינות בה – מקדמות וממריצות במידה כזו או אחרת נתבעים פוטנציאליים לפעול כנדרש. לכן, העידוד של תובעים עתידיים לשמש 'מתריעים בשער' קרי להכיר בהפרות הדין כאשר אלה קורות ולדרוש – בשמה של קבוצת תובעים פוטנציאלית או בשמה של חברה – פיצוי או השבה, הוא בעל חשיבות, ויש לדאוג לשימור התמריצים של תובעים כאלה לפעול באופן הזה</u>".

(תנ"ג (ת"א) 27111-08-14 **ירון עזיזי נ' א. דורי בניה בע"מ**, פורסם בנבו, 31.12.2017).

112. מכאן שעל הנתבעים ביחד ו/או לחוד לשאת בתשלום גמול הולם לתובעים, בפיצוי לציבור קבוצת הנפגעים ושכ"ט עו"ד לבאי-כוח הקבוצה.

<u>סוף דבר</u>

113. בקשה זו נתמכת בתצהירים של התובעים, המאמתים את העובדות המופיעות בה. למען העמדת התמונה המלאה בפני בית המשפט הנכבד, לכל אחד מן התובעים עניין אישי ו/או ציבורי בהליך זה.

114. לבית המשפט הנכבד הסמכות העניינית לדון בתביעה זו ביחס למשיבה 6, מכוח הוראות פרט 2 לתוספת השלישית לחוק בתי המשפט לענינים מינהליים, תש"ס-2000, וביחס למשיבים 1-4 בהתאם לסכום התביעה, כפי שהוא מוערך על ידי התובעים מכוח הוראות פרט 1 לתוספת השנייה לחוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006. לבית המשפט הנכבד סמכות מקומית לדון בתביעה זו לאור תקנה 3(א)(1) לתקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד-1984.

115. בית המשפט הנכבד מתבקש לאשר את התביעה כתובענה ייצוגית, בהתאם להוראות חוק תובענות ייצוגיות, ולהורות כמבוקש בפתח הבקשה.

116. התובעים יבקשו כי בית המשפט הנכבד יורה על **<u>קיום דיון דחוף</u>** בבקשה נוכח הצורך לברר במהרה את השאלות הניצבות בבסיס התובענה הייצוגית, ועל מנת להביא לתפקוד מלא ונכון של הנתבעים כרשויות מינהליות.

117. בנוסף, יבקשו התובעים, ביחד ו/או לחוד, מבית המשפט הנכבד לחייב את הנתבעים, ביחד ו/או לחוד, בהוצאות משפט שגרמו לתובעים בהגשת בקשת אישור זו, לרבות תשלום שכ"ט עו"ד, בצירוף מע"מ כדין.

118. מן הדין ומן הצדק לקבל את הבקשה.

היום, ו' במנחם אב ה'תשע"ח, 18.7.2018

_____

אורי ישראל פז, עו"ד

ב"כ התובעים

נספח 2:

מתווה פשרה מטעם יו"ר ועדת החוקה בכנסת, מיום 29.11.2017, והפרסום ברשומות מיום 8.4.2018

(עמודים 67 עד 69)

מסמך זה הוכן ע"י עודכנית פלטינום

אגרות בתובענות ייצוגיות – מתווה פשרה מטעם יו"ר הוועדה

- **סכומי האגרות**

הסכומים ירדו בשליש מהסכומים שבטיוטת התקנות. דהיינו:

	הסכומים המוצעים	סכום הפשרה	החצי הראשון של האגרה
שלום	12,000	8,000	4,000
מחוזי	24,000	16,000	8,000
תביעה נגד רשות	24,000	16,000	8,000

החצי הראשון של האגרה – ישולם **לפני הגשת התובענה**; החצי השני של האגרה – ישולם **לאחר מתן פסק דין** (לרבות פסק דין שמאשר הסתלקות או הסדר פשרה).

- **פטור מהחצי השני של האגרה + השבת החצי הראשון של האגרה**

במקרים הבאים התובע יהיה פטור מתשלום החצי השני של האגרה, וישיבו לו את החצי הראשון של האגרה:

(1) ניתן פסק דין לטובת התובע;

(2) ניתן פסק דין שמאשר הסדר פשרה שבמסגרתו הנתבע מתקן את העוול שגרם ומפצה את חברי הקבוצה;

(3) במקרה שניתן פסק דין שמאשר הסתלקות – לשופט יהיה שיקול דעת האם לפטור את התובע מהחצי השני של האגרה ולהשיב לו את החצי הראשון של האגרה, בהתאם לנסיבות ההסתלקות (אם ההסתלקות היתה בגלל שהנתבע תיקן את דרכיו וכדומה – השופט יוכל לפטור, אם ההסתלקות היתה בגלל שלא היתה עילה – השופט לא יפטור).

- **פטור מאגרות על תובענות ייצוגיות בנושאים של אכיפת זכויות**

מתן פטור מאגרות לכל התובענות הייצוגיות בתחומים הבאים:

(1) **איכות הסביבה** (פרט 6 לתוספת לחוק);

(2) **איסור הפלייה** במוצרים, שירותים וכניסה למקומות בידור ומקומות ציבוריים (פרט 7 לתוספת לחוק);

(3) **דיני עבודה** (פרטים 8 ו-10 לתוספת לחוק);

(4) **פגיעה באנשים עם מוגבלויות** (פרט 9 לתוספת לחוק).

- **דיווח לוועדה**

כדי שהוועדה תוכל להמשיך ולפקח על הנושא ולראות כיצד השפיע המהלך של הטלת אגרות על היקף התובענות הייצוגיות, תוטל על שרת המשפטים חובת דיווח לוועדה על הנתונים הבאים: מספר התובענות הייצוגיות שהוגשו במהלך כל שנה (בחלוקה לפי עילות התביעה); מספר התובענות שהסתיימו בפסק דין / הסדר פשרה / הסתלקות; מספר התובענות שבהן שולמה המחצית הראשונה של האגרה; מספר התובענות שבהן שולמה המחצית השנייה של האגרה; ומספר התובענות שבהן הוחזרה האגרה.

- **הקרן למימון תובענות ייצוגיות**

במקביל לתקנות המוצעות, ייעשו השינויים הבאים בנוגע לקרן למימון תובענות ייצוגיות:

(1) הקרן תהפוך לקבועה;

(2) תיבחן האפשרות להגדלת ההיקף הכספי של הקרן;

(3) ניתן יהיה להגיש בקשה לסיוע מהקרן עוד לפני הגשת בקשה לאישור תובענה ייצוגית לבית המשפט, לא רק במקרים מיוחדים (כפי שהדבר נדרש בתקנות כיום).

- **הטלת הוצאות אישיות על עורך דין (דורש תיקון חקיקה)**

הסמכת ביהמ"ש להטיל הוצאות אישיות על עו"ד, מטעמים מיוחדים שייירשמו.

- **הרחבת האפשרות של ארגונים להגיש תובענות ייצוגיות (דורש תיקון חקיקה)**

הרחבת האפשרות של ארגונים להגיש תובענות ייצוגיות, באמצעות תיקון חקיקה שייעדן את המגבלה הקובעת שארגון רשאי להגיש תובענה ייצוגית רק אם קיים קושי להגיש את הבקשה בידי אדם שיש לו עילת תביעה. הרחבה זו משתלבת עם ההצעה הממשלתית ולפיה ארגונים שהגשת תובענות ייצוגיות אינה פעולתן העיקרית, יהיו פטורים מאגרה.

Gmail

אורי ישראל פז, עורך דין <uripaz1@gmail.com>

לקראת הכרעה מחר: יו"ר ועדת החוקה ושרת המשפטים מציעים מתווה פשרה בנושא האגרות על תובענות ייצוגיות

3 הודעות

רונית גל <ronitg@knesset.gov.il>

28 בנובמבר 2017 בשעה 18:19

לקראת הכרעה מחר

יו"ר ועדת החוקה ושרת המשפטים מציעים מתווה פשרה בנושא האגרות על תובענות ייצוגיות

היו"ר חה"כ סלומינסקי: "הפשרה היא שביל הזהב לייעול המערכת"

השרה איילת שקד: "תביעות סרק רבות גרמו לפגיעה קשה בעסקים קטנים ובינוניים והעלו את מחירי המוצרים השונים"

לפי המתווה שמציעים השניים לקראת ההצבעות הצפויות בוועדה מחר ב-8:30:

האגרות יופחתו בשליש- 8000 שקלים לתובענות ייצוגיות בבימ"ש השלום; 16,000 לתובענות ייצוגיות בבימ"ש מחוזי או כנגד רשות מנהלית; התובע ישלם מחצית מהסכום עם הגשת התובענה ואם זכה בתביעתו יושב לו הסכום ולא ישלם את המחצית השנייה

יו"ר הוועדה חה"כ ניסן סלומינסקי (הבית היהודי): "הצעת הפשרה היא שביל הזהב לייעול המערכת. סכומי האגרות יאפשרו הגשת תובענות אמיתיות ויורידו את התמריץ לתביעות סרק. במקרים בהם התובע זוכה או ניתן פסק דין שמאשר הסדר פשרה שבמסגרתו מתקן הנתבע את העוול ומפצה את חברי הקבוצה הוא לא ישלם את המחצית השנייה והמחצית הראשונה של האגרה תוחזר לו. במקרה שניתן פסק דין שמאשר הסתלקות – לשופט יהיה שיקול דעת האם לפטור את התובע מהחצי השני של האגרה ולהשיב לו את החצי הראשון של האגרה, בהתאם לנסיבות ההסתלקות (אם ההסתלקות הייתה בגלל שהנתבע תיקן את דרכיו וכדומה –השופט יוכל לפטור, אם ההסתלקות הייתה בגלל שלא הייתה עילה – השופט לא יפטור). עוד מוצע לערוך תיקון חקיקה שבמסגרתו ייקבע,

לראשונה, כי במקרה של תביעת סרק השופט יהיה רשאי – מטעמים מיוחדים שיירשמו – להטיל הוצאות על עורך הדין עצמו. בנוסף, לפי מתווה הפשרה יינתן פטור מהאגרות בנושאים של אכיפת זכויות בתחום איכות הסביבה, איסור הפלייה במוצרים, שירותים וכניסה למקומות בידור ומקומות ציבוריים, דיני עבודה ופגיעה באנשים עם מוגבלות".

שרת המשפטים איילת שקד: "תביעות סרק רבות גרמו לפגיעה קשה בעסקים קטנים ובינוניים והעלו את מחירי המוצרים השונים.

בשנה האחרונה, מאז הכרזתי על בחינת הטלת אגרה על תובענות ייצוגיות, שמעתי מגורמים שונים, בניהם אנשי אקדמיה, שופטי בתי משפט המחוזיים השונים, נציגי עמותות וארגונים שונים טיעונים אשר נלקחו בחשבון בעת קביעת גובה האגרה והתנאים לפטור ממנה.

הצלחנו למצוא את האיזון בין החשיבות בהפסקת הצפת בתי המשפט בתובענות סרק, לבין מתן האפשרות לתיקון עוולות ציבוריות אשר מצדיקות תובענות ייצוגיות. חשוב לשמר את הכלי הזה, באופן מידתי, ככלי אכיפה אזרחי חשוב. אמשיך לפעול למען כלל הציבור תוך התחשבות בעסקים הקטנים והבינוניים".

מצ"ב מתווה הפשרה המפורט

הדיון יתקיים בחדר ועדת החוקה בשעה 8:30 וישודר בפורטל ובאפליקציית הכנסת.

לינק למערכות להטמעת שידור ישיר:
http://content.jwplatform.com/players/67wQtxYJ-3jvTXN9t.html

רונית גל, דוברת ועדת החוקה חוק ומשפט

050-6230057

תובענות ייצוגיות (אגרות) - מתווה פשרה.docx
18K

נספח 3 :

העתק נסח חברה המשיבה 1 ברשם החברות

(עמודים 71 עד 72)

מידע על פרטי חברה, כולל שיעבודים פעילים

פרטי חברה

מספר חברה: **515253334** סטאטוס משפטי: **פעילה** תאריך רישום: **06/05/2015**

שם חברה: **רותם מיטרו יבוא וסחר (2015) בע"מ**

סוג חברה: **ישראלית** סיווג חברה: **חברה פרטית** אחריות בעלי מניות: **מוגבלת**

כתובת התאגיד: **אחימאיר אבא 22 פתח תקווה מיקוד: 4937074**

עיקרי מטרות התאגיד: **לעסוק בכל עיסוק חוקי**

דוח שנתי אחרון הוגש לשנת: 2017 נרשם בתאריך: **07/08/2017**

הרכב הון

סוג מניה: **רגילות** ערך נקוב: **1** מטבע: **שקל חדש**

כמות מניות: **1,000** הון רשום: **1,000** הון מוקצה: **100**

בעלי מניות

שם: **שטורם יוסף** מס' זיהוי: **51558534**

סוג זיהוי: **אזרח ישראלי** תאריך מינוי: **06/05/2015**

כתובת: **הנשיאים 26 פתח תקווה מיקוד: 4955028**

מחזיק ב: 100 מניות מסוג רגילות, בנות 1 שקל חדש, בהחזקה רגילה

דירקטורים

שם: **שטורם יוסף** מס' זיהוי: **51558534**

סוג זיהוי: **אזרח ישראלי** תאריך מינוי: **06/05/2015**

כתובת: **הנשיאים 26 פתח תקווה מיקוד: 4955028**

אין לתאגיד חובות פעילים לתשלום אגרה שנתית

שעבודים פעילים

בשעבודים שנרשמו לפני 12/11/2017 - למצב עדכני, יש לקרוא את תיאור הבטוחה יחד עם רשימת השינויים לשעבוד.
בשעבודים שנרשמו אחרי 12/11/2017 - תיאור הבטוחה משקף את מצב הבטוחה העדכני וכולל את השינויים המאוחרים ליום רישום הבטוחה. רשימת שינויים לשעבוד מציינת את תאריכי עדכון השינויים ואת סוג השינויים שבוצעו.

מס' שעבוד: 2 תאריך רישום: **04/06/2018** תאריך יצירה: **30/05/2018**

פרטים כלליים לשעבוד

תאריך רישום: **04/06/2018** מהות השעבוד: **שיעבוד צף/ספציפי**

דרגת השעבוד: **דרגה ראשונה**

איסור שעבוד או העברת נכסים ללא הסכמת בעל השעבוד

הנכסים המשועבדים

תאריך רישום: **04/06/2018** סוג הנכס: **אחר**

תיאור הנכס: שעבוד צף מדרגה ראשונה על כל נכסי החברה הלווה מכל מין וסוג שהוא כפי שהם קיימים וכפי שיהיו בעתיד ושעבוד קבוע על הון המניות שטרם נדרש/טרם נפרע והמוניטין, וזכויות הנובעות מביטוח הרכוש המשועבד.

מלווה/נאמן

תאריך רישום: **04/06/2018** מס' בנק/תאגיד: **31-183**

שם המלווה/נאמן: **הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בעמ, פאגי-רבי עקיבא**

אין שינויים בתקנון

אין שינויי סטאטוס

תמצית זו הוכנה מתוך המידע האגור במחשב רישום החברות ביום 16/07/2018 בשעה 10:41

נסח החברה או השותפות מהווה תמצית מידע ממאגר הנתונים הממוחשב של רשות התאגידים, הניתן כשירות לציבור, על פי מידע שהתקבל ברשות. המידע בנסח עלול להיות חסר, בלתי מדיוק או בלתי מעודכן. אין להסתמך על הנתונים בנסח, משאינו מהווה אחד מהמרשמים שמנהלת רשות התאגידים על פי דין.
לבירור המידע והדיווחים שהוגשו לרשם החברות או לרשם השותפויות כנדרש בחוק, יש לעיין בתיק התאגיד יודגש כי המידע המצוי בתיק החברה ביחס לבעלי מניות ודירקטורים בחברה, כמו גם פרטי מידע נוספים, הינו בעל אופי דקלרטיבי בלבד ואינו מהווה תחליף לעיון במרשם בעלי המניות ובמרשם הדירקטורים שמנהלת החברה, הפתוחים לעיון הציבור במשרדה הרשום.
הנסח עשוי לכלול גם תמצית מידע שהתקבל מרשויות המדינה, כדוגמת רשות האכיפה והגבייה, הכונס הרשמי ומערכת בתי המשפט, הניתן אף הוא כשרות לציבור. המידע עשוי להיות חלקי או לא מעודכן, אין להסתמך עליו ויש לפנות ולעיין במידע אצל רשות המדינה המוסמכת.

נספח 4:

העתק נסח החברה אצל רשם החברות ונסח העמותה אצל רשם העמותות ו"אודות" גוף הכשרות באתר האינטרנט שלהם

(עמודים 74 עד 78)

רשות התאגידים

משרד המשפטים
רשם העמותות

תעודה לרישומה של עמותה

(לפי חוק העמותות, התש"ם – 1980)

זאת לתעודה כי

מאור הכשרות - ירושלים באה"ק (ע"ר)

נרשמה כעמותה

מענה:
אצל אליעזר לוינגר
רחוב ירמיהו הנביא 24/26
בית שמש

מטרותיה העיקריות הן:
הוצאה לאור בענייני כשרות. שיעורי תורה והרצאות לחיזוק הכשרות בארץ. מכון להשגחת כשרות. הקמה ואחזקת בית מדרש להכשרת רבנים ומשגיחי כשרות. כולל אברכים. לימודי כשרות. פעילות תורנית וחברתית בקהילה. סלי מזון למשפחות נזקקות. מלגות סיוע להרמת קרן הכשרות.

מספרה: 580611754

תאריך:
כ"ב תמוז, התשע"ה
9 יולי 2015

מדינת ישראל
אגודת רשות התאגידים
סגנית רשם העמותות
משרד המשפטים

רשם העמותות

מידע על פרטי חברה, כולל שיעבודים פעילים

פרטי חברה

מספר חברה: 515552222 סטאטוס משפטי: **פעילה** תאריך רישום: **20/11/2016**

שם חברה: מעדנים שירותי כשרות בע"מ

שם חברה באנגלית: **MAADANIM KOSHER SERVICES LTD**

סוג חברה: **ישראלית** סיווג חברה: **חברה פרטית** אחריות בעלי מניות: **מוגבלת**

כתובת התאגיד: **ירמיהו הנביא 24 בית שמש**

עיקרי מטרות התאגיד: **לעסוק בכל עיסוק חוקי**

לא הוגשו דוחות שנתיים

הרכב הון

סוג מניה: **רגילות** ערך נקוב: **1** מטבע: **שקל חדש**

כמות מניות: **100** הון רשום: **100** הון מוקצה: **100**

בעלי מניות

שם: **לוינגר נחום חיים** מס' זיהוי: **300783446**

סוג זיהוי: **אזרח ישראלי** תאריך מינוי: **20/11/2016**

כתובת: **ירמיהו הנביא 24 בית שמש**

מחזיק ב: 100 מניות מסוג רגילות, בנות 1 שקל חדש, בהחזקה רגילה

דירקטורים

שם: **לוינגר נחום חיים** מס' זיהוי: **300783446**

סוג זיהוי: **אזרח ישראלי** תאריך מינוי: **20/11/2016**

כתובת: **ירמיהו הנביא 24 בית שמש**

אגרות שנתיות

אגרה לשנה הנוכחית: יתרת חוב: **1488.00 ש"ח**

שנת חיוב: **2017** יתרת חוב: **1488.00 ש"ח**

סה"כ חוב: 2976.00 ש"ח

אין ברשם החברות נתונים של שעבודים לחברה זו

אין שינויים בתקנון

אין שינויי סטאטוס

תמצית זו הוכנה מתוך המידע האגור במחשב רישום החברות ביום 16/07/2018 בשעה 11:22

נסח החברה או השותפות מהווה תמצית מידע ממאגר הנתונים הממוחשב של רשות התאגידים, הניתן כשירות לציבור, על פי מידע שהתקבל ברשות. המידע בנסח עלול להיות חסר, בלתי מדויק או בלתי מעודכן. אין להסתמך על הנתונים בנסח, משאינו מהווה אחד מהמרשמים שמנהלת רשות התאגידים על פי דין.
לבירור המידע והדיווחים שהוגשו לרשם החברות או לרשם השותפויות כנדרש בחוק, יש לעיין בתיק התאגיד יודגש כי המידע המצוי בתיק החברה ביחס לבעלי מניות ודירקטורים בחברה, כמו גם פרטי מידע נוספים, הינו בעל אופי דקלרטיבי בלבד ואינו מהווה תחליף לעיון במרשם בעלי המניות ובמרשם הדירקטורים שמנהלת החברה, הפתוחים לעיון הציבור במשרדה הרשום.
הנסח עשוי לכלול גם תמצית מידע שהתקבל מרשויות המדינה, כדוגמת רשות האכיפה והגבייה, הכונס הרשמי ומערכת בתי המשפט, הניתן אף הוא כשרות לציבור. המידע עשוי להיות חלקי או לא מעודכן, אין להסתמך עליו ויש לפנות ולעיין במידע אצל רשות המדינה המוסמכת.

טלפון: 02-6571111 | דוא"ל: kosher.maor@gmail.com

אודות בד"ץ מאור הכשרות

בד"ץ מאור הכשרות הוקם על ידי הרב ישראל מאיר לוינגר, בעבר גאב"ד בעיר באזל ומומחה כשרות בעל שם עולמי, הרב ישראל גואלמן רב קהילת שערי תבונה בשכונת רמות בירושלים ומו"צ חשוב בעל מוניטין של שנים רבות והרב יהודה שרשבסקי, כימאי תלמיד חכם בעל ניסיון מוכח של שנים בתחום הכשרות וההלכה. על צוות הבד"ץ נמנים עשרות מפקחים ומשגיחי כשרות מוסמכים ומיומנים שצברו ניסיון רב במערכת הכשרות. כל אחד מרבני הבד"ץ מביא עמו את מומחיותו הייחודית בתחום הכשרות, על מנת לאפשר לצרכנים להנות ממוצרים כשרים בתכלית ההידור:

הגאון רבי ישראל מאיר לוינגר שליט"א ניחן בידע הלכתי ותורני מעמיק ובהבנה ייחודית בתחום שחיטת בקר ועופות, כמו גם מומחיות עולמית בתחום כשרות הדגים. הרב חיבר במהלך השנים כ-10 ספרים בנושאי כשרות שונים, כמו גם מאות מאמרים מעמיקים.

הגאון רבי ישראל גואלמן שליט"א רב ק"ק שערי תבונה ברמות, הינו תלמיד חכם עצום ובעל ידע הלכתי נרחב, ומשמש כפוסק הרשמי של בד"ץ מאור הכשרות עבור כל שאלה הלכתית.

הרב יהודה שרשבסקי שליט"א כימאי תלמיד חכם ומנהל מחלקת חומרי הגלם של הבד"ץ, הינו בעל ניסיון מעמיק בסוגיות כשרותיות הקשורות לאוכל כשר, ויטמינים, שמנים וחומרי גלם לתעשיה ועוד. ניסיון זה מסייע לפתירת בעיות הלכתיות המתעוררות בקרב משגיחי הבד"ץ מדי פעם בפעם.

הייחודיות שלנו

תעודת הכשרות המהודרת של בד"ץ מאור הכשרות מקיפה תחומים ומוצרים רבים ומגוונים: שמנים וחומרי גלם לתעשיה, מוצרים להגיינת הפה, ויטמינים, תוספי תזונה, אוכל כשר כמוצרי חלב וכמובן מסעדות כשרות, אולמות אירועים ובתי עסק שונים.

כאחד מארגוני הכשרות המובילים באירופה ובישראל, מקפידים מומחי הכשרות של הבד"ץ על בדיקות חוזרות ונשנות של המוצרים על מנת לאמת את רמת הכשרות שלהם. במוצרים מורכבים מבחינה כשרותית, נשלחים משגיחי כשרות מוסמכים שיפקחו על המערכת לאורך כל תהליך הייצור. במערכת

בכל עת שתרצה, תוכל לשנות את הגדרות הפרטיות שלך ולקבוע מי יוכל לראות את הפרסומים שלך ואת הפרטים האישיים שלך.

תנאי השימוש

1. כללי

1.1. ברוכים הבאים לאתר "שולחן העבודה". אתר זה מופעל על ידי חברת "שולחן העבודה" בע"מ (להלן: "החברה"). השימוש באתר כפוף לתנאי שימוש אלה, לרבות כל הוראה או מדיניות אחרת שתפורסם באתר מעת לעת.

1.2. אנא קרא את תנאי השימוש בעיון. גלישה באתר או שימוש בשירותיו מהווים הסכמה מלאה לתנאים אלה. אם אינך מסכים לתנאים, אנא הימנע משימוש באתר.

1.3. החברה רשאית לשנות את תנאי השימוש מעת לעת, לפי שיקול דעתה הבלעדי. שינויים ייכנסו לתוקף מיד עם פרסומם באתר, אלא אם צוין אחרת. המשך השימוש באתר לאחר פרסום השינויים מהווה הסכמה לתנאים המעודכנים.

2. הגדרות

2.1. "אתר" – אתר האינטרנט "שולחן העבודה" וכל דף או עמוד הכלול בו.

2.2. "משתמש" – כל אדם הגולש באתר או עושה בו שימוש, בין אם נרשם ובין אם לא.

2.3. "חשבון" – חשבון אישי שנפתח על ידי משתמש באתר לצורך קבלת שירותים מסוימים.

2.4. "תוכן" – כל מידע, טקסט, תמונה, סרטון, קובץ או חומר אחר המופיע באתר או מועבר דרכו.

3. רישום וחשבון משתמש

3.1. חלק מהשירותים באתר דורשים רישום ופתיחת חשבון. המשתמש מתחייב למסור פרטים נכונים, מלאים ועדכניים בעת הרישום.

3.2. המשתמש אחראי לשמירה על סודיות פרטי הגישה לחשבונו, לרבות שם המשתמש והסיסמה, ואחראי לכל פעולה שתבוצע דרך חשבונו.

3.3. החברה רשאית לחסום או לבטל חשבון משתמש, לפי שיקול דעתה הבלעדי, במקרה של הפרת תנאי שימוש אלה או שימוש לרעה באתר.

נספח 5 :

קבלה בגין רכישת המוצר שיבאס ריגאל, מיום 27.4.2018

(עמודים 80 עד 80)

אושר עד
בני ברק
מרב מזון כל בעמ
ח.פ. 513461053
הקישון 11 בני ברק
טלפון: 03-6168580
פקס: 03-5796797
0011210500465
***** מקור *****
קוד/מחלקה תאור סכום
5000299225028 ויסקי שיבס ריג 199.60
901046 מיחזור אריזה ז 0.30
סה"כ ביניים: 199.90
מזומן 200.00
עודף: (מזומן) -0.10
2 פריטים
תלוש:07287 קופה:021 27/04/18 14:43
קופאי/ת:0001 NEXT V9.0.3252
החזרת מוצרים תוך 14 יום בצירוף חשבון
אין החזרות של מוצרי קירור,קפואים
ומזון תינוקות
שעות פעילות החנות :
א-ג 10:00-23:00
ד-ה 10:00-24:00
ערבי שבת וחג שעון קיץ 7:30-15:00
ערב שבת וחג ושעון חורף 7:30-14:00
קיץ בריא
לאושר עד

נספח 6:

העתק מכתב התראה למשיבים 1-2, מיום 21.6.2018

(עמודים 82 עד 85)

עו"ד אורי ישראל פז | משרד עורכי דין
Advocate Uri Israel Paz | Law Office
מוסמך תואר שני במשפטים LL.M.

בס"ד | **- מבלי לפגוע בזכויות -** | 21.6.2018

- דחוף ביותר - | ח' בתמוז ה'תשע"ח

לכבוד
חברת רותם מיטרו יבוא וסחר (2015) בע"מ
רח' אבא אחימאיר 22, פתח תקווה
בדואר רשום מהיר
ובפקס מס' 03-5107225

שלום רב,

הנדון: דרישה לפצות צרכני כשרות שהונו והוטעו על סימון מוצרי שיבאס ריגאל בכשרות מזויפת של "מאור הכשרות" – התראה חמורה לפני נקיטת הליכים משפטיים לפי חוק תובענות ייצוגיות

בשם מרשי ועמותת **התנועה להגינות שלטונית** (ע"ר 580365229) (להלן: "**מרשיי**"), ובהתייחס לנדון, הנני מתכבד לפנות אליכם כדלהלן:

1. מרשיי הסמיכוני לפנות אליכם בהתאם להוראות חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006, והתקנות שהותקנו מכוחו ובהתאם לפסיקת בית המשפט העליון, והריני מתכבד לפנות אליכם כדלהלן. 1

2. למרשיי נודע ממקור מוסמך שהוא מפקח ראשי בגוף הכשרות "מאור הכשרות", הרב עזרא לוינגר, כי מר יוסי סטרום, בעל חברת רותם מיטרו, זייף את חותמת הכשרות וסימל את השיבאס בכשרות שלהם. לטענת הרב לוינגר לפני מרשיי, הם מעולם לא נתנו לכם כשרות, ואף פנו אליכם מספר פעמים בדרישה להפסיק את סימון ושיווק המוצר בחותמת הכשרות שלהם, וחרף הבטחות שווא שחילקתם להם – חברתכם ממשיכה לשווק את מוצרי שיבאס המיובאים על ידיכם לישראל בסימונם כביכול בהכשר של תעודת כשרות של "מאור הכשרות", ועוד באישור הרבנות הראשית לישראל.

3. ביום 27.4.2018 מרשי רכש בסופרמרקט "אושר עד" השוכן ברח' הקישון 11 בבני ברק, מוצר ויסקי שיבאס ריגאל, המיובא על ידי חברתכם ונושא את סימון הכשרות המזויף של "מאור הכשרות", תמורת **199.90** ₪.

4. מרשי מקפיד על צריכת משקאות בעלי הכשר, ונגרם לו **נזק לא ממוני**, שמרכיביו: עוגמת נפש, תחושת גועל ופגיעה באוטונומיה שלו כצרכן, וזאת נוסף על **נזק ממוני** שנגרם לו בשל התשלום ששולם עבור המשקה החריף.

רח' שדרות שזר 1, בנייני האומה, ת"ד 4463, ירושלים 9104302
טל': 072-2150666 · נייד: 054-4316485 · www.uplaw.co.il
פקס: 072-2150999 · u r i @ u p l a w . c o . i l

עו"ד אורי ישראל פז | משרד עורכי דין
Advocate Uri Israel Paz | Law Office
מוסמך תואר שני במשפטים LL.M.

5. בשם מרשיי הריני מתריע בזאת לפניכם בפנייה מקדימה לפני הגשת בקשה לאישור תובענה ייצוגית כי על חברתכם **<u>להפסיק אחת ולתמיד ולאלתר את שיווק המוצר שיבאס ריגאל בסימון הכשרות של "מאור הכשרות"</u>**, תוך הטעייה חמורה של ציבור צרכני הכשרות בתחום המשקאות החריפים בישראל ובעולם.

6. לטענת מרשיי כאמור, חברתכם מטעה לכאורה את צרכניה, גורמת לנזקים לצרכני הכשרות בארץ ובעולם (המטיילים בישראל), מתרשלת כלפי מי שרכש מוצרים מסוימים המיובאים על ידיכם, ומפרה חובה חקוקה בכלל, ובפרט של החוקים הבאים:

חוק איסור הונאה בכשרות, תשמ"ג-1983
תקנות איסור הונאה בכשרות (תעודת הכשר), תשמ"ט-1988
חוק עשיית עושר ולא במשפט, תשל"ט-1979
חוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973
צו הגנת הצרכן (סימון ואריזה של מוצרי מזון), תשנ"ט-1998
חוק הגנת הצרכן, תשמ"א-1981
פקודת הנזיקין [נוסח חדש]
חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006
חוק הרבנות הראשית לישראל, תש"ם-1980
חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו
חוק יסוד: חופש העיסוק

7. **לפיכך, הינכם נדרשים להתייחס ולספק הסברים ענייניים באשר לטענת גוף הכשרות "מאור הכשרות" כי <u>זייפתם</u> את חותמת הכשרות שלהם תוך הדבקה ו/או סימון, וכן שיווק מוצרי שיבאס ריגאל המיובאים על ידיכם לישראל. לכאורה, חברתכם מטעה בשיווק מוצריה בקרב ציבור רחב של שומרי כשרות, בניגוד לכל דין החל בנסיבות העניין.**

8. **הינכם מתבקשים להשיב על מכתבי זה בתוך 7 ימים מהיום. <u>התראה נוספת לא תישלח</u>.**

9. אין באמור במכתבי ובמה שלא נאמר בו כדי למצות את טענות מרשיי או לגרוע מהן ו/או להוות ויתור על כל עילה, זכות וסעד העומדים להם על פי כל דין והסכם. מרשיי שומרים לעצמם את הזכות להעלות כל טענה ולצרף כל מסמך בעתיד.

בכבוד רב ובתודה,

אורי ישראל פז, עו"ד

רח' שדרות שזר 1, בניני האומה, ת"ד 4463, ירושלים 9104302
טל': 072-2150666 · נייד: 054-4316485 · www.uplaw.co.il
פקס: 072-2150999 · u r i @ u p l a w . c o . i l

מקור

חברת דואר ישראל בע"מ

יפו 217 ירושלים 9199908

עוסק מורשה 513467191

חשבונית מס/קבלה

18-0119061426-065042

0119061426051

0119061	ירושלים	שערי ירושלים
426-051	13:40 21/06/18	

פירוט העסקה

קוד החזר	תאור מע"מ	מחיר	משקל במות	סה"כ
261	רשום מהיר	0.28	20	
	ביזל מראש	16.00	1*	16.00
				-14.10
	סה"כ			1.90
	סה"כ הנחה בקניה עו	0.00		

פירוט מע"מ

סכום חייב במע"מ 17.0%	1.62	
מע"מ 17.0%	0.28	
סכום כולל מע"מ		1.90
סכום פטור/בשיעור 0%		0.00
סכום לתשלום		1.90

אמצעי תשלום

מזומן	2.00
סה"כ	2.00
עודף במזומן	0.10

שם אשנבאי: סיימון סגל

תאריך הדפסה: 21/06/18 13:40

החלפה או החזרת מוצרים תתבצע עד 14 יום בצירוף חשבונית ובהתאם למדיניות החברה. דואר השום- יש לשמור את אישור המשלוח משלוח מהיר- כפוף למנאי המשלוח באתר הדואר רשומהיר-מסירה תוך יומיים/החזר דמי המשלוח

חדש בדואר!

ניתן להזמין תור מראש באתר הדואר/באפליקציה

*השירות ניתן בסניפים נבחרים בלבד

מודה שקנית בחברת הדואר

www.israelpost.co.il

דבר דואר רשום שמספרו

RK004852556IL

נמסר לידינו בידי השולח לשם מסירתו לנמען המפורט מטה

שם הנמען רותם אילנה ישראל ומתי

מען אלנבי אלמגור 22

רחוב/תא דואר מספר

יישוב מיקוד

כולל: השירותים המסומנים: ☐ **אקספוסט** ☐ אקספרס לחו"ל

☐ תשלום בגוביינא ☐ אישור מסירה ☐ אישור מסירה לסריקה

☐ שירות מבוטח. ערך הפריט המבוטח: _____ שקלים.

☐ SMS לטלפון נייד *

* חברת דואר ישראל אינה אחראית לאי קבלת המסרון בשל סיבות שאינן תלויות בה.

לתשומת לב השולח:

לבירורים, יש להציג אישור זה ביחד עם החשבונית.

חברת הדואר תשלם פיצוי בשל נזק, גניבה או אובדן, בהתאם להוראות החוק והתקנות שתוקנו לפיו.

אני מאשר בחתימתי את ערך הפריט המבוטח כפי שמופיע בחותמת הקופה.

שם השולח _____ חתימת השולח _____

חתימת הפקיד המקבל _____

חותמת יחידת הדואר

למעקב משלוחים

למידע נוסף

מוקד שירות 1711

www.israelpost.co.il

(1/14) 759-0001

נגישות

מעקב משלוחים

מידע מקוון על פריטים אשר נשלחו באמצעות דואר שליחים, דואר רשום בפנים הארץ,
בשירות ECO POST או בשירות EMS משלוח לחו"ל ומחו"ל

מידע על פריט רשום מהיר: rk004852556il

24/06/2018	נמסר ליעדו	מחלקת דוורים פתח תקוה	פתח תקוה
24/06/2018	בתהליך העברה לנמען	מחלקת דוורים פתח תקוה	פתח תקוה
21/06/2018	התקבל למשלוח והועבר להמשך טיפול	סניף שערי ירושלים	ירושלים

נספח 7:

העתק מכתב התראה למשיבים 4-5, מיום 25.6.2018

(עמודים 87 עד 88)

מסמך זה הוכן ע"י עודכנית פלטינום

עו"ד אורי ישראל פז | משרד עורכי דין
Advocate Uri Israel Paz | Law Office
מוסמך תואר שני במשפטים LL.M.

בס"ד

- מבלי לפגוע בזכויות -
- דחוף ביותר -

25.6.2018
י"ב בתמוז תשע"ח

לכבוד
מאור הכשרות
רח' חזו"א 20 רמות ירושלים
דוא"ל: kosher.maor@gmail.com

בדואר רשום מהיר ובדוא"ל

שלום רב,

הנדון: דרישה לפצות צרכני כשרות שהונו והוטעו על סימון מוצרי שיבאס ריגאל בכשרות מזויפת של "מאור הכשרות" – והתראה חמורה לפני נקיטת הליכים משפטיים לפי חוק תובענות ייצוגיות

בשם מרשי ועמותת **מזגנועה להגינות שלטונית** (ע"ר 580365229) (להלן: "**מרשיי**"), ובהזדיחס לנדון, חגני מתכבד לפנות אליכם כדלהלן:

1. מרשיי הסמיכוני לפנות אליכם בהתאם להוראות חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006, והתקנות שהותקנו מכוחו ובהתאם לפסיקת בית המשפט העליון, והרינו מתכבד לפנות אלכם כדלהלן.

1

2. למרשיי נודע מהתפתחות עם המפקח הראשי בגוף הכשרות "מאור הכשרות", הרב עזרא לוינגר, כי מר יוסי סטורם, בעל חברת רותם מיטרז יבוא ושחר (2015) בע"מ (להלן: "**התבדוח**" או "**היבואן**"), זייף את חותמת הכשרות וסימל את השיבאס במשרות שלכם. לטענת הרב לוינגר לפני מרשיי, מעולם לא נתתם כשרות ליבואן של שיבאס, ואף פניתם אליו מספר פעמים בדרישה להפסיק את סימון ושיווק המוצר בחותמת הכשרות שלכם, תחת הבטחות שווא שחילקו לכם – החברה ממשיכה לשווק את מוצרי שיבאס המיובאים על ידה לישראל בסימונם כביכול בהכשר של תעודת כשרות של "מאור הכשרות", ועוד באישור הרבנות הראשית לישראל.

3. ביום 27.4.2018 מרשי רכש בסופרמרקט "אושר עד" השוכן ברח' הקישון 11 בבני ברק, מוצר ויסקי שיבאס ריגאל, המיובא על ידי החברה ומושא את סימון הכשרות המזויף של "מאור הכשרות", תמורת **199.90** ₪.

4. מרשי מקפיד על צריכת משקאות בעלי תכשר, ונגרם לו **נזק לא ממוני**, שמהכיביו: עוגמת נפש, תחושת גועל ופגיעה באוטונומיה שלו לצרכן, וזאת נוסף על **נזק ממוני** שנגרם לו בשל התשלום ששולם עבור המשקה החריף.

תאריך/שעה: 4/7/18
שם מקבל: מרי [illegible]
חתימה: [illegible]
שם מוסר: [illegible]

רח' שדרות שז"ר 6, בניני האומות, ת"ד 4493, ירושלים 9104302
טל': 072-2150666 - נייד: 054-4916485 www.uplaw.co.il
פקס: 072-2150699 r i @ u p l a w . c o . i l

עו"ד אורי ישראל פז | משרד עורכי דין
Advocate Uri Israel Paz | Law Office
מוסמך תואר שני במשפטים LL.M.

5. בשם מרשיי הריני מתריע בזאת לפניכם בפנייה מקדימה לפני הגשת בקשה לאישור תובענה ייצוגית כי על גוף הכשרות שלכם לנקוט לאלתר בכל אמצעי, ובכלל זה פרסום בכלי התקשורת המרכזיים של צרכני הכשרות, כי מדובר בתעודת כשרות מזויפת במסגרת שיווק המוצר שיבאס ריגאל בסימון הכשרות של "מאור הכשרות", תוך הטעייה חמורה של ציבור צרכני הכשרות בתחום המשקאות החריפים בישראל ובעולם.

6. מעניין כיצד בחרה החברה דווקא את סימון הכשרות שלכם ולא של כל גוף כשרות אחר...

7. לטענת מרשיי כאמור, גוף הכשרות שלכם **<u>שותף ברשלנות להטעיית צרכני הכשרות, גורם לנזקים לצרכני הכשרות</u>** בארץ ובעולם (המטיילים בישראל), מתרשל כלפי מי שרכש מוצרים מסוימים של החברה, ומפר חובה חקוקה בכלל, ובפרט של החוקים הבאים:

חוק איסור הונאה בכשרות, תשמ"ג-1983;
תקנות איסור הונאה בכשרות (תעודת הכשר), תשמ"ט-1988;
חוק עשיית עושר ולא במשפט, תשל"ט-1979;
חוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973;
צו הגנת הצרכן (סימון ואריזה של מוצרי מזון), תשנ"ט-1998;
חוק הגנת הצרכן, תשמ"א-1981;
פקודת הנזיקין [נוסח חדש];
חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006;
חוק הרבנות הראשית לישראל, תש"ם-1980;
חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו; וחוק יסוד: חופש העיסוק.

2

8. **לפיכך, הינכם נדרשים להתייחס ולספק הסברים ענייניים באשר לטענות זיוף חותמת הכשרות שלכם תוך הדבקה ו/או סימון, וכן שיווק מוצרי שיבאס ריגאל המיובאים על ידי החברה לישראל. לכאורה, גוף הכשרות שלכם שותף ברשלנות להטעיה חמורה בשיווק מוצרי שיבאס בקרב ציבור רחב של שומרי כשרות, בניגוד לכל דין החל בנסיבות העניין.**

9. **הינכם מתבקשים להשיב על מכתבי זה בתוך 7 ימים מהיום. <u>התראה נוספת לא תישלח</u>.**

10. אין באמור במכתבי ובמה שלא נאמר בו כדי למצות את טענות מרשיי או לגרוע מהן ו/או להוות ויתור על כל עילה, זכות וסעד העומדים להם על פי כל דין והסכם. מרשיי שומרים לעצמם את הזכות להעלות כל טענה ולצרף כל מסמך בעתיד.

בכבוד רב ובתודה,

אורי ישראל פז, עו"ד

רח' שדרות שזר 1, בנייני האומה, ת"ד 4463, ירושלים 9104302
טל': 072-2150666 · נייד: 054-4316485 · www.uplaw.co.il
פקס: 072-2150999 · u r i @ u p l a w . c o . i l

נספח 8:

העתק תצהיר מוסר של שליח, מיום 8.7.2018, אישור משלוח דואר רשום מהיר מיום 25.6.2018, והעתק המשלוח בדוא"ל מיום 1.7.2018

(עמודים 90 עד 93)

מסמך זה הוכן ע"י עודכנית פלטינום

תצהיר מוסר

אני הח"מ דודו יחיא נושא ת.ז 028544039 לאחר שהוזהרתי כי עלי לומר את האמת וכי אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא אעשה כן מצהיר בזאת כדלקמן:

1. אני מבצע מסירות כתבי בית דין עבור משרד עו"ד ישעיהו כץ
2. תצהירי זה ניתן בתמיכה לאישור מסירה אשר בוצע ל משרד כנעאני
3. כתובת ביצוע המסירה הרמב"ם 30 ירושלים בתאריך 4/7/18
4. ___ המסירה נמסרה לנמען
   X המסירה נמסרה לבעלים ו\או למורשה של הנמען מאחר ומדובר בעסק : בית משרד עורכי דין
   ___ המסירה נמסרה ל_____ והוא/היא _____ אשר גר\ה עימו\ה והיותו מעל גיל 18.
   ___ לידי נציג המקבל דברי דואר במרוכז(מוסד.תאגיד.מושב וכד')ששמו\ה_____
5. ___ המקבל חתם על אישור המסירה.
   X המקבל סירב לחתום על אישור המסירה.
6. המסירה _____ מאחר והחייב סירב לקבל את המסירה.
7. המסירה הודבקה על דלת ביתו של הנמען לאחר שביקרתי במקום 3 פעמים
   בתאריך _____ בשעה _____
   בתאריך _____ בשעה _____
   בתאריך _____ בשעה _____
8. אומת מקום מגורים \עסק עם_____
9. אישור המסירה מצורף לתצהירי זה ומהווה חלק בלתי נפרד ממנו
10. זהו שמי, זוהי חתימתי וכל האמור בתצהירי זה אמת יציב ונכון.

חתימת המצהיר

אני הח"מ עו"ד שמואל אברהמי מאשר בזה כי ביום 8/7/18 הופיע לחתום במשרדי ברחוב כנפי נשרים 15, ירושלים מר דודו יחיא ת.ז. 028544039 ולאחר שהזהרתיו כי עליו לומר את האמת וכי יהיה לעונשים הקבועים בחוק האם לא עשה כן, אישר הוא את נכונותו של האמור בתצהירו דלעיל וחתם עליו בנוכחותי.

עו"ד שמואל אברהמי
מ.ר. 39825
כנפי נשרים 15, ירושלים
טל' 02-6528122, פקס' 02-6528123

חתימה וחותמת

11/07/2018 09:46 0774703601 PAGE 02/02

מקור

חברת דואר ישראל בע"מ
יפו 217 ירושלים 9199908
עוסק מורשה 513467191

חשבונית מס/קבלה
18-0119079149-023956

0119079149111

שערי ירושלים ירושלים
0119079 15:45 25/06/18
149-111

פירוט העסקה

קוד התעריף	תאור מע"מ	מחיר	משקל בגרם	כמות	סה"כ
261	רשום מהיר	2.32	50	1*	16.00

סה"כ 16.00
סה"כ הנחה בקניה זו 0.00

פירוט מע"מ

סכום חייב במע"מ	17.0%	13.68
מע"מ	17.0%	2.32
סכום כולל מע"מ		16.00
סכום פטור/בשיעור	0%	0.00

סכום לתשלום 16.00

אמצעי תשלום

מזומן	106.00
סה"כ	106.00
עודף במזומן	90.00

שם משבצ': חביב צוריאל
תאריך הדפסה: 25/06/18 15:45

החלפה או החזרת מוצרים מתבצע עד 14 יום
בצירוף חשבונית ובהתאם למדיניות החברה
דואר רשום- יש לשמור את אישור המשלוח
משלוח מהיר- כפוף לתנאי המשלוח באתר הדואר
רשומהיר-מסירה תוך יומיים/החזר דמי המשלוח

חדש בדואר!
ניתן להזמין תור מראש
באתר הדואר/באפליקציה
*השירות ניתן בסניפים נבחרים בלבד

תודה שקנית בחברת הדואר
www.israelpost.co.il

דבר דואר רשום/ אקו פוסט שמספרו

נמסר לידינו בידי השולח לשם מסירתו לנמען המפורט מטה

RK012560719IL

שם הנמען אלון בן שרעבי

מען
רחוב/תא דואר מספר
יישוב מיקוד

כולל: השירותים המסומנים: ☐ **אקופוסט** ☐ אקספרס לחו"ל
☐ תשלום בגוביינא[1] ☐ אישור מסירה[1] ☐ אישור מסירה לסריקה[1]
☐ שירות מבוטח[1] ערך הפריט המבוטח: _____ שקלים.
☐ SMS לטלפון נייד [1,2] _____

[1] בתוספת תשלום
[2] חברת דואר ישראל אינה אחראית לאי קבלת המסרון בשל סיבות שאינן תלויות בה.

לתשומת לב השולח:
■ **לבירורים, יש להציג אישור זה ביחד עם החשבונית.**
חברת הדואר תשלם פיצוי בשל נזק, גניבה או אובדן, בהתאם להוראות החוק והתקנות שתוקנו לפיו.
אני מאשר בחתימתי את ערך הפריט המבוטח כפי שמודפס בחותמת הקופה.

_____ _____
שם השולח חתימת השולח

חותמת יחידת הדואר

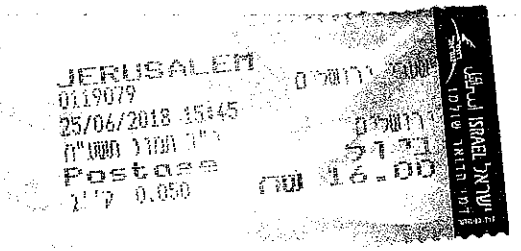
חתימת נציג שירות ומכירות באשנב

למעקב משלוחים

למידע נוסף
מוקד שירות 171
www.israelpost.co.il

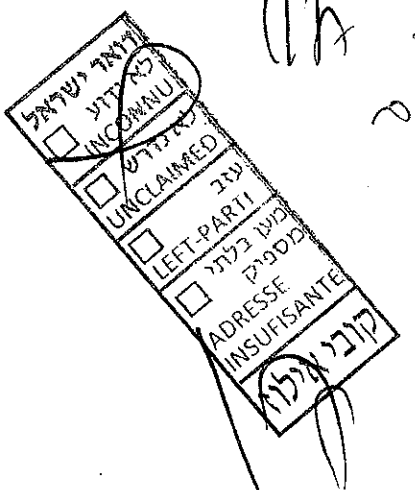
42-12327 (07/16) 759-0001

עו"ד אזרי ישראל פז | משרד עורכי דין
Advocate Uri Israel Paz | Law Office

לכבוד
"מאיר הכשרות"
רח' הרוש"ה 20
ראש ירושלים

רח' שדרות שזר [illegible] 9104302 ים
טל': 02-2150666
פקס: 02-2150999
www.upla[illegible]
u r i @ u[illegible]

www.israelpost.co.il
9136391 ירושלים

Gmail

אורי ישראל פז, עורך דין <uripaz1@gmail.com>

מכתב התראה ל"מאור הכשרות"

הודעה אחת

אורי ישראל פז, עו"ד <uripaz1@gmail.com> 1 ביולי 2018 בשעה 17:29
השב ל: uripaz1@gmail.com
אל: הרב יהודה שרשבסקי <yehuda.sharshevsky@gmail.com>, הרב ישראל גואלמן <GOELMAN101@gmail.com>, הרב צבי ברינגר <KOSHER.MAOR@gmail.com>, הרב ישראל מאיר לוינגר <KOSHER.BASEL@gmail.com>
עותק מוסתר: Haginut <haginut@zahav.net.il>

לכבוד הרבנים שליט"א
ראו נא מכתבי המצ"ב בנדון.
אודה על התייחסותכם העניינית בהקדם האפשרי.

בכבוד רב ובתודה,
אורי ישראל פז, עו"ד
רח' שדרות שזר 1, בנייני האומה
ת"ד 36318, ירושלים 9136301
טל': 072-2150666
פקס': 072-2150999
מוזמנים לבקר באתר: **www.uplaw.co.il**

עו"ד אורי ישראל פז | משרד עורכי דין
Advocate Uri Israel Paz | Law Office

מוסמך תואר שני במשפטים LL.M.

רח' שדרות שזר 1, בנייני האומה, ת"ד 4463, ירושלים 9104302
טל': 072-2150666 · נייד: 054-4316485 · www.uplaw.co.il
פקס: 072-2150999 · u r i @ u p l a w . c o . i l

תוכנו של דוא"ל זה מיועד לנמענו בלבד ועשוי להיות כפוף לחיסיון עו"ד-לקוח.
ככל שאינך הנמען, כל שימוש בדוא"ל זה אסור בהחלט. אם קיבלת הודעה זו בטעות,
אודה להודעה בחזור ולמחיקת הדוא"ל מיד לאחר מכן.

מכתב התראה למאור הכשרות, pdf.25.6.18
837K

נספח 9:

העתק מכתב התראה למשיבה 6, מיום 27.6.2018

(עמודים 95 עד 97)

עו"ד אורי ישראל פז | משרד עורכי דין
Advocate Uri Israel Paz | Law Office
מוסמך תואר שני במשפטים LL.M.

בס"ד | **- מבלי לפגוע בזכויות -** | 27.6.2018

- דחוף ביותר - | י"ד בתמוז ה'תשע"ח

לכבוד
מועצת הרבנות הראשית לישראל
באמצעות עו"ד הראל גולדברג
היועץ המשפטי של הרבנות הראשית לישראל
דוא"ל: harelg@rab.gov.il בדוא"ל

שלום רב,

הנדון: דרישה לפעולה דחופה לטובת צרכני כשרות שהונו בשל סימון מוצרי שיבאס ריגאל בכשרות מזויפת הן של "מאור הכשרות" והן של אישור הרבנות הראשית

בשם מרשי ועמותת **התנועה להגינות שלטונית** (ע"ר 580365229) (להלן: "**מרשיי**"), ובהתייחס לנדון, הנני מתכבד לפנות אליך כיועץ המשפטי של הרבנות הראשית לישראל, כדלהלן:

1

1. מרשיי הסמיכוני לפנות אליך בהתאם להוראות חוק איסור הונאה בכשרות, תשמ"ג-1983, תקנות איסור הונאה בכשרות (תעודת הכשר), תשמ"ט-1988, חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006, והתקנות שהותקנו מכוחו ובהתאם לפסיקת בית המשפט העליון המחייבת "מיצוי הליכים", והריני מתכבד לפנות אליך כדלקמן.

2. למרשיי נודע מהתכתבות עם המפקח הראשי בגוף הכשרות "מאור הכשרות", הרב עזרא לוינגר, כי מר יוסי סטרום, בעל חברת רותם מיטרו יבוא וסחר (2015) בע"מ (להלן: "**החברה**" או "**היבואן**"), זייף את חותמת הכשרות וסימל את השיבאס בכשרות שלהם. לטענת הרב לוינגר לפני מרשיי, מעולם לא ניתן הכשר ליבואן של שיבאס, ואף פנו אליו מספר פעמים בדרישה להפסיק את סימון ושיווק המוצר בחותמת הכשרות שלהם, וחרף הבטחות שווא שחילקו לגוף הכשרות – החברה ממשיכה לשווק את מוצרי שיבאס המיובאים על ידה לישראל בסימונם כביכול בהכשר של תעודת כשרות של "מאור הכשרות", ועוד **באישור** הרבנות הראשית לישראל.

3. וכך מסומנים המשקאות החריפים של שיבאס ריגאל על ידי היבואן, מוצרים הנמכרים בשווקים גם כיום, למרות ידיעת הרבנות הראשית מזה זמן:

רח' שדרות שזר 1, בנייני האומה, ת"ד 4463, ירושלים 9104302
טל': 072-2150666 · נייד: 054-4316485 · www.uplaw.co.il
פקס: 072-2150999 · uri@uplaw.co.il

4. ביום 27.4.2018 מרשי רכש בסופרמרקט "אושר עד" השוכן ברח' הקישון 11 בבני ברק, מוצר ויסקי שיבאס ריגאל, המיובא על ידי החברה ונושא את סימון הכשרות המזויף של "מאור הכשרות", תמורת **199.90** ₪.

5. מרשי מקפיד על צריכת משקאות בעלי הכשר, ונגרם לו **נזק לא ממוני**, שמרכיביו: עוגמת נפש, תחושת גועל ופגיעה באוטונומיה שלו כצרכן, וזאת נוסף על **נזק ממוני** שנגרם לו בשל התשלום ששולם עבור המשקה החריף.

6. בשם מרשיי הריני מתריע בזאת לפניכם בפנייה מקדימה זו לפני הגשת בקשה לאישור תובענה ייצוגית כי על הרבנות הראשית כרגולטור חוקי המפקח על הכשרות במדינת ישראל לנקוט לאלתר בכל האמצעים העומדים לרשותכם – הן כנגד היבואן והן כנגד גוף הכשרות הטוען לזיוף שמוכר לו אך לא פעל ליידע את ציבור צרכני הכשרות ו/או את הרגולטור על כך, ובכלל זה פרסום בכלי התקשורת המרכזיים של צרכני הכשרות, כי מדובר בתעודת כשרות מזויפת במסגרת שיווק המוצר שיבאס ריגאל בסימון הכשרות של "מאור הכשרות", תוך הטעייה חמורה של ציבור צרכני הכשרות בתחום המשקאות החריפים בישראל ובעולם.

7. אבקש לברר כיצד בחר היבואן דווקא את סימון הכשרות של "מאור הכשרות" ולא של כל גוף כשרות אחר? וכיצד זה ניתן האישור מטעם הרבנות הראשית? (כמצוין בתמונה לעיל).

רח' שדרות שזר 1, בנייני האומה, ת"ד 4463, ירושלים 9104302
טל': 072-2150666 · נייד: 054-4316485 · www.uplaw.co.il
פקס: 072-2150999 · u r i @ u p l a w . c o . i l

8. לטענת מרשיי, גוף הכשרות "מאור הכשרות" **<u>שותף ברשלנות להטעיית צרכני הכשרות, גורם לנזקים לצרכני הכשרות</u>** בארץ ובעולם (המטיילים בישראל), מתרשל כלפי מי שרכש מוצרים מסוימים של החברה, ומפר חובה חקוקה בכלל, ובפרט של החוקים הבאים:

חוק איסור הונאה בכשרות, תשמ"ג-1983;
תקנות איסור הונאה בכשרות (תעודת הכשר), תשמ"ט-1988;
חוק עשיית עושר ולא במשפט, תשל"ט-1979;
חוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973;
צו הגנת הצרכן (סימון ואריזה של מוצרי מזון), תשנ"ט-1998;
חוק הגנת הצרכן, תשמ"א-1981;
פקודת הנזיקין [נוסח חדש];
חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006;
חוק הרבנות הראשית לישראל, תש"ם-1980;
חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו; וחוק יסוד: חופש העיסוק.

9. **לפיכך, הינכם נדרשים להיכנס לעובי הקורה, הן מול היבואן מפר החוק בפרהסיה והן מול גוף הכשרות ומחלקת היבוא ברבנות הראשית כדי שיספקו לכם הסברים ענייניים באשר לטענות זיוף חותמת הכשרות שלהם תוך הדבקה ו/או סימון, וכן שיווק מוצרי שיבאס ריגאל המיובאים על ידי החברה לישראל. לכאורה, הרבנות הראשית לישראל וגוף הכשרות שותפים ברשלנות להטעיה חמורה בשיווק מוצרי שיבאס בקרב ציבור רחב של שומרי כשרות, בניגוד לכל דין החל בנסיבות העניין.**

10. **הינכם מתבקשים להשיב על מכתבי זה בתוך 7 ימים מהיום. <u>התראה נוספת לא תישלח</u>.**

11. אין באמור במכתבי ובמה שלא נאמר בו כדי למצות את טענות מרשיי או לגרוע מהן ו/או להוות ויתור על כל עילה, זכות וסעד העומדים להם על פי כל דין והסכם. מרשיי שומרים לעצמם את הזכות להעלות כל טענה ולצרף כל מסמך בעתיד.

בכבוד רב ובתודה,

_____

אורי ישראל פז, עו"ד

רח' שדרות שזר 1, בנייני האומה, ת"ד 4463, ירושלים 9104302
טל': 072-2150666 · נייד: 054-4316485 · www.uplaw.co.il
פקס: 072-2150999 · u r i @ u p l a w . c o . i l

נספח 10 :

העתק המכתב של עוי"ד משמוש, מיום 5.7.2018

(עמודים 99 עד 99)

כ"ב תמוז תשע"ח
05 יולי 2018

לכבוד
עו"ד אורי ישראל פז
משרד עורכי דין

שלום רב,

הנדון: כשרות מוצר "שיבאס ריגאל" ביבוא חברת רותם מיטרו יבוא וסחר (2015) בע"מ
סימוכין: מכתבך מיום 27.6.18

מכתבך שבסימוכין, לעו"ד הראל גולדברג, היועץ המשפטי לרבנות הראשית לישראל, בנדון, הועבר לטיפולי ובמענה אליו אבקש להשיבך כדלקמן:

1. למוצר בנדון (להלן: "המוצר") ניתנה תעודת הכשר מטעם הרבנות הראשית לישראל לאחר קבלת בקשת חברת רותם מיטרו יבוא וסחר (2015) בע"מ (להלן: "היבואנית") ובהתבסס על אישור הכשרות של גוף הכשרות הפרטי "מאור הכשרות" (להלן: "מאור הכשרות") שהוגש יחד עם מסמכי הבקשה על ידי היבואנית.
2. לעניין זה נבקש לציין, כי אישור הכשרות של מאור הכשרות, כפי שהוגש על ידי היבואנית, הינו אישור כשרות שנתי כללי, ללא סייגים כלשהם, פרט לציון העובדה שהאישור אינו תקף לפסח.
3. לאחר קבלת תלונתכם, פנינו למאור הכשרות בבקשה לקבלת התייחסותם, ורק עם קבלת ההתייחסות נודע לנו כי לטענת מאור הכשרות, מעולם לא ניתן על ידם ליבואנית אישור השגחה למוצר, הגם שלדבריהם "השיבאס יכול להיות כשר בתנאים מסוימים לאור הדוח החיובי שקיבלנו מהמומחה שבדק את הענין".
4. משכך, הוחלט לבטל את תעודת הכשר מס' 43510 שניתנה למוצר, בהעדר אישור כשרות רלוונטי שעל בסיסו ניתנה התעודה במקור, והמוצר הוסר מרשימת המוצרים הכשרים המופיעים באתר הרבנות הראשית.
5. בשולי הדברים, הואיל ומדובר במוצר המיובא על ידי מספר יבואנים שונים, נבקש להסב את תשומת ליבך לנוהל 'יבוא מקביל' המפורסם באתר הרבנות הראשית, מבלי לקבוע מסמרות בדבר תחולת הנוהל על המוצר שבנדון.

ב ב ר כ ה,

אורית משמוש, עו"ד

העתקים:
עו"ד הראל גולדברג, היועץ המשפטי לרבנות הראשית לישראל
מר רפאל יוחאי, מנהל תחום אכיפת חוק איסור הונאה בכשרות
הרב יצחק כהן ארזי, מנהל מחלקת ייבוא

נספח 11:

העתק "עדכון כשרות מיוחד", מס' 13, מיום כ"ה תמוז תשע"ח-8.7.2018

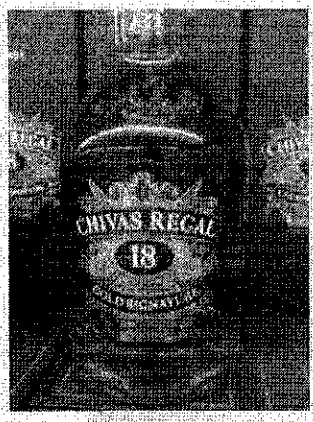
(עמודים 101 עד 101)

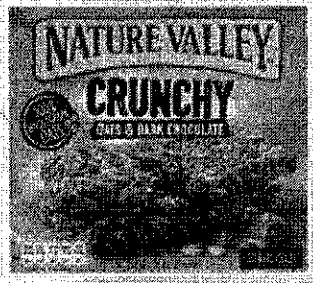
בס"ד

כה' תמוז תשע"ח | 8.7.18 - **מס' 13**

עדכון כשרות מיוחד

עדכון כשרות ממחלקת הונאה בכשרות - הרבנות הראשית לישראל

לאחרונה נמצא משווק המשקה שיבאס ריגאל - תתימת הזהב וויסקי סקוטי 18 שנה, וכן המשקה שיבאס ריגאל תתימת הזהב וויסקי סקוטי 12 שנה המיוצר על ידי האחים שיבאס שד' שפילד, קיתי, בנפשייר 555 סקוטלנד, ומיובא על ידי **רותם מיטרו יבוא ומסחר (2015) בע"מ** מוצג ככשר פרווה אין חשש חדש בהשגחת מאור הכשרות ובאישור הרבנות הראשית לישראל. תעודת ההכשר שניתנה למוצר זה על ידי מחלקת היבוא בוטלה לאחר שנמצא בהתאם להודעת מאור הכשרות כי לא ניתנה על ידם ליבואן תעודת הכשר למוצר. אין לקלוט מוצר זה מהיבואן הנ"ל במקומות המושגחים. יש להסיר מוצר זה מן המדפים ולהחזירו לספקים. **כמו כן**, בביקורת שנערכה ברשת "אושר עד" נמצאו משווקים חטיפי גרנולה שיבולת שועל מלאה ושבבי שוקולד מריר/וסירופ מייפל המיוצרים על ידי ג'נרל מילס סאן אדריאן ספרד, ומיובאים על ידי **רותם מיטרו יבוא ומסחר בע"מ** מוצגים ככשר פרווה ללא חשש חדש בהשגחת OU ובד"צ אגודת ישראל ובאישור הרבנות הראשית לישראל. מוצרים אלו אמנם קיבלו בעבר את אישור הרבנות רק למוצרים שפג תוקפם עד 3.1.18 כשהם נושאים את סמל OU על גבי האריזה המקורית, אולם המוצרים שנמצאו הינם מתאריך אחרון לשיווק המאוחרים יותר ואינם נושאים את סמל OU. מוצרים אלו לא קיבלו את אישור הרבנות הראשית לישראל. אין לקלוט מוצרים אלו מיבואן זה במקומות המושגחים ויש להחזרים לספקים.

ידע הציבור ויזהר!

מאת: **רפי יוחאי**
מנהל היחידה הארצית לאכיפת חוק איסור הונאה בכשרות
הרבנות הראשית לישראל

הנתונים בעדכון זה נכונים ליום הפרסום ויש לבדוק את עדכניות המידע ברבנות המקומית

לפניות ובירורים: amichayk@rab.gov.il

...mshGac9lwaGcdNVyXyx3HmVBBHMgH8xoepiB5iSZ31rsJXvKna=s0-l75-ft-l75-ft 17/07/2018

נספח 12:

העתק מכתבה של עוה"ד משמוש, מיום 7.6.2018

(עמודים 103 עד 103)

מסמך זה הוכן ע"י עודכנית פלטינום

כ״ד סיון תשע״ח
07 יוני 2018

לכבוד
עו״ד מרדכי איזנברג
<u>התנועה להגינות שלטונית</u>

שלום רב,

הנדון: <u>בקשה לבדיקת ההכרה בגוף הכשרות ״מאור הכשרות״</u>
סימוכין: מכתבנו מיום 22.2.18
מכתביכם מימים 12.2.18 ו-5.3.18

בהמשך למכתבינו שבסימוכין, בנדון, אבקש להשיב למכתביכם שבסימוכין, כדלקמן:

1. נושא התנהלותו של גוף הכשרות ״מאור הכשרות״ (להלן: ״מאור הכשרות״) נדון בעבר במסגרת וועדת יבוא שמטעם מועצת הרבנות הראשית לישראל (להלן: ״וועדת הייבוא״), לאחר תלונה שהעביר מר רפאל יוחאי, מנהל היחידה הארצית לאכיפת חוק איסור הונאה בכשרות.

2. רוב הסוגיות המועלות במכתבך, ביניהן סוגיות וודקה פינלנדיה, וודקה גריי גוס, בירה היינקן, בירה וינשטפן, בירה קורונה, ליקר אייריש קרם ביליס ואישור למתן כשרות מחוץ לגבולות אירופה, נדונו במסגרת הדיון האמור.

3. לעניין המוצר סוכריות כפתורים, מס׳ תעודה 40819, אבקש להשיב כי בירור העניין מול מחלקת היבוא, העלה כי באישור ההשגחה של מאור הכשרות, ובהתאם, באישור הכשרות שניתן על ידי הרבנות הראשית לישראל ובנוסח תווית המוצר, כפי שצורף לבקשה לקבלת אישור כשרות, מופיעה העובדה כי המוצר מכיל רכיבי אבקת חלב נוכרי. בהמשך לאמור, אבקש לעדכן כי העברנו את תלונתך בנושא למחלקת הייבוא, לצורך המשך הטיפול מול החברה המייבאת את המוצר. אודות הטיפול נעדכנך דבר.

4. לעניין המוצר שיבאס אבקש לעדכן כי הטיפול בנושא טרם הסתיים, ועם סיומו נעדכנך דבר.

5. לעדכונך, מצ״ב מכתב התלונה של מר יוחאי, מכתב ההתייחסות של מאור הכשרות וסיכום ישיבת וועדת הייבוא מיום 2.10.17. כמו כן, מצ״ב המסמכים הרלוונטיים בעניין תעודה מס׳ 40819.

6. נא קבל התנצלותי על העיכוב במענה, בשל מתן השהות למאור הכשרות למיצוי הליכים, לפי הוראות חוק חופש המידע, תשנ״ח-1998.

ב ב ר כ ה,

אורית משמוש, עו״ד

<u>העתקים:</u>
עו״ד הראל גולדברג, היועץ המשפטי לרבנות הראשית לישראל
מר רפאל יוחאי, מנהל תחום אכיפת חוק איסור הונאה בכשרות
הרב יצחק כהן ארזי, מנהל מחלקת ייבוא